

اصول قانون اساسی

دربرتونظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل یکصد و سی و هشتم

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۶۹

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۸/۲۹



پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل یکصد و سی و هشتم

تدوین:

محمد صالحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۶۹

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۰۸/۲۹



فهرست مطالب

۶	اصل یکصد و سی و هشتم.....
۶	۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی.....
۶	۱-۱. طرح قانونی اداره صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران.....
۶	۱-۲. لایحه قانون نحوه انجام معاملات واحدهای مسکونی موضوع ماده (۲).....
۷	۱-۳. قانون نحوه اداره بنیاد مسکن و معاملات واحدهای مسکونی.....
۸	۱-۳.۱. لایحه جمع‌آوری و فروش کالای متروکه، قاچاق و ضبطی قطعیت‌یافته و کالای قاچاق بلاصاحب و صاحب‌متواری.....
۸	۱-۴. طرح تشکیل شورای عالی صنایع.....
۸	۱-۵. طرح تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های ریاست جمهوری اسلامی ایران.....
۹	۱-۶. لایحه کار.....
۱۶	۱-۷. طرح اصلاح قانون نظام صنفی.....
۱۸	۱-۸. لایحه حمایت از آزادگان (اسرای آزادشده) بعد از ورود به کشور.....
۱۸	۱-۹. طرح الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای (الف) و (ب) ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی.....
۱۸	۱-۱۰. طرح نحوه اجرای اصل هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت‌های رئیس مجلس شورای اسلامی.....
۲۱	۱-۱۱. لایحه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.....
۲۳	۱-۱۲. طرح آیین‌نامه استخدامی دیوان محاسبات کشور.....
۲۴	۱-۱۳. طرح قانونی اصلاح موادی از قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان و الحاق موادی به آن.....
۲۵	۱-۱۴. لایحه اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران.....
۲۸	۱-۱۵. لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری. صنعتی جمهوری اسلامی ایران.....
۲۸	۱-۱۶. لایحه اجازه شرکت یکی از معاونان وزراء و رؤسای سازمان‌های مستقل در شوراها، شوراهای عالی و مجامعی که بر اساس قانون مرکب از چند وزیر می‌باشند.....
۲۸	چند وزیر می‌باشند.....

- ۱۷-۱. لایحه عضویت وزیر راه و ترابری در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران ۲۹
- ۱۸-۱. لایحه اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه‌های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیل‌های مسافربری برون‌شهری در داخل شهر تهران ۳۰
- ۱۹-۱. لایحه تأسیس شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور ۳۰
- ۲۰-۱. لایحه بیمه همگانی خدمات درمانی کشور ۳۲
- ۲۱-۱. لایحه برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۳۲
- ۲۲-۱. لایحه بودجه سال ۱۳۷۴ کل کشور ۳۴
- ۲۳-۱. لایحه نظام مهندسی و کنترل ساختمان ۳۴
- ۲۴-۱. طرح حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران ۳۴
- ۲۵-۱. لایحه بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور ۳۵
- ۲۶-۱. لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران ۳۶
- ۲۷-۱. لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور ۳۷
- ۲۸-۱. لایحه اصلاح آیین‌نامه ترکیب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و وظایف و اختیارات شورا ۳۷
- ۲۹-۱. طرح تشکیل شورای عالی اشتغال ۳۸
- ۳۰-۱. طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ۳۹
- ۳۱-۱. لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۳۹
- ۳۲-۱. لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی ۴۰
- ۳۳-۱. طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی ۴۱
- ۳۴-۱. طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش ۴۱
- ۳۵-۱. طرح اداره سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ۴۳
- ۳۶-۱. لایحه منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی ۴۳
- ۳۷-۱. طرح اصلاح قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیت‌های خطیر نمایندگی ۴۴
- ۳۸-۱. طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران ۴۴
- ۳۹-۱. طرح تشکیل سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران ... ۴۵

- ۴۰-۱. لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ۴۶
- ۴۱-۱. طرح سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران ۴۷
- ۴۲-۱. لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری ۴۸
- ۴۳-۱. لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور ۴۹
- ۴۴-۱. لایحه ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی ۵۰
- ۴۵-۱. طرح نظام صنفی کشور ۵۱
- ۴۶-۱. لایحه تنظیم بازار غیرمتشکل پولی ۶۴
- ۴۷-۱. لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۶۴
- ۴۸-۱. طرح تشکیل شورای عالی خانواده ۷۱
- ۴۹-۱. طرح دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی ۷۳
- ۵۰-۱. لایحه بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران ۷۴
- ۵۱-۱. طرح پذیرش دانشجویان در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور ۷۴
- ۵۲-۱. لایحه بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی ۷۵
- ۵۳-۱. لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ۷۵
- ۵۴-۱. طرح تعیین وضعیت شوراها و شوراهای عالی ۷۹
- ۵۵-۱. لایحه اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تأدیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان ۷۹
- ۵۶-۱. لایحه تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور ۸۰
- ۵۷-۱. لایحه اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث ۸۲
- ۵۸-۱. طرح اصلاح قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت های رئیس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸ و اصلاحات بعدی آن ۸۲
- ۵۹-۱. لایحه پیشگیری از وقوع جرم ۸۳
- ۶۰-۱. طرح زکات ۸۹
- ۶۱-۱. طرح ایمنی زیستی جمهوری اسلامی ایران ۸۹
- ۶۲-۱. طرح تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور ۹۰
- ۶۳-۱. لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) ۹۱
- ۶۴-۱. طرح اصلاح قانون نفت ۹۳

- ۶۵-۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور ۹۳
- ۶۶-۱. طرح بهبود مستمر محیط کسب و کار ۹۵
- ۶۷-۱. طرح تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده در اثر حوادث غیرمترقبه ۹۷
- ۶۸-۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور ۹۸
- ۶۹-۱. طرح عضویت و لغو عضویت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در
برخی از شوراهای عالی، شوراها، مجامع و سایر هیئت ها ۹۸
- ۷۰-۱. لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۹۸
- ۷۱-۱. لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم ۱۰۲
- ۷۲-۱. طرح اصلاح موادی از قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۱۰۴
- ۷۳-۱. طرح سنجش و پذیرش دانشجو در دوره های تحصیلات تکمیلی در
دانشگاه ها و مراکز آموزشی عالی کشور ۱۰۵
- ۷۴-۱. لایحه بیمه اجباری خسارات وارده به شخص ثالث در اثر حوادث
ناشی از وسایل نقلیه ۱۰۵
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه های مصوب هیئت وزیران ۱۰۶
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان ۱۰۶
- ۱-۳. استعلام رئیس جمهور نسبت به مطابقت یا مغایرت شورای اقتصاد
(مقرر در قانون برنامه و بودجه ۱۳۵۱) با قانون اساسی ۱۰۶
- ۲-۳. استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به محدوده صلاحیت
رئیس مجلس در انطباق مصوبات دولت با «قانون» ۱۰۷
- ۳-۳. استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به امکان واگذاری
مسئولیت هیئت وزیران به معاونت های رئیس جمهور و چگونگی نظارت
رئیس مجلس بر مصوبات آنها ۱۱۰
- ۴-۳. استفسار معاون اول رئیس جمهور نسبت به وضعیت تصدی امور
توسط مقامات دولتی در فاصله میان انتخابات ریاست جمهوری تا انتخاب
مقامات دولتی جدید ۱۱۳
- ۵-۳. استفسار رئیس جمهور نسبت به امکان ارجاع تصویب آیین نامه به
کمیسیون های داخلی مجلس ۱۱۴
- ۶-۳. استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به حدود اختیارات
نمایندگان ویژه رئیس جمهور (موضوع اصل ۱۲۷ قانون اساسی) و امکان وضع
آیین نامه، تصویب نامه و اساسنامه توسط نمایندگان ویژه رئیس جمهور ۱۱۸
- ۷-۳. استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به محدوده صلاحیت
دولت و رئیس مجلس شورای اسلامی در اصل ۱۳۸ قانون اساسی ۱۲۲
- ۸-۳. استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به امکان به کارگیری

- عناوینی به جز تصویب‌نامه برای تصمیمات هیئت وزیران و نیز مسئولیت
رئیس مجلس در کنترل این تصمیمات ۱۳۲
- ۹-۳. استفسار رئیس جمهور نسبت به امکان وضع آیین‌نامه قانونی توسط
رئیس قوه قضائیه برای دستگاه‌های اجرایی خارج از این قوه ۱۳۵
- ۱۰-۳. استفسار رهبر معظم انقلاب اسلامی نسبت به حیطه صلاحیت و اختیارات
رئیس مجلس شورای اسلامی، مقرر در اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی ۱۴۰
- ۴-نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی ۱۴۲
- ۱-۴. استعلام نخست‌وزیر نسبت به مطابقت مصوبه هیئت وزیران در
خصوص ترتیب استخدام و میزان حقوق و ترفیعات شاغلان در پلیس قضایی
با قانون اساسی ۱۴۲
- ۲-۴. استعلام نماینده مردم تهران نسبت به مسئولیت نمایندگان مجلس
شورای اسلامی در تصمیم‌گیری راجع به امور اقتصادی، از جمله نسبت به
تصمیمات اتخاذ شده در ستاد بسیج اقتصادی ۱۴۴
- ۳-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به نحوه تصمیم‌گیری و
ملاک تصویب در کمیسیون‌های موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی ۱۴۶
- ۴-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به حدود صلاحیت
مقررات‌گذاری هیئت وزیران در آیین‌نامه «قانون چگونگی اداره مناطق آزاد
تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران» ۱۴۹
- ۵-۴. پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به ارجاع تصویب
آیین‌نامه به کمیسیون یا کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی ۱۵۰
- ۶-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یا عدم انطباق
یکی از مصوبات نمایندگان ویژه رئیس جمهور با نظریه تفسیری شورای
نگهبان از اصل ۱۲۷ قانون اساسی ۱۵۲
- ۷-۴. استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به تکلیف قانونی نمایندگان
ویژه رئیس جمهور به ارسال تصمیمات خود نزد رئیس مجلس ۱۵۳
- هتذکرهای ارشادی و قانونی شورای نگهبان ۱۵۷

اصل یکصد و سی و هشتم

مصوب ۱۳۶۸: علاوه بر مواردی که هیئت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود، هیئت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیئت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد، ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیون‌ها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجرا است. تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیئت وزیران بفرستد.

اصل سابق (مصوب ۱۳۵۸): علاوه بر مواردی که هیئت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود، هیئت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیئت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد، ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره م/۴۰/ص مورخ ۱۳۵۹/۹/۲۵ شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی

اداره صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۹/۱۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۱-۱- با توجه به اصل ۵۷ و ۱۱۳ قانون اساسی که رئیس جمهور را پس از مقام

رهبری، عالی‌ترین مقام رسمی کشور و تنظیم‌کننده روابط قوای سه‌گانه دانسته و با عنایت به اصول ۱۳۴ و ۱۳۸ و ۱۲۶ که مباشرت تنظیم اداره امور کشور و اجرای قوانین را از آن هیئت وزیران می‌داند، تجزیه رأی قوه مجریه به سه رأی رئیس جمهور، نخست‌وزیر و اکثریت وزراء برای تعیین نماینده قوه مجریه در اداره سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و دخالت دادن رأی رئیس جمهور و آن را در

کنار رأی نخست‌وزیر و اکثریت وزراء قرار دادن، با قانون اساسی مطابقت ندارد و بنابراین بند (ب) ماده (۲) قانون صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مغایر قانون اساسی است.^(۱)

۲-۱. نظر شماره م/۲۷۰۳ مورخ ۱۳۶۰/۳/۳۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه قانون نحوه انجام معاملات واحدهای مسکونی موضوع ماده (۲) قانون نحوه اداره بنیاد مسکن و معاملات واحدهای مسکونی مصوب ۱۳۵۹/۱۲/۱۷، مصوب ۱۳۶۰/۳/۲۴ مجلس شورای اسلامی

۱-۲-۱- ... با توجه به اینکه طبق اصل ۱۳۸ قانون اساسی حق تصویب آیین‌نامه با هیئت وزیران یا وزیر مربوط می‌باشد، نظر به اینکه مفهوم بند (الف)، (ب)، (ج)، (ه) و (و) ماده (۳) تصویب آیین‌نامه است و بر حسب جمله «یا نمایندگان قانونی آنها» این حق به موجب این ماده به نمایندگان وزرا داده شده، بندهای مرقوم با قانون اساسی مغایر شناخته شد.^(۲)

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۱-۱.

۲. ماده ۳- به منظور اجرای اهداف مندرج در ماده (۲) قانون راجع به نحوه اداره بنیاد مسکن و معاملات واحدهای مسکونی مصوب ۱۳۵۹/۱۲/۱۷ و همچنین رعایت ضرورت‌های مشروع مصالح عامه و اجرای وظایف و اختیارات مذکور در این قانون، کمیسیونی مرکب از وزیر مسکن و شهرسازی، وزیر کشور و وزیر دادگستری جمهوری اسلامی یا نمایندگان قانونی آنها تشکیل می‌گردد تا با توجه به نیاز جامعه و اقتضای شرایط نسبت به مراقبت در توزیع عادلانه واحدهای مسکونی در موارد زیر اقدام نماید:
الف- برای واجدین شرایط مندرج در ماده (۲) این قانون در صورت لزوم اولویت‌هایی برای صدور اجازه‌نامه به نام انتقال‌گیرندگان قائل شود.

ب- تشخیص انواع معاملات ناقله

ج- کنترل قیمت واحدهای مسکونی، با توجه به امکانات اجرایی

د- صدور مجوز انتقال (معامله) در موارد ضرورت‌های مشروع و استثنایی برای کسانی که برخی از شرایط مذکور در ماده (۲) را فاقد باشند.

ه- تعیین ضوابط متناسب برای صدور یک بار اجازه‌نامه جهت کسانی که قبل از تصویب این قانون مالک یک واحد مسکونی بوده و مایل به تعویض آن باشند.

و- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی موضوع این قانون.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۰/۴/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۳- به منظور اجرای اهداف مندرج در ماده (۲) قانون راجع به نحوه اداره بنیاد مسکن و معاملات واحدهای مسکونی مصوب ۱۳۵۹/۱۲/۱۷ و همچنین رعایت ضرورت‌های مشروع و مصالح عامه و

۳-۱. نظر شماره ۴۸۰۶ مورخ ۱۳۶۱/۴/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه جمع‌آوری و فروش کالای متروکه، قاچاق و ضبطی قطعی‌یافته و کالای قاچاق بلاصاحب و صاحب‌متواری مصوب ۱۳۶۱/۴/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۳-۱- اطلاق ماده واحده در مورد واریز وجوه مربوط به فروش کالاهای غیردولتی به خزانه دولت از نظر انطباق با موازین شرعی به تأیید اکثریت فقهاء شورای نگهبان نرسید. همچنین جمله اخیر ماده واحده که مقرر می‌دارد «کلیه قوانین مغایر آن از جمله آیین‌نامه اجرایی... الخ» اگر منظور از کلمه «آن»، آیین‌نامه مصوب هیئت دولت باشد به ترتیبی که کلیه قوانین مغایر آیین‌نامه مصوبه ملغی گردد، به نظر اکثریت اعضای شورای نگهبان مغایر قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۴-۱. نظر شماره ۶۲۰۶ مورخ ۱۳۶۱/۸/۲۳ شورای نگهبان در خصوص طرح تشکیل شورای عالی صنایع مصوب ۱۳۶۱/۸/۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۴-۱- در ماده (۲) چون مفهوم بند (۳) و (۵)،^(۲) تصویب‌نامه است و به موجب

→

اجرای وظایف و اختیارات مذکور در این قانون، کمیسیونی مرکب از وزیر مسکن و شهرسازی، وزیر کشور و وزیر دادگستری جمهوری اسلامی تشکیل می‌گردد تا با توجه به نیاز جامعه و اقتضاء شرایط نسبت به مراقبت در توزیع عادلانه واحدهای مسکونی در موارد زیر اقدام نماید.

الف- برای واجدین شرایط مندرج در ماده (۲) این قانون در صورت لزوم اولویت‌هایی برای صدور اجازه‌نامه به نام انتقال‌گیرندگان قائل شود.

ب- تشخیص انواع معاملات ناقله

ج- صدور مجوز انتقال (معامله) در موارد ضرورت‌های مشروع و استثنایی برای کسانی که برخی از شرایط مذکور در ماده (۲) را فاقد باشند.

د- تعیین ضوابط متناسب برای صدور یک‌بار اجازه‌نامه جهت کسانی که قبل از تصویب این قانون مالک یک واحد مسکونی بوده و مایل به تعویض آن باشند.

ه- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی موضوع این قانون.

و- کمیسیون موظف است در اجرای تبصره (۵) ماده (۱) اطلاعات لازم را در شناسایی و معرفی افراد مشمول این تبصره در اختیار دادگاه‌های انقلاب اسلامی قرار دهد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۸-۱.

۲. ماده ۲- وظایف و اختیارات:

...

۳- اتخاذ تصمیم نسبت به ایجاد مرکز یا مراکز اطلاعاتی و تحقیقاتی از طریق دستگاه‌های اجرایی

←

اصل ۱۳۸ قانون اساسی تصویب آن در مثل این مورد با هیئت وزیران است، مغایر با قانون اساسی شناخته شد.

۵-۱. نظر شماره ۶۰۶۱ مورخ ۱۳۶۵/۳/۱ شورای نگهبان در خصوص طرح تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۵-۱- ماده هشت^(۱) نیز بر اساس الزام رئیس جمهور بر اعلام نظر در ظرف حداکثر یک ماه مغایر با قانون اساسی است و شمول مقررات ماده هشت نسبت به آیین‌نامه‌هایی که بر طبق اصل ۱۳۸ هر یک از وزرا تهیه می‌نمایند با قانون اساسی مغایر است.

۶-۱. نظر شماره ۹۸۵۵ مورخ ۱۳۶۶/۹/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه کار مصوب ۱۳۶۶/۸/۲۴ مجلس شورای اسلامی

۱-۶-۱- ماده (۲۷) و تبصره یک، اطلاق ماده در غیر صورتی که تقصیر و قصور مربوط به تخلف از شرایطی باشد که عقد مبنیاً بر آن شرایط واقع شده باشد، شرعی

→

ذی‌ربط به منظور جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل آمار مربوط به نیروی انسانی، سرمایه‌گذاری، ماشین‌آلات، مواد اولیه، ظرفیت‌های صنعتی، ذخایر معدنی، تولیدات معدنی و صنعتی و موارد مشابه.

...

۵- رسیدگی و اخذ تصمیم در مورد سیاست‌های اعتباری و ارزی بخش صنعت و معدن در چارچوب تعهدات و سیاست‌های عمومی دولت.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲- وظایف و اختیارات:

...

۳- ایجاد مرکز یا مراکز اطلاعاتی و تحقیقاتی از طریق دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به منظور جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل آمار مربوط به نیروی انسانی، سرمایه‌گذاری، ماشین‌آلات، مواد اولیه، ظرفیت‌های صنعتی، ذخایر معدنی، تولیدات معدنی و صنعتی و موارد مشابه.

...

۵- رسیدگی و اخذ تصمیم در مورد سیاست‌های اعتباری و ارزی مربوط به بخش صنعت و معدن در چارچوب تعهدات و سیاست‌های عمومی دولت.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و ششم، شماره ۱-۲-۱.

نیست و در مواردی که حق فسخ ثابت است مشروط به تأیید شورای اسلامی یا انجمن صنفی یا هیئت تشخیص نمی‌باشد و پرداخت وجهی علاوه بر دیونی که به موجب قرارداد به عهده کارفرما است به عنوان حق سنوات شرعی نیست و نیز از جهت اینکه نظرات شورای اسلامی یا انجمن صنفی را مؤثر دانسته، خلاف قانون اساسی است و همچنین تبصره (۲) آن که تصویب آیین‌نامه و دستورالعمل را به عهده شورای عالی کار گذاشته است، مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.^(۱)

۱. ماده ۲۷- هرگاه کارگر در انجام وظایف محوله به طور مکرر قصور ورزد و یا آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاه را پس از تذکرات کتبی نقض نماید، کارفرما حق دارد در صورت اعلام نظر مثبت شورای اسلامی کار، علاوه بر مطالبات و حقوق معوقه به نسبت هر سال سابقه کار، معادل دو ماه آخرین حقوق کارگر را به عنوان حق سنوات به وی پرداخته و قرارداد کار را فسخ نماید. در واحدهایی که فاقد شورای اسلامی کار هستند، نظر مثبت انجمن صنفی لازم است.

در هر مورد از موارد یاد شده، اگر مسئله با توافق حل نشد به هیئت حل اختلاف ارجاع و در صورت عدم حل اختلاف، از طریق دادگاه صالح رسیدگی و اقدام خواهد شد.

تبصره ۱- کارگاه‌هایی که مشمول قانون شورای اسلامی کار نبوده و یا شورای اسلامی کار و یا انجمن صنفی در آن تشکیل نگردیده باشد یا فاقد نماینده کارگر باشند، اعلام نظر مثبت هیئت تشخیص (موضوع ماده ۱۶۷ این قانون) در فسخ قرارداد کار الزامی است.

تبصره ۲- موارد قصور و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاه‌ها به موجب مقرراتی است که با پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۳۸/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۷- هرگاه کارگر در انجام وظایف محوله به طور مکرر قصور ورزد و یا آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاه را پس از تذکرات کتبی نقض نماید، کارفرما حق دارد در صورت اعلام نظر مثبت شورای اسلامی کار، علاوه بر مطالبات و حقوق معوقه به نسبت هر سال سابقه کار، معادل دو ماه آخرین حقوق کارگر را به عنوان حق سنوات به وی پرداخته و قرارداد کار را فسخ نماید. در واحدهایی که فاقد شورای اسلامی کار هستند، نظر مثبت انجمن صنفی لازم است.

در هر مورد از موارد یاد شده، اگر مسئله با توافق حل نشد به هیئت تشخیص ارجاع و در صورت عدم حل اختلاف از طریق هیئت حل اختلاف رسیدگی و اقدام خواهد شد.

تبصره ۱- کارگاه‌هایی که مشمول قانون شورای اسلامی کار نبوده و یا شورای اسلامی کار و یا انجمن صنفی در آن تشکیل نگردیده باشد یا فاقد نماینده کارگر باشند، اعلام نظر مثبت هیئت تشخیص (موضوع ماده ۱۵۸ این قانون) در فسخ قرارداد کار الزامی است.

تبصره ۲- موارد قصور و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاه‌ها به موجب مقرراتی است که با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

(گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت این ماده با اصل ۱۳۸ برطرف شده است، لیکن ماده (۲۷) اصلاحی مزبور از جهتی دیگر (مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی) با ایراد

۱-۶-۲- در ماده (۳۴) تبصره (۲)^(۱) که تعیین ضوابط و مزایای مربوط را به عهده شورای عالی کار قرارداده است، خلاف قانون اساسی می باشد.

۱-۶-۳- ماده (۷۴)^(۲) هر زن یا مردی که کار سخت عادتاً موجب ضرر غیرقابل تحمل بر او باشد از آن کار ممنوع است و لذا اطلاق آن در موردی که موجب ضرر غیرقابل تحمل و یا زاید بر توان کارگر زن نمی باشد شرعی نمی باشد و از این نظر که

→

شورای نگهبان مواجه شده است. برای آگاهی از ادامه‌ی مراحل بررسی این مصوبه، به ذیل اصل ۷۵، شماره ۱-۹-۱ در همین مجموعه، مراجعه کنید.)

۱. ماده ۳۴- مزد عبارتست از وجوه نقدی یا غیرنقدی و یا مجموع آنها که در مقابل انجام کار به کارگر پرداخت می شود.

تبصره ۱- چنانچه مزد با ساعات انجام کار مرتبط باشد، مزد ساعتی و در صورتی که بر اساس میزان انجام کار و یا محصول تولید شده باشد، کارمزد و چنانچه بر اساس محصول تولید شده و یا میزان انجام کار در زمان معین باشد کارمزد ساعتی نامیده می شود.

تبصره ۲- ضوابط و مزایای مربوط به مزد ساعتی، کارمزد ساعتی و کارمزد و مشاغل قابل شمول موضوع این ماده توسط شورای عالی کار تعیین می گردد. حداکثر ساعات کار موضوع ماده فوق نباید از حداکثر ساعت قانونی کار تجاوز نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۳۸/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۳۴- مزد عبارتست از وجوه نقدی یا غیرنقدی و یا مجموع آنها که در مقابل انجام کار به کارگر پرداخت می شود.

تبصره ۱- چنانچه مزد با ساعات انجام کار مرتبط باشد، مزد ساعتی و در صورتی که بر اساس میزان انجام کار و یا محصول تولید شده باشد، کارمزد و چنانچه بر اساس محصول تولید شده و یا میزان انجام کار در زمان معین باشد، کارمزد ساعتی نامیده می شود.

تبصره ۲- ضوابط و مزایای مربوط به مزد ساعتی، کارمزد ساعتی و کارمزد و مشاغل قابل شمول موضوع این ماده با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید، تعیین می گردد. حداکثر ساعات کار موضوع ماده فوق نباید از حداکثر ساعت قانونی کار تجاوز نماید.

۲. ماده ۷۴- انجام کارهای خطرناک، سخت و زیان آور و نیز حمل بار بیشتر از حد مجاز با دست و بدون استفاده از وسایل مکانیکی، برای کارگران زن ممنوع است. دستورالعمل و تعیین نوع و میزان این قبیل موارد توسط شورای عالی حفاظت فنی و بهداشت کار مشخص و به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۳۸/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۷۴- انجام کارهای خطرناک، سخت و زیان آور و نیز حمل بار بیشتر از حد مجاز با دست و بدون استفاده از وسایل مکانیکی، برای کارگران زن ممنوع است. دستورالعمل و تعیین نوع و میزان این قبیل موارد با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

در آن تصویب دستورالعمل را به عهده شورای عالی کار قرار داده است خلاف قانون اساسی است.

۱-۶-۴- ماده (۸۷) و تبصره (۳)^(۱) با توجه به اینکه شورای عالی مذکور، متشکل

۱. ماده ۸۷- شورای عالی حفاظت فنی مسئول تهیه موازین و آیین‌نامه‌های حفاظت فنی می‌باشند و از اعضاء زیر تشکیل می‌گردد:

۱- وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که رئیس شورا خواهد بود.

۲- معاون وزارت صنایع

۳- معاون وزارت صنایع سنگین

۴- معاون وزارت کشاورزی

۵- معاون وزارت نفت

۶- معاون وزارت معادن و فلزات

۷- معاون وزارت جهاد سازندگی

۸- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

۹- دو نفر از استادان با تجربه دانشگاه در رشته‌های فنی

۱۰- دو نفر از مدیران صنایع

۱۱- دو نفر از نمایندگان کارگران

۱۲- مدیرکل بازرسی کار و وزارت کار و امور اجتماعی که دبیر شورا خواهد بود.

تبصره ۱- شورا در صورت لزوم می‌تواند برای تهیه طرح آیین‌نامه‌های مربوط به حفاظت فنی کارگران در محیط کار و انجام سایر وظایف مربوط به شورا کمیته‌های تخصصی مرکب از کارشناسان تشکیل دهد.

تبصره ۲- آیین‌نامه داخلی شورا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب شورای مزبور خواهد رسید.

تبصره ۳- چگونگی انتخاب اساتید دانشگاه، نمایندگان کارگران و نمایندگان مدیران صنایع مطابق ضوابطی که به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب شورای عالی حفاظت فنی خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۸۷- شورای عالی حفاظت فنی مسئول تهیه موازین و آیین‌نامه‌های حفاظت فنی می‌باشند و از اعضاء زیر تشکیل می‌گردد:

۱- وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که رئیس شورا خواهد بود.

۲- معاون وزارت صنایع

۳- معاون وزارت صنایع سنگین

۴- معاون وزارت کشاورزی

۵- معاون وزارت نفت

۶- معاون وزارت معادن و فلزات

۷- معاون وزارت جهاد سازندگی

از وزیر و اشخاص غیر وزیر می‌باشد، احاله تصویب چگونگی انتخاب و ضوابط به این شورا خلاف قانون اساسی است.

۱-۵- در تبصره (۱) ماده (۱۳۱) و تبصره (۱) ماده (۱۳۲)، نظر به اینکه آنچه از اصل ۲۶ قانون اساسی استفاده می‌شود آزادی فعالیت‌های گروهی و جمعی به صورت تشکل افراد است و شامل فعالیت‌های جمعی جمعیت‌ها و انجمن‌ها نمی‌شود و چون این اصل مربوط به حقوق مردم است و اکتفاء قانون اساسی، با اینکه در مقام بیان بوده است، به این مقدار ظاهر در حصر است؛ بنابراین تشکل انجمن‌ها و هیئت‌ها از طریق سلسله مراتب به طور صعودی مغایر با قانون اساسی است. و تبصره (۳) ماده (۱۳۱) و تبصره (۴) ماده (۱۳۲) نیز نظر به اینکه انجمن‌ها و احزاب و جمعیت‌ها نقش اجرایی در امور کشور ندارند، در کیفیت اعمال حقی که بر حسب قانون در محدوده شرایط مذکور در اصل دارند مختار می‌باشند و اجراء آن به قوه مجریه ارتباط ندارد و تصویب آیین‌نامه اجرایی برای آن خلاف قانون اساسی است و الزام بر تشکیل انجمن، چنانکه از بعضی مواد و تبصره‌ها مثل تبصره (۳) ماده ۱۳۲ استفاده می‌شود، و محدود کردن تعداد آنها در هر صنف و واحد و کارگاه نیز خلاف قانون اساسی است.^(۱)

→

۸- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

۹- دو نفر از استادان با تجربه دانشگاه در رشته‌های فنی

۱۰- دو نفر از مدیران صنایع

۱۱- دو نفر از نمایندگان کارگران

۱۲- مدیرکل بازرسی کار وزارت کار و امور اجتماعی که دبیر شورا خواهد بود.

تبصره ۱- پیشنهادات شورا به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی رسیده و شورا در صورت لزوم می‌تواند برای تهیه طرح آیین‌نامه‌های مربوط به حفاظت فنی کارگران در محیط کار و انجام سایر وظایف مربوط به شورا کمیته‌های تخصصی مرکب از کارشناسان تشکیل دهد.

تبصره ۲- آیین‌نامه داخلی شورا به پیشنهاد شورای عالی حفاظت فنی به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

تبصره ۳- انتخاب اساتید دانشگاه، نمایندگان کارگران و نمایندگان مدیران صنایع مطابق دستورالعملی خواهد بود که توسط شورای عالی حفاظت فنی تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل بیست و ششم، شماره ۱-۳-۱.

۱-۶-۶- در تبصره مواد (۱۳۳) و (۱۳۴) الزام مذکور، شرعی نیست و تهیه آیین نامه اجرایی برای موضوعی که اجرای آن با خود افراد است و همچنین آیین نامه اتحادیه ها به فرض اینکه خود به اختیار تأسیس می کنند از طرف قوه مجریه خلاف قانون اساسی است.^(۱)

۱. ماده ۱۳۳- به منظور نظارت و مشارکت در اجرای اصل سی و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بر اساس مفاد مربوطه در اصل چهل و سوم قانون اساسی، کارگران واحدهای تولیدی، صنفی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی که مشمول قانون کار باشند، می توانند نسبت به ایجاد شرکت های تعاونی مسکن اقدام نمایند.

تبصره- شرکت های تعاونی مسکن کارگران هر استان باید نسبت به ایجاد کانون هماهنگی شرکت های تعاونی مسکن کارگران استان اقدام نمایند و کانون های هماهنگی تعاونی های مسکن کارگران استان ها باید نسبت به تشکیل کانون عالی هماهنگی تعاونی های مسکن کارگران کشور (اتحادیه مرکزی تعاونی های مسکن کارگران- اسکان) اقدام نمایند.

الف- وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی موظف به همکاری با اتحادیه اسکان بوده و اساسنامه شرکت های مذکور توسط وزارت کار و امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید.

ب- آیین نامه اجرایی این ماده و همچنین آیین نامه انتخابات اتحادیه اسکان ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

ماده ۱۳۴- به منظور نظارت و مشارکت در اجرای مفاد مربوط به توزیع و مصرف در اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کارگران واحدهای تولیدی، صنفی و صنعتی، خدماتی و یا کشاورزی که مشمول قانون کار باشند، می توانند نسبت به ایجاد شرکت های تعاونی مصرف (توزیع) کارگری اقدام نمایند.

تبصره- شرکت های تعاونی مصرف (توزیع) کارگران می بایست نسبت به تأسیس کانون هماهنگی شرکت های تعاونی مصرف کارگران استان اقدام نمایند و کانون های هماهنگی تعاونی های مصرف (توزیع) کارگران می بایست نسبت به تشکیل کانون عالی هماهنگی تعاونی های مصرف کارگران (اتحادیه مرکزی تعاونی های مصرف (توزیع) کارگران- امکان)، اقدام نمایند.

الف- وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بازرگانی و همچنین وزارتخانه های صنعتی موظف هستند تا همکاری های لازم را با اتحادیه امکان به عمل آورند و اساسنامه شرکت های تعاونی مذکور توسط وزارت کار و امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید.

ب- آیین نامه اجرایی این ماده و همچنین آیین نامه انتخابات اتحادیه امکان ظرف مدت یک ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۷/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۳۳- به منظور نظارت و مشارکت در اجرای اصل سی و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بر اساس مفاد مربوطه در اصل چهل و سوم قانون اساسی، کارگران واحدهای تولیدی،

۱-۶-۷- در تبصره (۲) ماده (۱۳۵)،^(۱) لزوم تصویب اساسنامه و آیین نامه از طرف شورای عالی کار، خلاف قانون اساسی است.

→

صنفي، صنعتي، خدماتي و کشاورزي که مشمول قانون کار باشند، می توانند نسبت به ایجاد شرکت های تعاونی مسکن اقدام نمایند.

تبصره- شرکت های تعاونی مسکن کارگران هر استان می توانند نسبت به ایجاد کانون هماهنگی شرکت های تعاونی مسکن کارگران استان اقدام نمایند و کانون های هماهنگی تعاونی های مسکن کارگران استان ها می توانند نسبت به تشکیل کانون عالی هماهنگی تعاونی های مسکن کارگران کشور (اتحادیه مرکزی تعاونی های مسکن کارگران- اسکان) اقدام نمایند.

وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی موظف به همکاری با اتحادیه اسکان بوده و اساسنامه شرکت های مذکور توسط وزارت کار و امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید.

ماده ۱۳۴- به منظور نظارت و مشارکت در اجرای مفاد مربوط به توزیع و مصرف در اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کارگران واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی، کشاورزی یا کشاورزی که مشمول قانون کار باشند، می توانند نسبت به ایجاد شرکت های تعاونی مصرف (توزیع) کارگری اقدام نمایند.

تبصره- شرکت های تعاونی مصرف (توزیع) کارگران می توانند نسبت به تأسیس کانون هماهنگی شرکت های تعاونی مصرف کارگران استان اقدام نمایند و کانون های هماهنگی تعاونی های مصرف (توزیع) کارگران استان ها می توانند نسبت به تشکیل کانون عالی هماهنگی تعاونی های مصرف کارگران (اتحادیه مرکزی تعاونی های مصرف (توزیع) کارگران- امکان، اقدام نمایند.

وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بازرگانی و همچنین وزارتخانه های صنعتی موظف هستند تا همکاری های لازم را با اتحادیه امکان به عمل آورند و اساسنامه شرکت های تعاونی مذکور توسط وزارت کار و امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید.

۱. ماده ۱۳۵- به منظور بررسی و پیگیری مسائل و مشکلات صنعتی و اجتماعی و حسن اجرای آن قسمت از مفاد اصل ۲۹ قانون اساسی که متضمن حفظ حقوق و تأمین منافع و بهره مندی از خدمات بهداشتی، درمانی و مراقبت های پزشکی می باشد، کارگران و مدیران بازنشسته می توانند به طور مجزا نسبت به تأسیس کانون های کارگران و مدیران بازنشسته شهرستان ها و استان ها اقدام نمایند.

تبصره ۱- کانون های کارگران و مدیران بازنشسته استان ها می توانند نسبت به تأسیس کانون های عالی کارگران و مدیران بازنشسته کشور اقدام نمایند.

تبصره ۲- اساسنامه و آیین نامه انتخابات کانون های عالی کارگران و مدیران بازنشسته کشور به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

تبصره ۳- وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تأمین اجتماعی موظف به همکاری با کانون های عالی کارگران و مدیران بازنشسته کشور می باشند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

[تبصره (۲) ماده (۱۳۵) در مصوبه اصلاحی حذف شد.]

۱-۸-۶- ... تبصره ماده (۱۵۳)^(۱) خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است، چنانکه در مورد مشابه متذکر گردید.

۱-۹-۶- ذیل ماده (۱۸۹)^(۲) بر خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۷-۱. نظر شماره ۱۹۶ مورخ ۱۳۶۸/۲/۱۳ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۳ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۷-۱- مواد (۱۷)، (۲۱)، (۲۳)، اجازه تصویب آیین‌نامه به هیئت عالی نظارت (مذکور در تبصره ماده (۴۶)، تبصره ماده (۵۴) و ماده (۶۷)) خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.^(۳)

۱. ماده ۱۵۳- کارفرمایان مکلفند برای ایجاد و اداره امور شرکت‌های تعاونی کارگران کارگاه خود، تسهیلات لازم را از قبیل محل، وسایل کار و امثال اینها فراهم نمایند.

تبصره- دستورالعمل‌های مربوط به نحوه اجرای این ماده با پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۵۳- کارفرمایان مکلفند برای ایجاد و اداره امور شرکت‌های تعاونی کارگران کارگاه خود، تسهیلات لازم را از قبیل محل، وسایل کار و امثال اینها فراهم نمایند.

تبصره- دستورالعمل‌های مربوط به نحوه اجرای این ماده با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

۲. ماده ۱۸۹- وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد به منظور تأمین کادر متخصص سرپرستی در صورت لزوم، به افرادی که در واحدها به عنوان سرپرست تعیین شده‌اند، آموزش‌های لازم را در زمینه مسائل ناظر به روابط انسانی، روابط کار و ایمنی و بهداشت کار خواهد داد.

آیین‌نامه مربوط توسط وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و حسب مورد به تصویب وزارت بهداشت و شورای عالی کار می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۸۸- وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد به منظور تأمین کادر متخصص سرپرستی در صورت لزوم، به افرادی که در واحدها به عنوان سرپرست تعیین شده‌اند، آموزش‌های لازم را در زمینه مسائل ناظر به روابط انسانی، روابط کار و ایمنی و بهداشت کار خواهد داد.

آیین‌نامه مربوط توسط شورای عالی کار تهیه و حسب مورد به تصویب وزاری کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

۳. ماده ۱۷- ماده (۴۶) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

→

ماده ۴۶- مجمع امور صنفی در اولین جلسه خود پس از انتخاب هیئت رئیسه از بین خود افرادی را به عنوان اعضاء شورای مرکزی اصناف برای مدت ۴ سال انتخاب می نماید. تصمیمات این شورا با اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضرین در جلسه معتبر خواهد بود.

تبصره - تعداد اعضاء شورای مرکزی اصناف به تناسب جمعیت شهرها در آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های بازرگانی و کشور تهیه و به تصویب هیئت عالی نظارت خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۲۱- یک بند و یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۵۴) اضافه می گردد:

- تعیین خط مشی کلی در خصوص صدور پروانه کسب و یکنواخت کردن شکل پروانه کسب در سطح کشور.

تبصره - کلیه سازمان های صنفی که به موجب این قانون مکلف به تهیه آیین نامه و ارسال آن به هیئت عالی نظارت می باشند موظفند حداکثر ظرف مدت ۳ ماه نسبت به تدوین آیین نامه و ارسال آن به هیئت مذکور اقدام نمایند. در غیر این صورت هیئت عالی نظارت می تواند رأساً نسبت به تهیه و تصویب آیین نامه های مورد لزوم، اقدام و مراتب را جهت اجرا به سازمان های صنفی کشور ابلاغ نماید. و تغییرات بعدی آیین نامه توسط هیئت عالی نظارت انجام می گیرد.

ماده ۲۳- ماده (۶۷) به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۶۷- اتحادیه های صنفی می توانند برای خدمات اعضاء هیئت مدیره خود بر حسب آیین نامه ای که به تصویب هیئت عالی نظارت خواهد رسید، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه پیش بینی و پرداخت نمایند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۲/۳۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۹- ماده (۴۶) و تبصره آن به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۴۶- مجمع امور صنفی در اولین جلسه خود پس از انتخاب هیئت رئیسه از بین خود افرادی را به عنوان اعضاء شورای مرکزی اصناف برای مدت ۴ سال انتخاب می نماید. تصمیمات این شورا با اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضرین در جلسه معتبر خواهد بود.

تبصره - تعداد اعضاء شورای مرکزی اصناف به تناسب جمعیت شهرها در آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های بازرگانی و کشور تهیه و به تصویب وزرای هیئت عالی نظارت خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۲۳- یک بند به عنوان بند (۸) و یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۵۴) اضافه می گردد:

۸- تعیین خط مشی کلی در خصوص صدور پروانه کسب و یکنواخت کردن شکل پروانه کسب در سطح کشور. تبصره- کلیه سازمان های صنفی که به موجب این قانون مکلف به تهیه آیین نامه و ارسال آن به هیئت عالی نظارت می باشند، موظفند حداکثر ظرف مدت ۳ ماه نسبت به تدوین آیین نامه و ارسال آن به هیئت مذکور اقدام نمایند. در غیر این صورت وزرای هیئت عالی نظارت می تواند رأساً نسبت به تهیه و تصویب آیین نامه های مورد لزوم، اقدام و مراتب را جهت اجرا به سازمان های صنفی ابلاغ نماید و تغییرات بعدی آیین نامه توسط وزرای هیئت عالی نظارت انجام می گیرد.

ماده ۲۵- ماده (۶۷) به شرح ذیل اصلاح می گردد:

←

۸-۱. نظر شماره ۱۱۰۰ مورخ ۱۳۶۸/۷/۲۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه حمایت از آزادگان (اسرای آزادشده) بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸/۷/۱۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۸-۱- ماده (۱۶)^(۱) که تصویب آیین نامه را به عهده شورای عالی بانکها گذاشته است با توجه به اینکه اعضاء شورای مزبور وزیر نیستند، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۹-۱. نظر شماره ۱۱۳۶ مورخ ۱۳۶۸/۸/۳ شورای نگهبان در خصوص طرح الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای (الف) و (ب) ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۸/۷/۲۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۹-۱- قسمت اخیر تبصره یک ماده واحده^(۲) از این جهت که در تصویب

→

ماده ۶۷- اتحادیه های صنفی می توانند برای خدمات اعضاء هیئت مدیره خود بر حسب آیین نامه ای که به تصویب وزرای هیئت عالی نظارت خواهد رسید، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه پیش بینی و پرداخت نمایند.

۱. ماده ۱۶- برای جذب آزادشدگان در مشاغل آزاد اعم از تولیدی (تعاونی، کشاورزی، خدماتی و ...) کلیه بانک های سراسر کشور موظفند نسبت به اعطاء وام با حداقل کارمزد و هرگونه تسهیلات بانکی اقدام نمایند. آیین نامه اجرایی این ماده توسط بانک مرکزی و با همکاری دستگاه مسئول رسیدگی به امور آزادشدگان ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و پس از تصویب شورای عالی بانکها برای اجرا ابلاغ خواهد شد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۶۸/۸/۱۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۶- برای جذب آزادشدگان در مشاغل آزاد اعم از تولیدی (تعاونی، کشاورزی، خدماتی و ...) کلیه بانک های سراسر کشور موظفند نسبت به اعطاء وام با حداقل کارمزد و هرگونه تسهیلات بانکی اقدام نمایند. آیین نامه اجرایی این ماده توسط بانک مرکزی و با همکاری دستگاه مسئول رسیدگی به امور آزادشدگان ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و پس از تصویب مجمع عمومی بانکها برای اجرا ابلاغ خواهد شد.

نظر شماره ۱۲۶۷ مورخ ۱۳۶۸/۸/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه حمایت از آزادگان (اسرای آزادشده) بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸/۸/۱۶ مجلس شورای اسلامی:

ایراد وارده بر ماده (۱۶)، چون در مجمع عمومی بانکها غیر وزیر هم عضو می باشد، رفع نشده است و اشکال شورا کماکان به قوت خود باقی است و از این نظر باید اصلاح شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۹/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

جمله «مجمع عمومی بانکها» حذف و به جای آن «هیئت وزیران» تصویب شد.

۲. ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون انجام تعهدات بندهای (الف) و (ب) ماده (۳) قانون تأمین

←



اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴ به عهده سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

سازمان مذکور موظف است کلیه تعهدات درمانی مزبور را از بخش‌های دولتی و در صورت نیاز از بخش خصوصی با رعایت تعرفه‌های رسمی تأمین نماید.

تبصره ۱- نحوه استفاده از واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان (اعم از واحدهای ملکی و استیجاری موجود) و واحدهایی که بدین منظور ایجاد خواهد شد و چگونگی پرداخت هزینه‌های درمان و نگهداری حساب‌ها و نحوه خرید خدمت طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود که توسط سازمان تأمین اجتماعی حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون با رعایت مفاد بندهای ذیل تهیه و به تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی و رئیس سازمان برنامه و بودجه خواهد رسید.

الف- کل هزینه واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان به عهده سازمان تأمین اجتماعی بوده و سازمان مزبور مکلف است بودجه هر سال آن را از محل سهم درمان (۹٪) از مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده قانون تأمین اجتماعی) پیش‌بینی و در بودجه خود منظور نماید. سازمان تأمین اجتماعی به منظور انجام هزینه‌ها امین خود را تحت عنوان صاحب‌جمع اموال و مسئول امور مالی در واحدهای مذکور مستقر می‌نماید که بر امور مالی مطابق ضوابط نظارت مستقیم خواهد داشت. سرپرست سازمان مسئول امور مالی را پیشنهاد و پس از تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منصوب خواهد نمود.

ب- کلیه واحدهای آموزشی موجود سازمان و بیمارستان‌هایی که در آینده دارای توان آموزشی می‌شوند بر اساس برنامه‌ریزی آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به خدمات آموزشی خود ادامه خواهند داد.

ج- کلیه بیمارستان‌های تحت مالکیت سازمان مکلفند تا ۲۰٪ از ظرفیت تخت‌های خود را به پذیرش بیماران غیربیمه‌ای بی‌بضاعت و همچنین بیمارانی که از خانواده‌های محترم شهدا، اسراء، مفقودین و جانبازان هستند به طور رایگان اختصاص دهند و در شهرهایی که منحصر به فرد هستند به تمام متقاضیان ارائه خدمت کنند.

د- کلیه واحدهای درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند نسبت به پذیرش بیماران بیمه‌شده تأمین اجتماعی اقدام و هزینه‌های انجام‌شده بر اساس تعرفه‌های مصوب از سازمان تأمین اجتماعی دریافت نمایند.

ه- سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند در صورت لزوم با عقد قرارداد از خدمات پزشکی بخش خصوصی جهت درمان بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی استفاده نموده و هزینه‌های مربوطه را طبق تعرفه‌های مصوب مورد عمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رأساً از محل سهم درمان پرداخت نماید. و- درآمدهای حاصله از ارائه خدمات درمانی به غیر بیمه‌شده در واحدهای تحت مالکیت سازمان مستقیماً به حساب جداگانه‌ای جهت کمک به ساخت و تعمیر و نگهداری بیمارستان‌های تحت مالکیت اختصاص می‌یابد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۸/۲۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:



آیین نامه اجرایی به غیر وزیر هم اختیار داده است، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

→

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون انجام تعهدات بندهای (الف) و (ب) ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴ به عهده سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

سازمان مذکور موظف است کلیه تعهدات درمانی مزبور را از بخش های دولتی و در صورت نیاز از بخش خصوصی با رعایت تعرفه های رسمی تأمین نماید.

تبصره ۱- نحوه استفاده از واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان (اعم از واحدهای ملکی و استیجاری موجود) و واحدهایی که بدین منظور ایجاد خواهد شد و چگونگی پرداخت هزینه های درمان و نگهداری حساب ها و نحوه خرید خدمت طبق آیین نامه اجرایی این قانون خواهد بود که توسط سازمان تأمین اجتماعی حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون با رعایت مفاد بندهای ذیل تهیه و به تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

الف- کل هزینه واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان به عهده سازمان تأمین اجتماعی بوده و سازمان مزبور مکلف است بودجه هر سال آن را از محل سهم درمان (۹٪) از مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده قانون تأمین اجتماعی) پیش بینی و در بودجه خود منظور نماید سازمان تأمین اجتماعی به منظور انجام هزینه ها امین خود را تحت عنوان صاحب جمع اموال و مسئول امور مالی در واحدهای مذکور مستقر می نماید که بر امور مالی مطابق ضوابط نظارت مستقیم خواهد داشت. سرپرست سازمان مسئول امور مالی را پیشنهاد و پس از تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منصوب خواهد نمود.

ب- کلیه واحدهای آموزشی موجود سازمان و بیمارستان هایی که در آینده دارای توان آموزشی می شوند بر اساس برنامه ریزی آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به خدمات آموزشی خود ادامه خواهند داد.

ج- کلیه بیمارستان های تحت مالکیت سازمان مکلفند تا ۲۰٪ از ظرفیت تخت های خود را به پذیرش بیماران غیر بیمه ای بی بضاعت و همچنین بیمارانی که از خانواده های محترم شهدا، اسرا، مفقودین و جانبازان هستند به طور رایگان اختصاص دهند و در شهرهایی که منحصر به فرد هستند به تمام متقاضیان ارائه خدمت کنند.

د- کلیه واحدهای درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند نسبت به پذیرش بیماران بیمه شده تأمین اجتماعی اقدام و هزینه های انجام شده را بر اساس تعرفه های مصوب از سازمان تأمین اجتماعی دریافت نمایند.

ه- سازمان تأمین اجتماعی می تواند در صورت لزوم با عقد قرارداد از خدمات پزشکی بخش خصوصی جهت درمان بیمه شدگان تأمین اجتماعی استفاده نموده و هزینه های مربوطه را طبق تعرفه های مصوب مورد عمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رأساً از محل سهم درمان پرداخت نماید.

و- درآمدهای حاصله از ارائه خدمات درمانی به غیر بیمه شده در واحدهای تحت مالکیت سازمان مستقیماً به حساب جداگانه ای جهت کمک به ساخت و تعمیر و نگهداری بیمارستان های تحت مالکیت اختصاص می یابد.

۱۰-۱. نظر شماره ۱۲۶۹ مورخ ۱۳۶۸/۸/۲۲ شورای نگهبان در خصوص طرح نحوه اجرای اصل هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت‌های رئیس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸/۸/۲۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۰-۱- اطلاق ماده واحده راجع به محول نمودن وظایف و اختیارات و حقوق رئیس جمهور، مذکور در ماده (۵) قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های ریاست جمهوری و تبصره آن مصوب بیست و دوم آبان‌ماه ۱۳۶۵،^(۱) به رئیس مجلس شورای اسلامی از لحاظ شمول آن نسبت به توقف اجرای آیین‌نامه‌های اجرایی در صورت اعلام رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص مخالفت آنها با قوانین، با اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی (... ضمن ابلاغ برای اجراء ...) مغایر شناخته شد.^(۲)

۱. ماده ۵- تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت، پس از تصویب هیئت وزیران به اطلاع رئیس جمهور می‌رسد. رئیس جمهور در صورتی که آن را خلاف قانون تشخیص داد، نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می‌نماید. قبل از هرگونه اصلاحات لازم، موارد خلاف قابل اجراء نخواهد بود. در صورت اجراء بدون رعایت مقررات این ماده، رئیس جمهور می‌تواند دستور توقف اجراء را صادر نماید. تبصره- اگر اختلاف نظر بین رئیس جمهور و هیئت دولت در مخالفت با قانون به جهت استنباط از قوانین باشد، نظر رئیس جمهور معتبر است. بدیهی است در صورت وجود تفسیر قانون عادی و یا تفسیر قانون اساسی رئیس جمهور موظف به مراجعه به آن می‌باشد.

۲. ماده واحده- در اجراء اصل هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران وظایف و اختیارات و حقوق مذکور در ماده (۵) قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های ریاست جمهوری و تبصره آن مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲ به رئیس مجلس شورای اسلامی محول می‌گردد.

هیئت دولت و هر یک از وزراء و کمیسیون‌های موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی و همچنین نماینده یا نمایندگان موضوع اصل ۱۲۷ قانون اساسی باید تصمیمات خود را که در حد مصوبات و اختیارات هیئت دولت می‌باشد به صورت کتبی به ریاست مجلس شورای اسلامی اعلام کند و عنداللزوم بنا به درخواست رئیس مجلس باید متن مذاکرات هیئت دولت و کمیسیون‌های مذکور در اختیار رئیس مجلس قرار گیرد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم و نیز مصوبات موضوع اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد. در صورتی که رئیس مجلس آن را خلاف قانون تشخیص بدهد،

→

نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می‌نماید. چنانچه این قبیل مصوبات مستلزم اصلاحاتی باشند و بعضاً یا کلاً خلاف قانون تشخیص داده شوند حسب مورد هیئت وزیران یا وزیر ذی‌ربط و یا کمیسیون مربوطه مکلف است ظرف یک هفته پس از اعلام نظر رئیس مجلس، نسبت به اصلاح مصوبه اقدام و سپس دستور فوری توقف اجراء را صادر نماید.

تبصره ۱- هیئت دولت و هر یک از وزراء و کمیسیون‌های موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی مکلفند علاوه بر ارسال متن مصوبات و مستندات آن به درخواست رئیس مجلس، سوابق و اطلاعات و متن مذاکرات هیئت دولت و کمیسیون‌های مربوطه را در اسرع وقت در اختیار وی قرار دهند.

تبصره ۲- اگر بین رئیس مجلس و هیئت دولت یا هر یک از وزراء و یا کمیسیون‌های مربوطه از جهت استنباط از قوانین اختلاف نظر حاصل شود، نظر رئیس مجلس معتبر است.

نظر شماره ۱۴۹۳ مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۵ شورای نگهبان در خصوص طرح نحوه اجرای اصل هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت‌های رئیس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸/۹/۲۶ مجلس شورای اسلامی:

۱- مفاد تبصره (۱) و نیز قسمتی از متن ماده واحده که مشعر بر الزام ارسال آیین‌نامه و بخشنامه هر یک از وزیران نیز نزد رئیس مجلس شورای اسلامی می‌باشد با اصل ۱۳۸ قانون اساسی که صرفاً ارسال تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت را بیان نموده، مغایر شناخته شد. بر این مبنا عبارت (...) هر یک از وزرا (...) در تبصره (۲) نیز باید حذف شود.

۲- در اصل ماده واحده در صورتی که مراد از عبارت «چنانچه مستلزم اصلاحاتی باشد» این است که هرگونه اصلاحاتی را که رئیس مجلس در مصوبه ارسالی لازم بداند باید رعایت گردد، خلاف اصل ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی است و اگر مراد از آن همان مفاد عبارت «... و بعضاً یا کلاً خلاف قانون تشخیص داده شوند...» می‌باشد، لازم است رفع ابهام گردد. بدیهی است با حذف عبارت «مستلزم اصلاحاتی باشد و» رفع اشکال و ابهام خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم و نیز مصوبات موضوع اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد. در صورتی که رئیس مجلس آن را خلاف قانون تشخیص بدهد نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می‌نماید. چنانچه این قبیل مصوبات بعضاً یا کلاً خلاف قانون تشخیص داده شوند، حسب مورد هیئت وزیران یا وزیر ذی‌ربط و یا کمیسیون مربوطه مکلف است ظرف یک هفته پس از اعلام نظر رئیس مجلس، نسبت به اصلاح مصوبه اقدام و سپس دستور فوری توقف اجراء را صادر نماید.

تبصره ۱- هیئت دولت و کمیسیون‌های موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی مکلفند علاوه بر ارسال متن مصوبات و مستندات آن به درخواست رئیس مجلس، سوابق و اطلاعات و متن مذاکرات هیئت دولت و کمیسیون‌های مربوطه را در اسرع وقت در اختیار وی قرار دهند.

←

۱۱-۱. نظر شماره ۴۶۰ مورخ ۱۳۶۹/۴/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران^(۱) مصوب ۱۳۶۹/۳/۳۰ مجلس شورای اسلامی
۱۱-۱-۱- تبصره (۳) ماده (۴)^(۲) که تصویب آیین‌نامه را به عهده شورای امنیت

→

تبصره ۲- اگر بین رئیس مجلس و هیئت دولت و یا کمیسیون‌های مربوطه از جهت استنباط از قوانین اختلاف نظر حاصل شود، نظر رئیس مجلس معتبر است.

نظر شماره ۱۶۵۳ مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۲۸ شورای نگهبان در خصوص طرح نحوه اجرای اصل هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت‌های رئیس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸/۱۰/۲۶ مجلس شورای اسلامی:

با توجه به اینکه ایراد بند یک نامه مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۵ شورای نگهبان در خصوص آیین‌نامه هر یک از وزیران در تبصره‌های (۱) و (۲) مرتفع گردیده، به نظر می‌رسد باقی ماندن عبارت «یا وزیر ذی‌ربط» در متن ماده مبنی بر اشتباه است که باید حذف شود. با توجه به مراتب فوق مصوبه مغایر قانون اساسی و موازین شرع شناخته نشد.

(گفتنی است این مصوبه در شماره ۱۳۰۹۸ مورخ ۱۳۶۸/۱۱/۲۶ روزنامه رسمی به صورت زیر منتشر شده است:

ماده واحده- تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم و نیز مصوبات موضوع اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد. در صورتی که رئیس مجلس آن را خلاف قانون تشخیص بدهد نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می‌نماید. چنانچه این قبیل مصوبات بعضاً یا کلاً خلاف قانون تشخیص داده شوند، حسب مورد هیئت وزیران و یا کمیسیون مربوطه مکلف است ظرف یک هفته پس از اعلام نظر رئیس مجلس، نسبت به اصلاح مصوبه اقدام و سپس دستور فوری توقف اجراء را صادر نماید.

تبصره ۱- هیئت دولت و کمیسیون‌های موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی مکلفند علاوه بر ارسال متن مصوبات و مستندات آن به درخواست رئیس مجلس، سوابق و اطلاعات و متن مذاکرات هیئت دولت و کمیسیون‌های مربوطه را در اسرع وقت در اختیار وی قرار دهند.

تبصره ۲- اگر بین رئیس مجلس و هیئت دولت و یا کمیسیون‌های مربوطه از جهت استنباط از قوانین اختلاف نظر حاصل شود، نظر رئیس مجلس معتبر است.)

۱. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه ادغام ژاندارمری، کمیته و شهربانی و تشکیل نیروی انتظامی واحد» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. ماده ۴- مأموریت و وظایف نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

۱- استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی

۲- مقابله و مبارزه قاطع و مستمر با هرگونه خرابکاری، تروریسم، شورش و عوامل و حرکتهایی که مخل امنیت کشور و علیه نظام جمهوری اسلامی ایران باشد با همکاری وزارت اطلاعات تبصره- کیفیت و نحوه همکاری را شورای امنیت کشور تعیین می‌کند.

←

گذشته، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۱۲-۱. نظر شماره ۱۱۷۸ مورخ ۱۳۶۹/۹/۱۸ شورای نگهبان در خصوص طرح آیین‌نامه استخدامی دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۶ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۱۲-۱- اعطاء اختیار تنظیم دستورالعمل اجرایی در ماده (۲۰)^(۱) به شورای اداری دیوان محاسبات، مغایر قانون اساسی شناخته شد.

→

۳- تأمین امنیت برای برگزاری اجتماعات، تشکل‌ها، راهپیمایی‌ها و فعالیت‌های قانونی و مجاز و ممانعت و جلوگیری از هرگونه تشکل و راهپیمایی و اجتماع غیرمجاز و مقابله با اغتشاش، بی‌نظمی و فعالیت‌های غیرمجاز

۴- اقدام لازم در زمینه کسب اخبار و اطلاعات در محدوده وظایف محوله و همکاری با سایر سازمان‌ها و یگان‌های اطلاعاتی کشور در حدود وظایف آنها.
 تبصره ۱- ...

تبصره ۳- نیروی انتظامی مکلف است پرسنل انتظامی مورد نیاز جهت تأمین اهداف اطلاعاتی (کسب و جمع‌آوری) وزارت اطلاعات را در صورت درخواست در کنترل عملیاتی آن وزارت قرار دهد. کیفیت همکاری و نحوه تأمین پرسنل مورد نظر طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای امنیت کشور می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۹/۴/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۴- مأموریت و وظایف نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

۱- استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی
 ۲- مقابله و مبارزه قاطع و مستمر با هرگونه خرابکاری، تروریسم، شورش و عوامل و حرکت‌هایی که مخل امنیت کشور و علیه نظام جمهوری اسلامی ایران باشد با همکاری وزارت اطلاعات
 تبصره- کیفیت و نحوه همکاری را شورای امنیت کشور تعیین می‌کند.
 ۳- تأمین امنیت برای برگزاری اجتماعات، تشکل‌ها، راهپیمایی‌ها و فعالیت‌های قانونی و مجاز و ممانعت و جلوگیری از هرگونه تشکل و راهپیمایی و اجتماع غیرمجاز و مقابله با اغتشاش، بی‌نظمی و فعالیت‌های غیرمجاز

۴- اقدام لازم در زمینه کسب اخبار و اطلاعات در محدوده وظایف محوله و همکاری با سایر سازمان‌ها و یگان‌های اطلاعاتی کشور در حدود وظایف آنها.
 تبصره ۱- ...

تبصره ۳- نیروی انتظامی مکلف است پرسنل انتظامی مورد نیاز جهت تأمین اهداف اطلاعاتی (کسب و جمع‌آوری) وزارت اطلاعات را در صورت درخواست در کنترل عملیاتی آن وزارت قرار دهد. کیفیت همکاری و نحوه تأمین پرسنل مورد نظر را شورای امنیت کشور معین خواهد کرد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و پنجم، شماره ۱-۹-۱.

۱۳-۱. نظر شماره ۱۳۷۱ مورخ ۱۳۷۰/۳/۲۸ شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی اصلاح موادی از قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان مصوب ۱۳۶۷/۱/۳۰ و الحاق موادی به آن، مصوب ۱۳۷۰/۱/۲۲ کمیسیون بهداری و بهزیستی مجلس شورای اسلامی

۱-۱۳-۱ در تبصره یک ماده (۱) اصلاحی و تبصره (۳) ماده (۱۰) الحاقی و تبصره (۶) ماده (۱۹) الحاقی که تهیه و تأیید آیین‌نامه موکول به همکاری کمیسیون بهداری و بهزیستی مجلس شورای اسلامی شده مغایر با اصل ۵۷ و اصل ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد.^(۱)

۱۴-۱. نظر شماره ۳۸۷۷ مورخ ۱۳۷۱/۸/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۷۱/۸/۵ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۴-۱-۱ اطلاق تبصره (۴) و (۵) ماده (۹) در مواردی که نوع تعزیر متناسب با تخلفات نیست موجب اجحاف و خلاف موازین شرع شناخته شد. ... تبصره (۵) و (۶) ماده (۹) و ماده (۱۵)، از این نظر که تصویب آیین‌نامه را به عهده شورای عالی استاندارد که غیر وزیر عضو آن است گذاشته، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۲۱-۱.

۲. ماده ۹- هرگاه اجرای استاندارد در مورد کالاهایی اجباری اعلام شود پس از انقضای مهلت‌های مقرر، تولید، تمرکز، توزیع و فروش این‌گونه کالاها با کیفیت پایین‌تر از استاندارد مربوط و بدون علامت استاندارد ایران ممنوع و متخلفین به حبس از سه ماه تا دو سال و جزای نقدی از یک میلیون ریال تا پنجاه میلیون ریال با حکم محاکم صالحه محکوم خواهند شد.

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- مؤسسه می‌تواند علاوه بر اعلام جرم و درخواست تعقیب متخلفین موضوع این ماده از مراجع قضایی، فرآورده‌های خارج از استاندارد و فاقد علامت استاندارد را از مراکز تولید، تمرکز، توزیع و فروش جمع‌آوری و توقیف نموده و به منظور جلوگیری از ادامه تولید این‌گونه فرآورده‌ها ابزار، ماشین‌آلات و وسایل تولید مربوط را موقتاً لاک و مهر نماید.

تبصره ۵- آیین‌نامه طرز اجرای توقیف کالاهای غیراستاندارد و نحوه فروش و مصرف آن در ارتباط با توسعه و تجهیز آزمایشگاه‌های مؤسسه، به تصویب شورای عالی استاندارد می‌رسد.

تبصره ۶- مسئولیت کنترل کیفیت فرآورده‌های مشمول استاندارد اجباری در واحدهای تولیدی به عهده افرادی خواهد بود که دارای تحصیلات لازم و تجربه کافی در رشته‌های تولیدی مربوطه باشند. چگونگی تأیید صلاحیت علمی و فنی و عزل و نصب این افراد به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به



تصویب شورای عالی استاندارد می‌رسد.

ماده ۱۵- مؤسسه می‌تواند برای انجام وظایف خود افراد و مؤسسات ذی‌صلاح را به عنوان کارشناس استاندارد و تحقیقات صنعتی انتخاب و از آنها استفاده نماید. طرز انتخاب و حدود وظایف و اختیارات و میزان حق الزحمه کارشناسان طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای عالی استاندارد خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۱/۹/۲۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۹- هرگاه اجرای استاندارد در مورد کالاهایی اجباری اعلام شود، پس از انقضای مهلت‌های مقرر، تولید، تمرکز، توزیع و فروش این‌گونه کالاها با کیفیت پایین‌تر از استاندارد مربوط و بدون علامت استاندارد ایران ممنوع و با توجه به شرایط و امکانات خاکی، متخلفین به حبس از یک ماه تا دو سال و جزای نقدی از یکصد هزار ریال تا پنجاه میلیون ریال با حکم محاکم صالحه محکوم خواهند شد. تبصره ۱- ...

تبصره ۴- مؤسسه می‌تواند علاوه بر اعلام جرم و درخواست تعقیب متخلفین موضوع این ماده از مراجع قضایی، فرآورده‌های خارج از استاندارد و فاقد علامت استاندارد را از مراکز تولید، تمرکز، توزیع و فروش جمع‌آوری و توقیف نموده و به منظور جلوگیری از ادامه تولید این‌گونه فرآورده‌ها ابزار، ماشین‌آلات و وسایل تولید مربوط را موقتاً لاک و مهر نماید.

تبصره ۵- فرآورده‌های موضوع تبصره (۴) این ماده پس از کشف توسط بازرسان و کارشناسان مؤسسه مورد بررسی کارشناسی قرار گرفته و قابلیت مصرف (انسانی یا حیوانی) و یا بهسازی و اصلاح آن و یا استفاده از آن به عنوان مواد اولیه یا ضایعات و یا احتمالاً معدوم نمودن این قبیل فرآورده‌ها معین گشته و پس از صدور حکم توقیف از سوی مراجع قضایی معدوم و یا به فروش رسیده و وجوه حاصله به حساب خزانه واریز و معادل آن در چهارچوب قانون بودجه کل کشور به مصرف توسعه و تجهیز آزمایشگاه‌های مؤسسه می‌رسد.

تبصره ۶- مسئولیت کنترل کیفیت فرآورده‌های مشمول استاندارد اجباری در واحدهای تولیدی به عهده افرادی خواهد بود که دارای تحصیلات لازم و تجربه کافی در رشته‌های تولیدی مربوطه باشند. چگونگی تأیید صلاحیت علمی و فنی و عزل و نصب این افراد به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزرای عضو شورای عالی استاندارد می‌رسد.

ماده ۱۵- مؤسسه می‌تواند برای انجام وظایف خود افراد و مؤسسات ذی‌صلاح را به عنوان کارشناس استاندارد و تحقیقات صنعتی انتخاب و از آنها استفاده نماید. طرز انتخاب و حدود و اختیارات و میزان حق الزحمه کارشناسان طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت مواد (۹) و (۱۵) با اصل ۱۳۸ برطرف شده است، لیکن ماده (۹) اصلاحی مزبور، از جهت برطرف نشدن ایراد دیگر شورای نگهبان به این ماده (= ایراد مغایرت با موازین شرع)، به شرح زیر با ایراد مجدد شورای نگهبان مواجه شده است:

نظر شماره ۴۰۲۷ مورخ ۱۳۷۱/۱۰/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۷۱/۹/۲۹ مجلس شورای اسلامی:



۱-۱۴-۲- عموم آیین‌نامه‌های مندرج در بند (۷) ماده (۲۰)^(۱) در مورد قوانین کشور، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

→

اصلاح به عمل آمده در ماده (۹) و (۱۰)، رافع اشکال اجحاف نیست.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۱/۱۱/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۹- هرگاه اجرای استاندارد در مورد کالاهایی اجباری اعلام شود، پس از انقضای مهلت‌های مقرر، تولید، تمرکز، توزیع و فروش اینگونه کالاها با کیفیت پایین‌تر از استاندارد مربوط و یا بدون علامت استاندارد ایران ممنوع و با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تعزیر از احضار، وعظ، تذکر، توبیخ، تهدید و اخذ تعهد و حبس از یک ماه تا دو سال و جزای نقدی از یکصد هزار ریال تا پنجاه میلیون ریال به حکم محاکم صالحه محکوم خواهند شد.

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- مؤسسه می‌تواند علاوه بر اعلام جرم و درخواست تعقیب متخلفین موضوع این ماده از مراجع قضایی، فرآورده‌های خارج از استاندارد و فاقد علامت استاندارد را از مراکز تولید، تمرکز، توزیع و فروش جمع‌آوری و توقیف نموده و به منظور جلوگیری از ادامه تولید این‌گونه فرآورده‌ها ابزار، ماشین‌آلات و وسایل تولید مربوط را موقتاً لاک و مهر نماید.

تبصره ۵- فرآورده‌های موضوع تبصره (۴) این ماده پس از کشف توسط بازرسان و کارشناسان مؤسسه مورد بررسی کارشناسی قرار گرفته و قابلیت مصرف (انسانی یا حیوانی) و یا بهسازی و اصلاح آن و یا استفاده از آن به عنوان مواد اولیه یا ضایعات و یا احتمالاً معدوم نمودن این قبیل فرآورده‌ها معین گشته و پس از صدور حکم توقیف از سوی مراجع قضایی معدوم و یا به فروش رسیده و وجوه حاصله به حساب خزانه واریز و معادل آن در چهارچوب قانون بودجه کل کشور به مصرف توسعه و تجهیز آزمایشگاه‌های مؤسسه می‌رسد.

تبصره ۶- مسئولیت کنترل کیفیت فرآورده‌های مشمول استاندارد اجباری در واحدهای تولیدی به عهده افرادی خواهد بود که دارای تحصیلات لازم و تجربه کافی در رشته‌های تولیدی مربوطه باشند. چگونگی تأیید صلاحیت علمی و فنی و عزل و نصب این افراد به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزرای عضو شورای عالی استاندارد می‌رسد.

۱. ماده ۲۰- وظایف و اختیارات شورای عالی استاندارد به شرح زیر است:

۱- ...

۷- تصویب آیین‌نامه‌های اجرای استانداردهای اجباری و تشویقی، کنترل ادواری اوزان و مقیاس‌ها و سایر آیین‌نامه‌های مورد نیاز مؤسسه.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۱/۹/۲۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۰- وظایف و اختیارات شورای عالی استاندارد به شرح زیر است:

۱- ...

۷- تصویب ضوابط اجرای استانداردهای اجباری و تشویقی، کنترل ادواری اوزان و مقیاس‌ها.

۱۵-۱. نظر شماره ۴۸۸۶ مورخ ۱۳۷۲/۴/۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری. صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۵-۱- تشکیل شورای عالی با کیفیت مذکور در ماده (۵) و وظایف مذکور در ماده (۶)، خلاف اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۲-۱۵-۱- محدود کردن رئیس جمهور در انتخاب مدیر عامل از میان اعضای هیئت مدیره در ماده (۸)،^(۲) خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱۶-۱. نظر شماره ۵۰۲۳ مورخ ۱۳۷۲/۵/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه اجازه شرکت یکی از معاونان وزراء و رؤسای سازمان‌های مستقل در شوراها، شوراهای عالی و مجامعی که بر اساس قانون مرکب از چند وزیر می‌باشند مصوب ۱۳۷۲/۵/۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۶-۱- اطلاق ماده واحده،^(۳) از این نظر که به معاون مذکور اجازه می‌دهد حتی

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۱۶-۱.

۲. ماده ۸- سازمان توسط هیئت مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد شد. اعضای هیئت مدیره توسط شورای عالی انتخاب خواهد شد. مدیر عامل سازمان که ریاست هیئت مدیره را به عهده خواهد داشت، به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضاء هیئت مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی در زمینه‌های اقتصادی و زیربنایی منطقه می‌باشد. انتخاب مدیر عامل و اعضاء هیئت مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

عزل مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره با همان مراجع انتخاب‌کننده می‌باشد. شورای عالی مسئولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۶- سازمان توسط هیئت مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد شد. اعضای هیئت مدیره توسط هیئت وزیران انتخاب خواهند شد. مدیر عامل سازمان که ریاست هیئت مدیره را به عهده خواهد داشت، به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضاء هیئت مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی در زمینه‌های اقتصادی و زیربنایی منطقه می‌باشد. انتخاب مدیر عامل و اعضاء هیئت مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

عزل مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره با همان مراجع انتخاب‌کننده می‌باشد. هیئت وزیران مسئولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد.

۳. ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به پیشنهاد هر یک از وزرا و رؤسای سازمان‌های مستقل دولتی (سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان تربیت بدنی، سازمان

در موردی که شورای مورد نظر به کار تهیه و تصویب آیین نامه می پردازد به جای وزیر رأی دهد، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۱۷-۱. نظر شماره ۵۳۰۳ مورخ ۱۳۷۲/۷/۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه عضویت وزیر راه و ترابری در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۳۰ مجلس شورای اسلامی

۱۷-۱-۱- نظر به اینکه این گونه شوراها که متکفل قانون گذاری یا امور اجرایی می شوند و قانون اساسی این مسئولیت ها را به مراجع قانونی یا اجرایی مذکور در

→

محیط زیست، سازمان انرژی اتمی) که بر اساس قانون موظف به شرکت در شوراها، شوراها و مجامع می باشند یکی از معاونان آنها را برای حضور در شورا، شورای عالی و مجمع مشخص، تعیین نماید.

معاون تعیین شده موظف است شخصاً در جلسات شرکت نماید و نمی تواند شخص دیگری را به جای خود تعیین کند.

تبصره ۱- شوراها و شوراها و شورای عالی و مجامعی که ریاست آنها را رئیس جمهور یا معاون اول به عهده دارند از این حکم مستثنی می باشند.

تبصره ۲- وزارایی که به موجب قانون ریاست مجمع یا شورایی را به عهده دارند، موظفند شخصاً در آن مجمع یا شورا شرکت نمایند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۸/۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به دولت اجازه داده می شود به پیشنهاد هر یک از وزرا و رؤسای سازمان های مستقل دولتی (سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان تربیت بدنی، سازمان محیط زیست، سازمان انرژی اتمی) که بر اساس قانون موظف به شرکت در شوراها، شوراها و مجامع می باشند یکی از معاونان آنها را برای حضور در شورا، شورای عالی و مجمع مشخص، تعیین نماید.

معاون تعیین شده موظف است شخصاً در جلسات شرکت نماید و نمی تواند شخص دیگری را به جای خود تعیین کند.

تبصره ۱- شوراها و شوراها و شورای عالی و مجامعی که ریاست آنها را رئیس جمهور یا معاون اول به عهده دارند از این حکم مستثنی می باشند.

تبصره ۲- وزارایی که به موجب قانون ریاست مجمع یا شورایی را به عهده دارند موظفند شخصاً در آن مجمع یا شورا شرکت نمایند.

تبصره ۳- با لحاظ نمودن اصل ۱۳۸ قانون اساسی در مواردی که شوراها و مجامع موضوع این قانون موظف به تصویب آیین نامه می باشند، معاون تعیین شده در اجرای این قانون نمی تواند به جای وزیر تصمیم لازم اتخاذ نماید و صرفاً رأی وزرای مربوطه در این گونه موارد ملاک عمل خواهد بود.

اصول ۶۰ و ۱۳۷ و ۱۳۸ واگذار کرده، مصوبه خلاف اصول مذکور شناخته شد.^(۱)

۱۸-۱. نظر شماره ۵۷۳۴ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه‌های مسافری و ممنوعیت تردد اتومبیل‌های مسافری برون‌شهری در داخل شهر تهران^(۲) مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۱۸-۱- تبصره ماده (۲)^(۳) به لحاظ اینکه اجازه تصویب آیین‌نامه را به شورای شهر داده است، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱۹-۱. نظر شماره ۵۷۶۷ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه تأسیس شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۲ مجلس

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۱۷-۱.

۲. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه اصلاح لایحه قانونی احداث ترمینال‌های مسافری و ممنوعیت تردد اتومبیل‌های مسافری بین شهری در داخل شهر تهران» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. ماده ۲- شهرداری‌ها غرفه‌های ترمینال‌های شهر را به شرکت‌های مسافری که طبق ضوابط وزارت راه و ترابری تشکیل می‌شوند در مقابل اخذ اجاره‌بهای مناسب به صورت نمایندگی واگذار می‌نمایند. شرکت‌های تعاونی مسافری اولویت خواهند داشت.

تبصره- شرایط واگذاری غرفه‌ها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارتین کشور و راه و ترابری تهیه و به تصویب شورای شهر و در غیاب شورای شهر به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. این واگذاری مشمول مقررات قانون روابط موجر و مستأجر نبوده و حقوق استیجاری و کسب و پیشه برای متصرفین یا متصدیان آنها ایجاد نخواهد کرد و هر موقع که شهرداری لازم بداند با موافقت وزارت راه و ترابری می‌تواند محل را با توجه به شرایط واگذاری و با اخطار قبلی لااقل دوماهه تصرف نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۱۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲- شهرداری‌ها غرفه‌های پایانه‌های شهر را به شرکت‌های مسافری که طبق ضوابط وزارت راه و ترابری تشکیل می‌شوند در مقابل اخذ اجاره‌بهای مناسب به صورت نمایندگی واگذار می‌نمایند. شرکت‌های تعاونی مسافری اولویت خواهند داشت.

تبصره- شرایط واگذاری غرفه‌ها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارتین کشور و راه و ترابری تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. این واگذاری مشمول مقررات قانون روابط موجر و مستأجر نبوده و حقوق استیجاری و کسب و پیشه برای متصرفین یا متصدیان آنها ایجاد نخواهد کرد و هر موقع که شهرداری لازم بداند با موافقت وزارت راه و ترابری می‌تواند محل را با توجه به شرایط واگذاری و با اخطار قبلی لااقل دو ماهه تصرف نماید.

شورای اسلامی:

۱-۱۹-۱- ماده (۱)^(۱) با توجه به شرح وظایفی که برای شورای عالی تعیین شده است، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۹-۲- ماده (۴)^(۲) نیز چون ناظر بر ماده (۱) می باشد، خلاف اصل مذکور

۱. ماده ۱- به منظور اعمال سیاست های جامع و هماهنگ ترافیکی و تهیه خط مشی لازم و بهبود اداره کلیه امور مربوط به امر عبور و مرور همانند طراحی، برنامه ریزی، سازماندهی، هماهنگی، هدایت، نظارت و انتظامات ترافیکی شهرها، شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور که از این پس شورای عالی نامیده می شود، مرکب از اعضای زیر تأسیس می شود:

۱- وزیر کشور، ریاست شورا

۲- وزیر راه و ترابری

۳- وزیر مسکن و شهرسازی

۴- وزیر پست و تلگراف و تلفن

۵- رئیس سازمان برنامه و بودجه

۶- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

۷- فرمانده نیروی انتظامی

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱- به منظور اعمال سیاست های جامع و هماهنگ ترافیکی و تهیه خط مشی لازم و بهبود اداره کلیه امور مربوط به امر عبور و مرور همانند طراحی، برنامه ریزی، سازماندهی، هماهنگی، هدایت، نظارت و انتظامات ترافیکی شهرها، شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور که از این پس شورای عالی نامیده می شود، مرکب از اعضای زیر تأسیس می شود:

۱- معاون وزیر کشور، ریاست شورا

۲- معاون وزیر راه و ترابری

۳- معاون وزیر مسکن و شهرسازی

۴- معاون وزیر پست و تلگراف و تلفن

۵- معاون رئیس سازمان برنامه و بودجه

۶- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست یا معاون وی

۷- فرمانده نیروی انتظامی یا معاون وی

مصوبات این شورا پس از تصویب وزیر کشور قابل اجراست.

۲. ماده ۴- مصوبات شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور که باید در چارچوب قوانین و مقررات کشور باشد برای کلیه وزارتخانه ها، موسسه ها، سازمان های دولتی، نهادها و مؤسسه های عمومی و خصوصی لازم الاجرا است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۴- مصوبات شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور که باید در چارچوب قوانین و

شناخته شد.

۲۰-۱. نظر شماره ۶۸۷۴ مورخ ۱۳۷۳/۷/۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه بیمه همگانی خدمات درمانی کشور^(۱) مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۰-۱- ذیل ماده (۱۰)^(۲) از این نظر که تصویب «شورای عالی» را در تعیین سطح خدمات ارائه شده قاطع دانسته است، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۲۱-۱. نظر شماره ۷۱۴۵ مورخ ۱۳۷۳/۹/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۸/۲۴ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۱-۱- تشکیل شورای عالی مصرف در تبصره (۱۸)،^(۳) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲-۲۱-۱- تبصره (۲۳)^(۴) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
۳-۲۱-۱- شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی در ردیف (۱) بند (الف) تبصره

→

مقررات کشور باشد با رعایت ماده یک این قانون برای کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌ها، سازمان‌های دولتی، نهادها و مؤسسه‌های عمومی و خصوصی لازم‌الاجرا است.

۱. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه نظام بیمه خدمات درمانی کشور» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. ماده ۱۰- حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارو شامل خدمات پزشکی اورژانس، عمومی و تخصصی (سرپایی و بستری) که انجام و ارائه آن در نظام بیمه خدمات درمانی به عهده سازمان‌های بیمه‌گر قرار می‌گیرد و لیست خدمات فوق تخصصی که مشمول بیمه‌های مضاعف (مکمل) می‌باشد، به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب شورای عالی تعیین و اعلام می‌شود.

مضوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۸/۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۰- حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارو شامل خدمات پزشکی اورژانس، عمومی و تخصصی (سرپایی و بستری) که انجام و ارائه آن در نظام بیمه خدمات درمانی به عهده سازمان‌های بیمه‌گر قرار می‌گیرد و لیست خدمات فوق تخصصی که مشمول بیمه‌های مضاعف (مکمل) می‌باشد، به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید شورای عالی و تصویب هیئت وزیران تعیین و اعلام می‌شود.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۱۹-۱.

۴. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۱۹-۲.

- (۲۵) و ذیل آن،^(۱) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱-۲۱-۴- تشکیل شورای عالی اداری در بند (الف) تبصره (۳۱)،^(۲) مغایر اصول ۶۰، ۱۲۶ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱-۲۱-۵- تشکیل شورای عالی کشاورزی در تبصره (۶۴)،^(۳) مغایر اصول ۶۰، ۱۳۴ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱-۲۱-۶- ذیل تبصره بدون شماره در صفحه (۸۴)،^(۴) از این نظر که تصویب

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۱۹-۳.
۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۱۹-۴.
۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۱۹-۵.
۴. تبصره - به منظور بالا بردن توان امنیتی کشور، شناسایی و خنثی سازی تهدیدات داخلی و خارجی، صیانت از اجرای برنامه پنج ساله دوم و جهت انجام مأموریت های محوله:
- الف- وزارت اطلاعات موظف است:
- ۱- حراست های پرسنلی و فنی را ایجاد و تقویت نماید.
- ۲- جهت جلوگیری از دستیابی دشمنان به اسناد و مدارک و توانایی های کشور اقدامات خود را تشدید نماید.
- ۳- متناسب با ابعاد مأموریت های محوله تشکیلات خود را تقویت، سازماندهی یا گسترش دهد.
- ۴- اقدامات لازم جهت سالم سازی فضای سیاسی جامعه و پیشگیری از وقوع جرائم امنیتی را انجام دهد.
- ب- سازمان ها و دستگاه های داخل و خارج از کشور موظفند برای پرسنل وزارت اطلاعات تسهیلات لازم را تأمین و هزینه های پرسنل شاغل در خارج از کشور را طبق ضوابط دستگاه مربوطه خود و در ردیف بودجه مربوطه منظور و هزینه نمایند.
- آیین نامه اجرایی این بند بنا به پیشنهاد وزیر اطلاعات و پس از کارشناسی در سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب رئیس جمهور خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره- به منظور بالا بردن توان امنیتی کشور، شناسایی و خنثی سازی تهدیدات داخلی و خارجی، صیانت از اجرای برنامه پنج ساله دوم و جهت انجام مأموریت های محوله:
- الف- وزارت اطلاعات موظف است:

- ۱- حراست های پرسنلی و فنی را ایجاد و تقویت نماید.
- ۲- جهت جلوگیری از دستیابی دشمنان به اسناد و مدارک و توانایی های کشور اقدامات خود را تشدید نماید.
- ۳- متناسب با ابعاد مأموریت های محوله تشکیلات خود را تقویت، سازماندهی یا گسترش دهد.
- ۴- اقدامات لازم جهت سالم سازی فضای سیاسی جامعه و پیشگیری از وقوع جرائم امنیتی را انجام دهد.
- ب- سازمان ها و دستگاه های داخل و خارج از کشور موظفند برای پرسنل وزارت اطلاعات تسهیلات

آیین‌نامه اجرایی را بر عهده رئیس جمهور گذاشته است، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲۲-۱. نظر شماره ۷۶۸۴ مورخ ۱۳۷۳/۱۲/۲۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۷۴ کل کشور، مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۲-۱- قسمت (۳) بند (ج) تبصره (۲۹)، موضوع «تعیین کمیته» و قسمت (۴) بند (د) تبصره (۲۹) و تشکیل کمیته به منظور تنظیم مقررات ارزی در بند (ز) تبصره (۲۹)، مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۲۳-۱. نظر شماره ۱۴۲۳ مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۰/۱۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۳-۱- ماده (۲۹)^(۲) و اگذار کردن تصویب آیین‌نامه به هیئت عالی نظارت که غیر وزیر هم در آن عضویت دارد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲۴-۱. نظر شماره ۱۴۴۵ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۱ شورای نگهبان در خصوص طرح حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۱۰/۲۰ مجلس شورای اسلامی

→

لازم را تأمین و هزینه‌های پرسنل شاغل در خارج از کشور را طبق ضوابط خود و در ردیف بودجه مربوط منظور و هزینه نمایند.

آیین‌نامه اجرایی این بند بنا به پیشنهاد وزیر اطلاعات و پس از کارشناسی در سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۲۰-۱.

۲. ماده ۲۹- وزیر مسکن و شهرسازی از تاریخ ابلاغ این قانون به عضویت «هیئت عالی نظارت» موضوع ماده (۵۲) قانون نظام صنفی در خواهد آمد. وزارت مسکن و شهرسازی با هماهنگی دبیرخانه هیئت عالی نظارت حداکثر (۶) ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین‌نامه نظام صنفی کارهای ساختمانی را برابر قانون نظام صنفی تهیه و جهت تصویب به هیئت عالی نظارت پیشنهاد می‌نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۹- وزیر مسکن و شهرسازی از تاریخ ابلاغ این قانون به عضویت «هیئت عالی نظارت» موضوع ماده (۵۲) قانون نظام صنفی در خواهد آمد. وزارت مسکن و شهرسازی با هماهنگی دبیرخانه هیئت عالی نظارت حداکثر (۶) ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین‌نامه نظام صنفی کارهای ساختمانی را برابر قانون نظام صنفی تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران پیشنهاد می‌نماید.

۱-۲۴-۱- واگذار نمودن تصویب ضوابط به شورای عالی هماهنگی ترابری کشور در ماده (۱۳)،^(۱) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۴-۲- واگذار نمودن تصویب روش‌های حمایتی به شورای اقتصاد کشور در تبصره ماده (۲۰)،^(۲) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲۵-۱. نظر شماره ۷۴/۲۱/۱۵۰۴ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور، مصوب ۱۳۷۴/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۵-۱- ذیل بند (ل) تبصره (۱۳)،^(۳) تهیه آیین‌نامه توسط کمیسیون‌های امور

۱. ماده ۱۳- به منظور استفاده هر چه بیشتر از ناوگان حمل و نقل کشور، در صورت نیاز به استفاده از وسایل نقلیه خارجی جاده‌ای جهت ترانزیت کالا از کشور، ضوابط مربوطه توسط سازمان حمل و نقل و پایانه‌ها تهیه و به تصویب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۳- به منظور استفاده هر چه بیشتر از ناوگان حمل و نقل کشور و در صورت نیاز به استفاده از وسایل نقلیه خارجی جاده‌ای جهت ترانزیت کالا از کشور، ضوابط مربوطه توسط سازمان حمل و نقل و پایانه‌ها تهیه و به تصویب وزیر راه و ترابری خواهد رسید.

۲. ماده ۲۰- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است حمایت‌های مالی و اعتباری از شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی ایرانی که در امر ترانزیت فعال می‌باشند به عمل آورد.

تبصره- وزارت راه و ترابری با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران روش‌های حمایتی را تعیین و جهت تصویب به شورای اقتصاد کشور ارائه خواهد نمود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۰- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است حمایت‌های مالی و اعتباری از شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی ایرانی که در امر ترانزیت فعال می‌باشند به عمل آورد.

تبصره- وزارت راه و ترابری با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران روش‌های حمایتی را تعیین و جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه خواهد نمود.

۳. تبصره ۱۳- ...

ل- استفاده از خودروهای سواری دستگاه‌های موضوع این قانون (رأساً و یا با راننده مربوطه) در خارج از اوقات موظف کاری کشور توسط مسئولین رده‌های مختلف دستگاه‌های اجرایی، قضایی، نظامی و انتظامی، نهادهای انقلابی و عمومی ممنوع می‌باشد، مگر آن عده از مسئولینی را که هیئت وزیران ضرورت استفاده آنها را از خودروهای مذکور تصویب نماید. آیین‌نامه اجرایی این بند و استثنائات از شمول ممنوعیت مذکور حداکثر ظرف مدت یک ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور و با همکاری کمیسیون‌های امور اداری و استخدامی و اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

اداری و استخدامی و اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۵-۲- قسمت اول بند (۴) [(ع)] تبصره (۱۳)،^(۱) واگذار نمودن تصویب استانداردها و الگوی ساخت ساختمان‌های اداری به شورای عالی تعیین الگوی مصرف، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲۶-۱. نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۲۸۵ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری. صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۵/۱/۱۴ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۶-۱- بندهای (الف) و (ب) ماده (۲۷)،^(۲) مغایر اصول ۶۰، ۱۲۷ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

→

تبصره ۱۳- ...

ل- استفاده از خودروهای سواری دستگاه‌های موضوع این قانون (رأساً و یا با راننده مربوطه) در خارج از اوقات موظف کاری کشور توسط مسئولین رده‌های مختلف دستگاه‌های اجرایی، قضایی، نظامی و انتظامی، نهادهای انقلابی و عمومی ممنوع می‌باشد، مگر آن عده از مسئولینی را که هیئت وزیران ضرورت استفاده آنها را از خودروهای مذکور تصویب نماید. آیین‌نامه اجرایی این بند و استثنائات از شمول ممنوعیت مذکور حداکثر ظرف مدت یک ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱. تبصره ۱۳- ...

ع-

۱- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است حداکثر لغایت تیرماه ۱۳۷۵ با همکاری سازمان برنامه و بودجه، استانداردها و الگوی ساخت ساختمان‌های اداری را تهیه و پس از تصویب شورای عالی تعیین الگوی مصرف ابلاغ نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ۱۳- ...

ع-

۱- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است حداکثر لغایت تیرماه ۱۳۷۵ با همکاری سازمان برنامه و بودجه، استانداردها و الگوی ساخت ساختمان‌های اداری را تهیه و پس از تأیید شورای عالی تعیین الگوی مصرف و تصویب هیئت وزیران ابلاغ نماید.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۲۲-۲.

۲۷-۱. نظر شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱ شورای نگهبان در خصوص

لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور، مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۷-۱ ذیل بند (ط) تبصره (۲۹)،^(۱) چون اختیار هیئت وزیران را به شورای

اقتصاد محول کرده است، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۲۸-۱. نظر شماره ۷۶/۲۱/۱۳۸۳ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۹ شورای نگهبان در خصوص

لایحه اصلاح آیین‌نامه ترکیب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و وظایف و

اختیارات شورا مصوب ۱۳۷۶/۵/۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۸-۱ نظر به اینکه شورای عالی هماهنگی ترابری کشور مرکب از تعدادی از

وزیران و تعدادی از مسئولان سازمان‌های دولتی و تعدادی دیگر از مسئولان تعاونی و

بخش خصوصی است، و نظر به اینکه بندهای (الف) و (ب) و (ج)، (و)، (ز) جزء

وظایف وزارت راه و ترابری است و بندهای (ج) و (ک) از وظایف هیئت دولت

است، و نظر به اینکه این وظایف و اختیارات چنانچه متعلق به هر یک از وزراء است

باید تصمیم به تصویب وزیر مربوط برسد و در مواردی که متعلق به هیئت وزیران

باشد تصمیم مذکور باید به تصویب هیئت وزیران برسد و یا جمعی از وزراء با

تصویب هیئت وزیران مطابق اصل ۱۳۸ قانون اساسی آن را به تصمیم برسانند، بنابراین

۱. تبصره ۲۹- ...

ط- کلیه دستگاه‌های مشمول این تبصره مکلفند هرگونه معامله و قراردادهای خارجی خود را که بیش

از یک میلیون دلار باشد صرفاً از طریق مناقصه محدود و یا بین‌المللی (با درج آگهی مناقصه در

روزنامه‌های کثیرالانتشار داخلی و خارجی) انجام و منعقد نمایند. هر مورد استثناء باید به تصویب

شورای اقتصاد برسد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به ایجاد تعهد یا پرداخت معاملات و قراردادهایی است

که مدارک لازم مبنی بر رعایت مفاد این بند از سوی دستگاه‌های اجرایی ارائه شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ۲۹- ...

ط- کلیه دستگاه‌های مشمول این تبصره مکلفند هرگونه معامله و قراردادهای خارجی خود را که بیش

از یک میلیون دلار باشد صرفاً از طریق مناقصه محدود و یا بین‌المللی (با درج آگهی مناقصه در

روزنامه‌های کثیرالانتشار داخلی و خارجی) انجام و منعقد نمایند. هر مورد استثناء باید به تصویب هیئت

وزیران برسد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به ایجاد تعهد یا پرداخت معاملات و قراردادهایی است

که مدارک لازم مبنی بر رعایت مفاد این بند از سوی دستگاه‌های اجرایی ارائه شود.

ماده (۲) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.^(۱)

۲۹-۱. نظر شماره ۷۷/۲۱/۲۸۵۴ مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۰ شورای نگهبان در خصوص طرح تشکیل شورای عالی اشتغال مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۲۹-۱- بخشی از هدف و وظایف مذکور در مواد (۱) و (۳) و (۴) طرح تشکیل شورای عالی اشتغال از مقوله تقنین است که مربوط به مجلس شورای اسلامی است، بخشی دیگر از آنها نیز یا از وظایف و اختیارات هیئت وزیران و یا از جمله وظایف و اختیارات وزیر و وزارت کار و امور اجتماعی است؛ از این رو تفویض تعیین اهداف و اجرای وظایفی که بر عهده قوه مقننه و هیئت وزیران و یا وزیر کار و امور اجتماعی است به شورایی مرکب از تعدادی از وزیران و مسئولان غیر وزیر، مغایر

۱. ماده ۲- وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

- الف- تصویب برنامه‌ها و خط مشی‌های اجرای ترابری کشور
 - ب- بررسی و تصویب ضوابط پیشنهادی وزارت راه و ترابری در مورد روابط بین مؤسسات ترابری و کامیون‌داران و اتوبوس‌داران
 - ج- تصویب آیین‌نامه مربوط به صدور اجازه تأسیس مؤسسات، دفاتر، شعبه‌ها و نمایندگی‌های ترابری خارجی که می‌خواهند در کشور فعالیت کنند.
 - د- بررسی و اظهار نظر درباره پیشنهاد پیوستن به موافقتنامه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و قراردادهای دوجانبه یا چندجانبه با دولت‌ها و مؤسسات خارجی
 - ه- بررسی و اظهار نظر در مورد پیشنهادهای مربوط به سیاست نرخ‌گذاری و خدمات ترابری
 - و- تعیین ضابطه و معیارهای لازم با همکاری دستگاه‌های مربوط برای ایجاد و اداره و توسعه مؤسسات ترابری اعم از اینکه در داخل و یا در خطوط بین‌المللی فعالیت داشته باشند.
 - ز- تصویب ضوابط و معیارهای پیشنهادی در مورد امور مربوط به ترابری سازمان‌های دولتی (به استثنای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران)
 - ح- اتخاذ سیاست‌های لازم برای تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در امور مربوط به ترابری
 - ط- بررسی و اظهار نظر نسبت به طرح لوایح قانونی و مقررات لازم در مورد رسیدگی به موارد تخلف از مقررات ترابری کشور
 - ی- بررسی و اظهار نظر در مورد طرح‌های مربوط به تشکیل شرکت‌های دولتی در زمینه امور ترابری و خدمات جنبی آن با رعایت ماده (۱۱) قانون تغییر نام وزارت راه و ترابری
 - ک- ایجاد هماهنگی در امور ترانزیت داخلی و خارجی کشور.
- (در خصوص ایراد شورای نگهبان، اصلاحی از سوی مجلس انجام نشده و لذا این لایحه، به سرانجام قانونی نرسیده است.)

اصول ۵۸، ۶۰، ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی است.^(۱)

۳۰-۱. نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸ شورای نگهبان در خصوص طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۰-۱ ماده (۲۱)^(۲) از این جهت که اختیارات رئیس مجلس شورای اسلامی را منحصر به موارد مذکور نموده و حال آنکه در قانون اساسی اختیارات و وظایف دیگری برای ایشان پیش‌بینی شده، خلاف اصل ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی است.

۳۱-۱. نظر شماره ۷۸/۲۱/۵۸۵۸ مورخ ۱۳۷۸/۹/۳۰ و نظر شماره ۷۸/۲۱/۵۸۷۴ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۱-۱ جمله ذیل تبصره ماده (۱۷)^(۳) که تصویب ضوابط را به عهده هیئت عالی واگذاری گذاشته است، خلاف اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳۱-۲ ذیل تبصره ماده (۱۱۳)^(۴) از جهت اینکه تصویب آیین‌نامه را به عهده

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هشتم، شماره ۱-۸-۱.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۵۶-۱.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۲۸-۱.

۴. ماده ۱۱۳- کلیه اصناف تولیدی مستقر در شهرها چنانچه به شهرک‌های صنعتی منتقل شوند ضمن استفاده از تسهیلات ویژه در خصوص واگذاری اقساطی زمین در شهرک‌های صنعتی از حمایت‌ها و تسهیلات اعتباری که توسط دولت تعیین می‌گردد، برخوردار خواهند بود.

تبصره- به وزارت بازرگانی اجازه داده می‌شود که به منظور ساماندهی و قانونمند نمودن واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب که تا قبل از سال ۱۳۷۸ در کشور دایر شده و دارای سند مالکیت یا اجاره‌نامه و یا مبیعه‌نامه و یا قرارداد واگذاری عین یا منافع ملک با اشخاص حقیقی یا حقوقی، سازمان‌ها، نهادها و ارگان‌ها باشند توسط اتحادیه‌های صنفی کشور با دریافت گواهی پرداخت عوارض سالیانه شهرداری و همچنین گواهی مشخص بودن وضعیت مالیاتی، پروانه کسب موقت صادر نماید. مدت اعتبار پروانه کسب‌های موقت صادره سه سال پس از تاریخ صدور می‌باشد و اتحادیه‌های صنفی موظفند ظرف مدت مزبور نسبت به تبدیل پروانه کسب‌های موقت به دائم اقدام نمایند.

نحوه صدور پروانه کسب‌های موقت و شرایط تبدیل آنها به پروانه کسب‌های دائم و همچنین سایر

اشخاصی غیر از وزراء گذاشته، خلاف قانون اساسی است.

۱-۳۱-۳- ذیل ماده (۱۵۶)،^(۱) از این جهت که تصمیمات ستاد هماهنگی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را لازم‌الاجراء دانسته، خلاف اصول ۶۰ و ۱۳۴ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳۱-۴- در ماده (۱۸۶)،^(۲) از این جهت که شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه یک شورای تصمیم‌گیرنده در امور اجرایی است، فلذا تشکیل شورای مذکور خلاف اصول ۱۳۴ و ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد.

۳۲-۱. نظر شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی^(۳) مصوب ۱۳۷۹/۹/۲۳ مجلس شورای اسلامی

→

موارد لازم به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیئت عالی نظارت بر شوراهای مرکزی اصناف مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۳ خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا: ماده ۱۱۳- کلیه اصناف تولیدی مستقر در شهرها چنانچه به شهرک‌های صنعتی منتقل شوند ضمن استفاده از تسهیلات ویژه در خصوص واگذاری اقساطی زمین در شهرک‌های صنعتی از حمایت‌ها و تسهیلات اعتباری که توسط دولت تعیین می‌گردد، برخوردار خواهند بود.

تبصره- به وزارت بازرگانی اجازه داده می‌شود که به منظور ساماندهی و قانونمند نمودن واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب که تا قبل از سال ۱۳۷۸ در کشور دایر شده و دارای سند مالکیت یا اجاره‌نامه و یا مبیعه‌نامه و یا قرارداد واگذاری عین یا منافع ملک با اشخاص حقیقی یا حقوقی، سازمان‌ها، نهادها و ارگان‌ها باشند توسط اتحادیه‌های صنفی کشور با دریافت گواهی پرداخت عوارض سالیانه شهرداری و همچنین گواهی مشخص بودن وضعیت مالیاتی، پروانه کسب موقت صادر نماید. مدت اعتبار پروانه کسب‌های موقت صادره سه سال پس از تاریخ صدور می‌باشد و اتحادیه‌های صنفی موظفند ظرف مدت مزبور نسبت به تبدیل پروانه کسب‌های موقت به دائم اقدام نمایند.

نحوه صدور پروانه کسب‌های موقت و شرایط تبدیل آنها به پروانه کسب‌های دائم و همچنین سایر موارد لازم به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۲۸-۲.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و سی و چهارم، شماره ۱-۶-۲.

۳. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه تمرکز امور کشاورزی، دام، عمران و توسعه روستایی و تشکیل وزارت کشاورزی و جهاد سازندگی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۱-۳۲-۱- تشکیل شورای عالی آب مذکور در ماده (۱۰)،^(۱) با اختیاراتی که به این شورا محول شده، خلاف اصول ۶۰، ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی است؛ زیرا چنانچه اختیارات مذکور در این ماده، وضع قوانین و مقررات باشد از وظایف مجلس شورای اسلامی است و قابل تفویض به مرجع دیگر نمی‌باشد؛ چنانچه وظایف اجرایی باشد به عهده رئیس جمهور و وزراء است.

۳۳-۱. نظر شماره ۸۰/۲۱/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی^(۲) مصوب ۱۳۸۰/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۳-۱- در این مصوبه از جانب مجلس شورای اسلامی اختیاراتی بدون تعیین ضابطه صریح و روشن به هیئت دولت واگذار شده که نوعی تقنین است و همچنین در مواردی اختیاراتی از سوی مجلس شورای اسلامی به معاونان وزرا داده شده است. ... علی‌هذا مصوبه مذکور از جمله مواد (۱) تا (۷) و (۱۱) و (۱۳) و (۱۵) و (۱۷) و (۱۹) و (۲۱) و (۲۵) با بند «ج» و ذیل اصل ۲ و بندهای (۵) و (۶) و (۹) و (۱۲) و (۱۳) اصل ۳ و اصول ۱۹ و ۲۰ و بندهای (۵) و (۸) اصل ۴۳ و اصول ۴۸ و ۸۰ تا ۸۲ و ۸۵ و ۱۳۸ و ۱۵۲ و ۱۵۳ قانون اساسی مغایر شناخته شد.^(۳)

۳۴-۱. نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۸۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۰/۹/۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۴-۱- تعیین وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت‌های شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم و سایر امور در ذیل ماده (۱)^(۴) به آیین‌نامه داخلی واگذار

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۲۹-۱.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح جلب و حمایت سرمایه خارجی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل دوم، شماره ۱-۳-۱.

۴. ماده ۱- ماده (۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

شده است این موارد شامل اموری می‌گردد که به حقوق مردم مربوط است، از مصادیق آیین‌نامه موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی می‌باشد؛ لذا تصویب آیین‌نامه مذکور توسط شورای عالی آموزش و پرورش مغایر این اصل شناخته شد.

۱-۳۴-۲- در بندهای (۵)، (۷)، (۱۰)، (۱۴)، (۱۵)، (۱۶)، (۱۷)، (۱۸) ماده (۶)،^(۱)

→

ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاست‌گذاری و تصویب مقررات آموزش و پرورش قبل از آموزش عالی کشور است و سازمان اداری آن با بودجه و تشکیلات مستقل، زیر نظر شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌کند. وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت‌های شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم و سایر اموری می‌باشد که در آیین‌نامه داخلی شورا تعیین می‌گردد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱- ماده (۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاست‌گذاری قبل از آموزش عالی کشور است و سازمان اداری آن با بودجه و تشکیلات مستقل زیر نظر شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌کند. وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم می‌باشد که در آیین‌نامه داخلی شورا تنظیم و توسط هیئت دولت به تصویب می‌رسد.

(گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت این ماده با اصل ۱۳۸ برطرف شده است، لیکن مصوبه اصلاحی، از جهتی دیگر (مغایرت با اصل ۸۵) با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. برای آگاهی از ادامه‌ی مراحل بررسی این مصوبه، به ذیل اصل ۸۵ شماره ۱-۶۵ در همین مجموعه، مراجعه کنید.)

۱. ماده ۴- ماده (۶) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶- وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

۱- ...

۵- تدوین و تصویب اهداف دوره‌های تحصیلی و بررسی و تصویب آیین‌نامه نحوه تدوین برنامه‌های درسی و چگونگی انطباق آنها با اهداف مصوب شورا

۶- ...

۷- بررسی و تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی، انضباطی و امتحانی مدارس و دوره آمادگی قبل از دبستان

۸- ...

۱۰- تصویب آیین‌نامه ارزشیابی مدارک تحصیلی صادره از مدارس کشورهای خارجی تا پایان دوره متوسطه

←

تصویب آیین‌نامه توسط شورای عالی آموزش و پرورش، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳۵-۱. نظر شماره ۸۰/۲۱/۳۰۸۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷ شورای نگهبان در خصوص طرح اداره سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران^(۱) مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۵-۱- تهیه و تصویب آیین‌نامه اجرایی در ماده (۷)^(۲) توسط شورای عالی سیاست‌گذاری، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳۶-۱. نظر شماره ۸۱/۳۰/۴۳۹ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مصوب ۱۳۸۱/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی

→

۱۱- ...

- ۱۴- بررسی و تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به دانشسراها و دوره‌های تربیت معلم و ضمن خدمت فرهنگیان با رعایت مقررات و وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۱۵- بررسی و تصویب آیین‌نامه چگونگی انتخاب و تشویق کارکنان و دانش‌آموزان نمونه و کسانی که خدمات برجسته‌ای در اعتلای تعلیم و تربیت داشته‌اند.
- ۱۶- بررسی و تصویب آیین‌نامه انتصاب مدیران مدارس و رؤسای آموزش و پرورش مناطق و نواحی کشور
- ۱۷- بررسی و تصویب آیین‌نامه ارزشیابی از معلمان و کارکنان مدارس
- ۱۸- تصویب آیین‌نامه داخلی شورای عالی و آیین‌نامه‌های مربوط به شوراهای منطقه‌ای آموزش و پرورش.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

[ماده (۴) در مصوبه اصلاحی حذف گردید.]

(گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت این ماده با اصل ۱۳۸ برطرف شده است، لیکن مصوبه اصلاحی، از جهتی دیگر (مغایرت با اصل ۵۷) با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. برای آگاهی از ادامه‌ی مراحل بررسی این مصوبه، به ذیل اصل ۵۷، شماره ۱-۴۵ در همین مجموعه، مراجعه کنید.)

۱. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح اصلاح قانون اداره صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۱۰/۸» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. ماده ۷- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف دو ماه پس از تشکیل شورای عالی سیاست‌گذاری توسط شورای مذکور تهیه و به تصویب شورا خواهد رسید.

(در خصوص ایراد شورای نگهبان، اصلاحی از سوی مجلس انجام نشده و لذا این طرح، به سرانجام قانونی نرسیده است.)

۱-۳۶-۱- تعلیق تشخیص نیاز به آیین نامه اجرایی به غیر مجلس شورای اسلامی، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۳۷-۱. نظر شماره ۱۳۹۶/۳۰/۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیت های خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵،^(۲) مصوب ۱۳۸۱/۵/۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۷-۱- تصویب آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۲)،^(۳) بدون قید مدت آزمایشی به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی واگذار شده است؛ چنانچه منظور از آن، آیین نامه باشد تصویب آن با هیئت وزیران است و اگر منظور، قانون دائمی است تصویب آن با مجلس شورای اسلامی است و در موارد ضروری مجلس می تواند وضع بعضی قوانین را به کمیسیون های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می نماید به صورت آزمایشی اجرا می شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود؛ لذا این تبصره، مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳۸-۱. نظر شماره ۱۸۲۰/۳۰/۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵، مصوب ۱۳۸۱/۷/۱۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۸-۱- در ماده (۷۱) موضوع ماده (۴۵)، ایرادات ذیل وارد است: الف- ...

۱. ماده ۱۱- در صورت نیاز، آیین نامه اجرایی توسط وزارتخانه های مسکن و شهرسازی، کشور، تعاون و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۵/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۱- آیین نامه اجرایی توسط وزارتخانه های مسکن و شهرسازی، کشور، تعاون و کار و امور اجتماعی حداکثر ظرف مدت سه ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح اصلاح ماده (۱) قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیت های خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵ و الحاق سه تبصره به ماده (۶) آن» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۷۳-۱.

ب- در تبصره (۶) و ذیل بند (۱۴)، تصویب آیین‌نامه و در بند (۱۰)، تعیین ضوابط و تصویب دستورالعمل توسط شورای عالی استان‌ها و در بند (۲۳)، تصویب ضوابط توسط شورای عالی استان‌ها زائد بر وظایف این شورا در اصل یکصد و یکم قانون اساسی است؛ لذا موارد مذکور از این جهت مغایر این اصل شناخته شدند. همچنین ضوابط آیین‌نامه موضوع تبصره (۶)، از امور تقنینی است و باید توسط مجلس تعیین و یا دولت مطابق قانون، آیین‌نامه را وضع نماید. تبصره فوق‌الذکر از این جهت نیز مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۱-۳۸-۲- در ماده (۷۵) موضوع ماده (۴۹) مصوبه و همچنین در بند (۶) ماده (۷۷) مکرر (۲) موضوع ماده (۵۳)، اگر منظور از آیین‌نامه، قانون است، مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی باید به صورت آزمایشی باشد و اگر آیین‌نامه است از اختیارات دولت است؛ بنابراین تصویب آیین‌نامه توسط کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی، مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

۳۹-۱. نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۵۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۹ شورای نگهبان در خصوص طرح تشکیل سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۱/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۳۹-۱- در تبصره بند (۳) ماده (۳)،^(۳) تعیین تخلفات و همچنین مجازات آن و نحوه رسیدگی آنها از امور تقنینی است؛ لذا واگذاری تصویب آن به شورای مرکزی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و همچنین واگذاری تصویب آیین‌نامه به شورای مرکزی، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳۹-۲- در بند (۷) ماده (۳)،^(۴) واگذاری تصویب آیین‌نامه به سازمان، مغایر

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۷۴-۳.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۷۴-۴.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۷۷-۳.

۴. ماده ۳- وظایف و اختیارات سازمان با توجه به اهداف فوق به شرح زیر است:

اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳۹-۳- در ماده (۹)^(۱) اگر مرجع تصویب آیین نامه نیز شورای مرکزی است، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی می باشد و اگر مُراد غیر از این است مشخص شود تا اظهار نظر گردد.

۱-۳۹-۴- در ماده (۲۰)^(۲) نظر به اینکه تعیین ضوابط مربوط به انتخابات از امور تقنینی است، از این جهت واگذاری تصویب آن به مجمع عمومی، خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد. و همچنین واگذاری تصویب آیین نامه به مجمع مزبور، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز شناخته شد.

۴۰-۱. نظر شماره ۸۲/۳۰/۲۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات^(۳) مصوب ۱۳۸۲/۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۰-۱- مفاد بند (س) ماده (۳) و اطلاق ترکیب اعضاء و شرح وظایف تفصیلی موضوع بند (ج) ماده (۴)، تصویب اهداف کلان جزء (۱) بند (ه) ماده (۴)، تصویب

→

۷- همکاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در اجرای برنامه های بازآموزی و نوآموزی مستمر روان شناسان و مشاوران در جهت ارتقاء دانش رشته های روان شناسی و مشاوره منطبق با پیشرفت های علمی روز مطابق آیین نامه مصوب سازمان.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
ماده ۳- وظایف و اختیارات سازمان با توجه به اهداف فوق به شرح زیر است:

۱- ...

۶- همکاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در اجرای برنامه های بازآموزی و نوآموزی مستمر روان شناسان و مشاوران در جهت ارتقاء دانش رشته های روان شناسی و مشاوره منطبق با پیشرفت های علمی روز مطابق آیین نامه مصوب دولت.

۱. ماده ۹- انجمن های علمی مصوب «کمیسیون انجمن های علمی کشور» می توانند با سازمان همکاری کنند. آیین نامه نحوه همکاری انجمن های مذکور توسط شورای مرکزی تهیه خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

[ماده (۹) در مصوبه اصلاحی حذف گردید.]

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۷۷-۷.

۳. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه وظایف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام تصویب در مجلس تغییر کرده است.

نظام جامع فن آوری موضوع جزء (۳) بند (ه) ماده (۴)، تصویب مقررات و ضوابط موضوع جزء (۴) بند (ه) ماده (۴)، اطلاق تصویب برنامه‌های کلان موضوع جزء (۵) بند (ه) ماده (۴)، اطلاق تصویب برنامه‌های همکاری موضوع جزء (۶) بند (ه) ماده (۴)، تعیین سیاست نرخ‌گذاری در بند (ج) ماده (۵)، تدوین مقررات بند (د) ماده (۵)، سیاست‌گذاری موضوع بند (ه) ماده (۵)، سیاست‌گذاری موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۸)، تصویب برنامه‌های موضوع بندهای (د)، (ه) ماده (۸)، تعیین خط مشی بند (ز) ماده (۸)، ترکیب اعضای شورای عالی موضوع تبصره (۱) ماده (۸) چون از امور تقنینی است، از این جهت مغایر اصل (۸۵) شناخته شدند. ضمناً تصویب آیین‌نامه توسط شورای عالی فن آوری اطلاعات موضوع جزء (۴) بند (ه) ماده (۴)، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۴۱-۱. نظر شماره ۸۲/۳۰/۳۴۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۴/۱۴ شورای نگهبان در خصوص طرح سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴،^(۲) مصوب ۱۳۸۲/۳/۱۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۱-۱ عبارت «هرگونه تغییر با تصویب شورای عالی نظام پزشکی» در تبصره (۲) ماده (۲۸)،^(۳) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۷۹-۱.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح اصلاح موادی از قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. ماده ۲۸- سازمان نظام پزشکی به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته، در مرکز دارای هیئت‌های عالی انتظامی پزشکی و در مراکز استان‌ها دارای هیئت‌های بدوی و تجدیدنظر و در شهرستان‌ها دارای هیئت‌های بدوی انتظامی پزشکی خواهد بود که مطابق مواد بعدی این قانون تشکیل می‌گردند.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- آیین‌نامه‌های ذی‌ربط در این باره به قوت خود باقی است و اجرا خواهد شد و در صورت نیاز به هرگونه تغییر با تصویب شورای عالی نظام پزشکی قابل تغییر و اجرا می‌باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

عبارت «با تصویب شورای عالی نظام پزشکی قابل تغییر و اجرا می‌باشد» از انتهای تبصره (۲) حذف و عبارت «با پیشنهاد شورای عالی نظام پزشکی و تصویب هیئت وزیران قابل تغییر و اجرا می‌باشد»

۴۲-۱. نظر شماره ۴۵۸۱/۳۰/۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۷/۱۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۲-۱- تبصره ماده (۴) و تبصره (۱) ماده (۸) و عبارت «طرح مصوب» در ماده (۱۴)، از این جهت که وضع تصویب نامه و آیین نامه حق هیئت وزیران می باشد، لذا مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

→

جایگزین گردید.

۱. ماده ۴- وظایف و اختیارات شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به شرح زیر است:
 - الف- تصویب سیاست ها، خط مشی ها و برنامه های کلان امور میراث فرهنگی و گردشگری
 - ب- جلب حمایت بخش های دولتی و غیردولتی و بخش تعاونی و خصوصی برای تحقق اهداف بخش میراث فرهنگی و گردشگری
 - ج- فراهم کردن زمینه سرمایه گذاری بخش غیردولتی و افزایش سهم آن در امور مربوط به میراث فرهنگی و گردشگری
 - د- کلیه وظایف قانونی که تا قبل از تصویب این قانون بر عهده شورای سازمان میراث فرهنگی کشور و شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی بوده است.
 - ه- سایر وظایف و اختیارات تعیین شده برای شورای مذکور در این قانون.
- تبصره- با تصویب شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری حسب مورد در استان هایی که ضرورت ایجاد کند، شورایی مشابه شورای عالی به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل وزارتخانه ها و سازمان های مذکور در شورای عالی ایجاد خواهد شد.
- ماده ۸- به منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه گذاری داخلی و خارجی در ایجاد تأسیسات زیربنایی جهت معرفی بهتر بناها و محوطه های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می تواند در مناطق مستعد کشور و قطب های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخش های غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد.
- تبصره ۱- طرح های جامع و تفصیلی شهرسازی این مناطق که در خارج از محدوده قانونی شهرها ایجاد خواهند شد، پس از تأیید شورای عالی معماری و شهرسازی کشور به تصویب شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری خواهد رسید.
- ماده ۱۴- دولت مکلف است در صورت وجود تقاضا و طرح مصوب از سال ۱۳۸۳ برای مدت ده سال همه ساله تا ده درصد (۱۰٪) از مجوزهای استفاده از منابع مالی خارجی (فاینانس) مذکور در برنامه های توسعه یا قوانین بودجه سالانه را به اجرای طرح های جامع توسعه میراث فرهنگی و گردشگری استانی و ملی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی از جمله مراکز اقامتی و پذیرایی، خدمات حمل و نقل و سایر طرح های مرتبط، توسط بخش های غیردولتی اختصاص دهد. شورای عالی میراث فرهنگی و

←

۴۳-۱. نظر شماره ۵۱۲۳/۳۰/۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور^(۱) مصوب ۱۳۸۲/۷/۲۲ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۳-۱- واگذاری وظایف و اختیارات به هیئت امنای کتابخانه‌های عمومی در ماده (۳)،^(۲) در مواردی که از امور تقنینی باشد، مغایر اصل ۸۵ و در مواردی که از

→

گردشگری مرجع قانونی تصویب طرح‌های مذکور خواهد بود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۴- ...

تبصره- با تصویب شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری حسب مورد در استان‌هایی که ضرورت ایجاد کند، شورایی مشابه شورای عالی به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مذکور در شورای عالی ایجاد خواهد شد.

در سطر بالا [= تبصره ماده (۴)]، کلمه «تصویب» حذف و کلمه «پیشنهاد» جایگزین آن شد و عبارت «و پس از تصویب هیئت وزیران» پس از کلمه «گردشگری» اضافه گردید.

ماده ۸- ...

تبصره (۱) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۱- طرح‌های جامع و تفصیلی شهرسازی این مناطق که در خارج از محدوده قانونی شهرها ایجاد خواهند شد، با پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به تصویب مراجع قانونی مذکور در قانون تأسیس شورای عالی معماری و شهرسازی کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ خواهد رسید.

ماده ۱۴- در سطر اول ماده (۱۴) عبارت «و طرح مصوب» حذف گردید.

نظر شماره ۸۲۳۰/۶۲۶۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی:

- چون مرجع تصویب طرح‌های جامع و تفصیلی موضوع تبصره (۱) ماده (۸) هیئت وزیران نیست، اشکال قبلی کماکان باقی است.

- با توجه به اینکه در ذیل ماده (۱۴)، شورای عالی میراث فرهنگی مرجع قانونی تصویب طرح‌های مذکور در این ماده شناخته شده است، ایراد قبلی شورا به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره‌های (۱) ... ماده (۸) حذف گردید.

- در دو سطر آخر ماده (۱۴)، عبارت «شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مرجع قانونی تصویب طرح‌های مذکور خواهد بود.» حذف گردید.

۱. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۸۵-۱.

امور اجرایی باشد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۴۳-۲- ماده (۴)^(۱) مبنیاً بر ماده (۳)، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۴۳-۳- ایراد بند (۱) [= ایراد مذکور در بند ۱-۴۳-۱]، بر ماده (۷) و ماده (۱۰)

وارد می‌باشد.^(۲)

۱-۴۴- نظر شماره ۸۲/۳۰/۶۲۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی^(۳) مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۴-۱- تعیین ضوابط کلی به نحو مذکور در بند (ه) ماده (۱۵) و همچنین

تصویب تعاریف، اصطلاحات و استانداردهای موضوع بند (س) ماده (۱۶) به عهده شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی گذاشته شده است؛ واگذاری این امور به غیر هیئت وزیران، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۴)

۱. ماده ۴- به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در ماده (۳) این قانون، تهیه گزارش‌های مورد نیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روش‌های هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم بر اساس سیاست‌های مصوب هیئت امانا و نظارت و پیگیری مصوبات، دبیرخانه هیئت امانی کتابخانه‌های عمومی کشور زیر نظر رئیس هیئت امانا تشکیل می‌گردد.

تبصره- دبیر کل، مسئولیت اداره کلیه امور دبیرخانه و اجرای وظایف مندرج در این قانون و تهیه گزارش‌های مورد نیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روش‌های هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم بر اساس سیاست‌های مصوب هیئت امانا و نظارت و پیگیری مصوبات را برعهده دارد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

به نظر می‌رسد با توجه به اصلاح ماده (۳) ایراد ماده (۴) برطرف گردیده است.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۸۵-۲.

۳. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه ساختار سازمانی نظام تأمین اجتماعی کشور» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۴. ماده ۱۵- وظایف شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف- ...

ه- تعیین ضوابط کلی نحوه مدیریت وجوه، ذخایر و سرمایه‌گذاری‌های دستگاه‌های اجرایی، دولتی و عمومی، سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های فعال در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی.

تبصره - آیین‌نامه مربوط به نحوه تشکیل و اداره جلسات، حد نصاب تصمیمات و سایر امور مربوط به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی توسط وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱- ۴۴-۲- ماده (۱۳) با توجه به وظایف اجرایی که در ماده (۱۵) برای شورای موضوع آن تعیین شده است، مغایر اصول ۱۳۷ و ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد. همچنین اعطای حق تصمیم‌گیری (حق تصویب و یا انتخاب) به شورای مذکور در جزء (۱) بند (الف) ماده (۱۷) و ذیل جزء (۲) آن، مغایر اصول مذکور شناخته شد.^(۱)

۴۵-۱. نظر شماره ۸۲/۳۰/۶۴۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۴ شورای نگهبان در خصوص طرح نظام صنفی کشور^(۲) مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۹ مجلس شورای اسلامی

→

ماده ۱۶- به منظور نیل به اهداف و اجرای وظایف مصرح در فصل اول و تحقق اصول و سیاست‌های مصرح در فصل دوم این قانون، اهم اختیارات و مسئولیت‌های وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

الف- ...

س- تهیه و تدوین تعاریف، اصطلاحات و استانداردهای مورد نیاز نظام و همچنین اعمال تغییرات و به‌روز رسانی آنها با تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.
تبصره- سازماندهی شوراهای تخصصی و راهبردی لازم در هر سه قلمرو نظام جامع تأمین اجتماعی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۵- ...

در ابتدای بند (ه)، کلمه «تعیین» به کلمه «پیشنهاد» اصلاح و عبارت «با تصویب هیئت وزیران» به انتهای بند اضافه گردید.

ماده ۱۶- ...

س- تهیه و تدوین تعاریف، اصطلاحات و استانداردهای مورد نیاز نظام و همچنین اعمال تغییرات و به‌روز رسانی آنها با تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.
در سطر بالا عبارت «با تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیئت وزیران» جایگزین عبارت «با تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی» گردید.

(گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت بند (ه) ماده (۱۵) و بند (س) ماده (۱۶) با اصل ۱۳۸ برطرف شده است، لیکن بند (س) ماده (۱۶) اصلاحی، از جهتی دیگر (مغایرت با اصل ۸۵) با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. برای آگاهی از ادامه‌ی مراحل بررسی این مصوبه، به ذیل اصل ۸۵، شماره ۱-۸۶-۱ در همین مجموعه، مراجعه کنید.)

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و سی و هفتم، شماره ۱-۹-۱.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح نظام صنفی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۱-۴۵-۱- تبصره ماده (۲)،^(۱) از این جهت که تشخیص هیئت مذکور را لازم‌الاتباع دانسته، مغایر با اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد. همچنین اطلاق آن شامل مواردی مربوط به وظایف مجلس شورای اسلامی و محاکم و دیوان عدالت اداری نیز می‌گردد، مغایر اصول ۸۵، ۱۵۶ و ۱۷۳ قانون اساسی شناخته شد.

۲-۴۵-۱- تبصره (۱) ماده (۳)^(۲) که تعیین انواع وسیله سیار را بر عهده هیئت عالی نظارت قرار داده است، از موارد تقنینی است؛ از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و نیز چون هیئت عالی نظارت غیر از هیئت وزیران است، مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز می‌باشد.

۳-۴۵-۱- ماده (۴)^(۳) تقسیم گروه‌ها را به دبیرخانه هیئت عالی نظارت داده است، در صورتی که این تقسیم را باید قانون انجام دهد؛ از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و تصویب آن توسط هیئت عالی نظارت، مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز می‌باشد.

۴-۴۵-۱- ماده (۱۱)^(۴) از این جهت که تعیین خط مشی را که از اختصاصات قانون‌گذار است به هیئت عالی نظارت داده است، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و چون هیئت عالی نظارت غیر از هیئت وزیران است، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز می‌باشد.

۵-۴۵-۱- تبصره (۱) ماده (۱۲)^(۵) به جهت فوق [= جهت مذکور در بند ۱-۴۵-۱- ۴]، مغایر با اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۶-۴۵-۱- در تمام مواردی که تصمیم‌گیری به وزرای هیئت عالی نظارت واگذار

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۳۴-۱.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۸۷-۲.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۸۷-۳.

۴. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۸۷-۴.

۵. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۸۷-۵.

گردیده، از جمله مواد (۱۳)، تبصره (۴) ماده (۲۱)، تبصره (۳) ماده (۲۲)، ماده (۲۸) و تبصره (۲) آن، تبصره (۲) ماده (۳۰)، تبصره (۱) ماده (۳۱)، ماده (۳۶)، تبصره (۲) ماده (۴۳)، ماده (۴۵)، ماده (۴۶)، ماده (۴۷)، تبصره بند (الف) ماده (۴۹)، بند (ب) ماده (۴۹)، تبصره (۴) ماده (۵۳)، ماده (۵۴)، بند (و) ماده (۵۵)، تبصره ماده (۷۰)، تبصره (۱) ماده (۷۱)، تبصره (۲) ماده (۷۲)، ماده (۷۵)، ماده (۷۶)، ماده (۷۹)، بند (ج) ماده (۸۰) [= ذیل ماده (۸۰)]، مواد (۸۲)، (۸۵)، (۸۶)، (۸۷)، (۸۹) و (۹۴)، مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۱. ماده ۱۳- صدور پروانه کسب برای مشاغل تخصصی و فنی مستلزم اخذ پروانه تخصصی و فنی از مراجع ذی ربط به وسیله متقاضی است. اگر متقاضی واجد شروط لازم برای اخذ پروانه تخصصی و فنی نباشد، حضور یک نفر شاغل دارنده پروانه تخصصی و فنی در واحد صنفی برای صدور پروانه کسب مشروط، به نام متقاضی کافی است.

تبصره- انواع مشاغل تخصصی و فنی به شرح آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی و هماهنگی وزارتخانه ها و سازمان های ذی ربط و نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۲۱- در هر شهرستان که واحدهای صنفی با فعالیتهای شغلی مشابه یا همگن وجود داشته باشد، افراد صنفی با رعایت این قانون مبادرت به تشکیل اتحادیه می کنند.

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- اگر تشکیل اتحادیه واحد برای تمامی شهرها یا بخش های هر شهرستان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان ممکن نباشد، شیوه اداره امور واحدهای صنفی آن شهرها یا بخش ها تابع آیین نامه ای خواهد بود که به وسیله دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۲۲- اتحادیه ها توسط هیئت مدیره منتخب اعضای اتحادیه اداره می شوند. تعداد اعضای این هیئت پنج نفر اصلی و دو نفر علی البدل برای اتحادیه های دارای کمتر از هزار واحد صنفی عضو و هفت نفر اصلی و سه نفر علی البدل برای اتحادیه های دارای بیش از هزار واحد صنفی عضو خواهد بود.

تبصره ۱- ...

تبصره ۳- انتخابات اتحادیه ها در دور اول با حضور حداقل یک سوم اعضا و در دور دوم با حضور حداقل یک چهارم اعضا رسمیت می یابد. در صورت برگزار نشدن انتخابات در دور دوم، تا انتخاب هیئت مدیره جدید، کمیسیون نظارت مکلف است با تشکیل هیئت سرپرستی از بین اعضای همان صنف، که توسط مجمع امور صنفی معرفی می گردند، افراد واجد شروط قانونی را برای اداره امور اتحادیه به طور موقت منصوب کند. آیین نامه انتخابات اتحادیه ها را وزارت بازرگانی با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان ها ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و برای تصویب به هیئت عالی نظارت ارائه خواهد داد.

→

ماده ۲۸- واحد صنفی تنها در موارد زیر پس از گذراندن مراحل مندرج در آیین‌نامه‌ای که به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید، به طور موقت از یک هفته تا شش ماه تعطیل می‌گردد:

الف- اشتغال به شغل یا مشاغل دیگر در محل کسب، غیر از آنچه در پروانه کسب قید گردیده یا کمیسیون نظارت مجاز شمرده است.

ب- تعطیل محل کسب بدون دلیل موجه حداقل به مدت پانزده روز برای آن دسته از صنفی که به تشخیص هیئت عالی نظارت موجب عسر و حرج برای مصرف کننده می‌شود.

تبصره- تشخیص موجه بودن دلیل با مجمع امور صنفی است.

ج- عدم پرداخت حق عضویت به اتحادیه بر اساس ضوابطی که در آیین‌نامه مصوب کمیسیون نظارت تعیین شده است.

د- عدم اجرای مصوبات و دستورات قانونی هیئت عالی و کمیسیون نظارت که به وسیله اتحادیه‌ها به واحدهای صنفی ابلاغ شده است.

تبصره- تشخیص عدم اجرا بر عهده مجمع امور صنفی است.

ه- عدم اجرای تکالیف واحدهای صنفی به موجب این قانون.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- هر فرد صنفی که واحد کسب وی تعطیل می‌شود می‌تواند به کمیسیون نظارت شکایت کند. نظر کمیسیون نظارت که حداکثر ظرف دو هفته اعلام خواهد شد، قطعی و لازم‌الاجراء است.

ماده ۳۰- وظایف و اختیارات اتحادیه‌ها عبارت است از:

الف- ارائه پیشنهاد برای تهیه، تنظیم یا تغییر ضوابط صدور پروانه کسب و انواع پروانه‌های لازم برای مشاغل، به مجمع امور صنفی

ب- اجرای مصوبات و بخشنامه‌های هیئت عالی نظارت و کمیسیون نظارت که در چارچوب این قانون به اتحادیه‌ها ابلاغ می‌گردد.

تبصره- مجمع امور صنفی موظف است مصوبات و بخشنامه‌های هیئت عالی نظارت و کمیسیون نظارت را ظرف پنج روز از تاریخ دریافت به اتحادیه‌ها ابلاغ کند. پس از انقضای این مهلت، دبیرخانه هیئت عالی نظارت و کمیسیون نظارت می‌توانند بی‌واسطه مصوبات و بخشنامه‌های خود را به اتحادیه‌ها برای اجرا ابلاغ کنند.

ج- ارائه پیشنهاد درباره امور اصناف به مجمع امور صنفی

د- صدور پروانه کسب با دریافت تقاضا و مدارک متقاضیان با رعایت قوانین و مقررات مربوط

ه- ابطال پروانه کسب و تعطیل محل کسب طبق مقررات این قانون و اعلام آن به کمیسیون نظارت و جلوگیری از ادامه فعالیت واحدهای صنفی که بدون پروانه کسب دایر می‌شوند یا پروانه آنها به عللی باطل می‌گردد.

و- تنظیم بودجه سال بعد و تسلیم آن تا آخر دی‌ماه هر سال به مجمع امور صنفی جهت رسیدگی و تصویب

ز- تنظیم ترازنامه سالانه و تسلیم آن تا پایان خردادماه هر سال به مجمع امور صنفی برای رسیدگی و تصویب

←

→

ح- ایجاد تسهیلات لازم برای آموزش‌های مورد نیاز افراد صنفی به طور مستقل یا با کمک سازمان‌های دولتی یا غیردولتی

ط- تشکیل کمیسیون‌های رسیدگی به شکایات، حل اختلاف، بازرسی واحدهای صنفی، فنی و آموزشی و کمیسیون‌های دیگر مصوب هیئت عالی نظارت.
تبصره ۱- ...

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی این بند توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت و مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.
ماده ۳۱- منابع مالی هر اتحادیه عبارتند از:

الف- حق عضویت افراد صنفی در اتحادیه

ب- وجوه دریافتی در ازای ارائه خدمات اعم از فنی و آموزشی به اعضای صنف

ج- کمک‌های دریافتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی

د- کارمزد وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارتخانه‌ها، شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته به دولت.
تبصره ۱- میزان و نحوه وصول وجوه موضوع این ماده متناسب با وضعیت اتحادیه، نوع شغل و شهر، صرفاً و انحصاراً در چارچوب آیین‌نامه‌ای مجاز خواهد بود که به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.
تبصره ۲- ...

ماده ۳۶- ترتیب انتخاب هیئت رئیسه مجامع امور صنفی، وظایف هیئت رئیسه، طرز تشکیل جلسات و تعداد کمیسیون‌های آن و سایر مقررات مربوط به اداره مجامع و حواله خدمات آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت با کسب نظر از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.
ماده ۴۳- هیئت رئیسه شورای اصناف کشور مرکب از هفت نفر است که سه نفر از صنوف تولیدی-خدمات فنی و سه نفر از صنوف توزیعی-خدماتی هستند و با رأی مخفی اعضای شورای اصناف کشور انتخاب می‌شوند. یک نفر دیگر به پیشنهاد وزارت بازرگانی و با تصویب هیئت عالی نظارت از بین افراد صنفی متعهد و آگاه به مسائل صنفی حداکثر برای مدت دو سال تعیین می‌گردد.
تبصره ۱- ...

تبصره ۲- نحوه بررسی صلاحیت و برگزاری انتخابات هیئت رئیسه شورای اصناف کشور به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۴۵- وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور، در محدوده این قانون، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۴۶- شیوه اداره مصارف وجوه شورای اصناف کشور و بازپرداخت هزینه‌های قابل قبول ناشی از عضویت اعضا در شورا، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در

←

→

هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۴۷- منابع مالی شورای اصناف کشور شامل حق عضویت و کمک‌های دریافتی از مجامع امور صنفی کشور و حق ارائه خدمات فنی و آموزشی، حسب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مرکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۴۹- وظایف و اختیارات کمیسیون نظارت به شرح زیر است:

الف- ادغام اتحادیه‌ها یا تقسیم یک اتحادیه به دو یا چند اتحادیه و موافقت با تشکیل اتحادیه جدید تبصره- وضعیت اموال، دارایی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می‌گردد به موجب آیین‌نامه‌ای تعیین می‌شود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ب- تصویب آیین‌نامه‌های مجامع امور صنفی که به هیئت عالی نظارت محول نشده است.

ماده ۵۳- هیئت عالی نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف- وزیر بازرگانی (رئیس هیئت)

ب- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

ج- وزیر کشور

د- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ه- وزیر دادگستری

و- وزیر امور اقتصادی و دارایی

ز- وزیر صنایع و معادن

ح- فرماندهی نیروی انتظامی کشور

ط- شهردار تهران

ی- رئیس شورای اصناف کشور

ک- رؤسای مجامع امور صنفی شهرستان تهران.

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- تصویب آیین‌نامه‌های موضوع این قانون با اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر معتبر خواهد بود. در سایر موارد تصمیمات با اکثریت نسبی آراء حاضران در جلسه معتبر است.

ماده ۵۴- هیئت عالی نظارت دارای دبیرخانه‌ای است که در وزارت بازرگانی مستقر است. دبیرخانه، بازوی اجرایی هیئت عالی نظارت به شمار می‌آید و علاوه بر هماهنگ کردن امور، وظایف تهیه و تدوین مکتوبات مورد نیاز جهت تصویب هیئت و ارائه پیشنهاد را بر عهده دارد. تشکیلات اداری و امور مالی و نحوه اداره دبیرخانه به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۵۵- وظایف و اختیارات هیئت عالی نظارت به شرح زیر است:

الف- ...

و- تصویب آیین‌نامه‌هایی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

←

→

ماده ۷۰- اگر اشخاص حقیقی یا حقوقی با فروش فوق العاده یا فروش اقساطی به اشخاص خسارت وارد آورند، علاوه بر جبران خسارت وارد شده به خریدار، به پرداخت جریمه نقدی معادل مبلغ دریافتی یا قیمت روز کالا یا خدمت عرضه شده ملزم خواهند شد.

تبصره- آیین نامه اجرایی موضوع این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به وسیله دبیرخانه هیئت عالی نظارت تنظیم و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۷۱- به منظور تسهیل داد و ستد و ثبت و مستندسازی فعالیت های اقتصادی، افراد صنفی عرضه کننده کالا و یا ارائه دهنده خدمت مکلفند حداکثر ظرف مدت سه سال از تصویب این قانون در شهرستان های بیش از سیصد هزار نفر جمعیت و ظرف مدت پنج سال در سایر شهرستان ها به تناسب از صندوق مکانیزه فروش (Posse) و یا دستگاه توزین دیجیتالی و یا هر دو برای فروش کالا یا ارائه خدمت خود با رعایت شرایط مندرج در تبصره (۱) ماده (۱۵) استفاده نمایند.

تبصره ۱- تعیین صنوف مشمول این ماده و ضوابط نحوه استفاده و پلمب دستگاه توسط مراجع ذی ربط تابع آیین نامه ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت ظرف مدت شش ماه تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت برسد.

تبصره ۲- ...

ماده ۷۲- خریداران و مصرف کنندگان می توانند شکایت خود را در مورد تخلف های موضوع این قانون به اتحادیه های ذی ربط و یا ناظران و بازرسان موضوع ماده (۵۲) این قانون تسلیم، ارسال یا اعلام دارند. همچنین بازرسان و ناظران موضوع این قانون نیز گزارش تخلفات موضوع این قانون، یا شکایت دریافتی را حداکثر ظرف ده روز به هیئت رسیدگی بدوی و یا اتحادیه های ذی ربط، تسلیم می دارند. اتحادیه ها موظفند حداکثر ظرف مدت ده روز شکایت یا گزارش تخلف دریافتی را مورد بررسی قرار دهند و در صورت احراز عدم تخلف فرد صنفی یا انصراف شاکی، با اعلام مراتب، پرونده را مختومه نمایند. در غیر این صورت و یا اعتراض شاکی، بازرسان یا ناظر ظرف مدت ده روز از تاریخ اعلام مختومه شدن، پرونده برای بررسی به هیئت رسیدگی بدوی ارسال خواهد گردید. هیئت یا هیئت های رسیدگی بدوی در هر شهرستان مرکب از سه نفر نمایندگان اداره یا سازمان بازرگانی، دادگستری و مجمع امور صنفی ذی ربط است که ظرف دو هفته در جلسه ای با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنها به پرونده رسیدگی و طبق مفاد این قانون رأی صادر می کنند. عدم حضور هر یک از طرفین مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود. هر یک از طرفین می تواند در صورت معترض بودن به رأی صادره، اعتراض کتبی خود را ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی به هیئت تجدیدنظر تسلیم دارد.

هیئت یا هیئت های تجدیدنظر در هر شهرستان مرکب از سه نفر، رئیس اداره یا سازمان بازرگانی یا یکی از معاونان وی، رئیس دادگستری یا نماینده معرفی شده وی و رئیس یا یکی از اعضای هیئت رئیسه مجمع امور صنفی ذی ربط است که ظرف یک ماه به درخواست طرف معترض می تواند با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنها رسیدگی و رأی صادر کند. این رأی قطعی و لازم الاجرا است. عدم حضور هر یک از طرفین مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

جلسه های هیئت های رسیدگی بدوی و تجدیدنظر با حضور هر سه نفر اعضای رسمی است و آراء صادره با دو رأی موافق، معتبر و لازم الاجرا خواهد بود:

←

→

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- اداره امور مراجع رسیدگی بدوی و تجدیدنظر و مسئولیت تشکیل جلسه‌های رسیدگی بر عهده اداره یا سازمان بازرگانی شهرستان یا استان است. همچنین مسئولیت هماهنگی و رسیدگی به تخلفات هیئت‌ها، صدور رأی و ابلاغ آن و آموزش بازرسان و ناظران به عهده وزارت بازرگانی می‌باشد. نحوه نظارت و بازرسی و تهیه گزارش و رسیدگی، صدور رأی و اجرای آن، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و ضوابط اجرایی و مالی، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تنظیم و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۷۵- رسیدگی به تخلفات اداری مسئولان اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی و شورای اصناف کشور طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۷۶- اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی می‌توانند برای خدمات اعضای هیئت مدیره یا هیئت رئیسه خود، برحسب آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه خود پیش‌بینی و پرداخت کنند.

تبصره- اعضای موضوع این ماده، با توجه به ماهیت کار خود، بابت دریافتی‌های یادشده مشمول قوانین و مقررات کار و تأمین اجتماعی نخواهند بود.

ماده ۷۹- به منظور تقویت صنوف تولیدی و توسعه صادرات غیرنفتی کشور، به پیشنهاد کمیسیون نظارت و تصویب هیئت عالی نظارت، اتحادیه‌های صادراتی در شهرهای مرکز استان یا تهران، به صورت استانی یا کشوری، تشکیل خواهد شد. فعالیت این اتحادیه‌ها تابع آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۸۰- وزارت بازرگانی مکلف است با رعایت بند (ط) ماده (۵۵) این قانون نسبت به صدور پروانه کسب برای افرادی که نام برده می‌شوند، در صورتی که دارای محل کسب ملکی یا اجاره‌ای باشند، اقدام کند:

الف- جانباز، همسر جانباز، یکی از فرزندان جانباز متوفی و یکی از فرزندان جانباز از کارافتاده

ب- آزاده، همسر آزاده، یکی از فرزندان آزاده متوفی و یکی از فرزندان آزاده از کارافتاده

ج- کلیه اعضای خانواده شهدا اعم از همسر، فرزند، والدین، خواهر و برادر.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله وزارت بازرگانی با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۸۲- نیروی انتظامی کشور موظف است در اجرای این قانون همکاری لازم را با اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی و شورای اصناف کشور معمول دارد. نحوه همکاری به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق

←

→

آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۸۵- حراج‌های فردی یا جمعی فصلی یا غیرفصلی واحدها یا افراد صنفی طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت می‌رسد. برگزاری حراج بدون رعایت ضوابط مندرج در آن آیین‌نامه، واحد صنفی را مشمول مجازات مندرج در ماده (۶۸) این قانون خواهد کرد.

ماده ۸۶- برگزاری روزبازارهای جمعی واحدها یا افراد صنفی بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۸۷- فعالیت فروشگاه‌های بزرگ، چندمنظوره یا زنجیره‌ای و نحوه نظارت بر آنها، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

تبصره- مرجع صدور مجوز فعالیت فروشگاه‌های موضوع این ماده، وزارت بازرگانی است.

ماده ۸۹- دبیرخانه هیئت عالی نظارت مکلف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی، نسبت به تهیه آیین‌نامه اجرایی حاکم بر تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی در مناطق آزاد کشور اقدام کند تا پس از تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت به اجرا درآید.

ماده ۹۴- مجمع امور صنفی منحل نمی‌شود مگر در مواردی که در انجام وظایف محوله تسامح ورزد، یا برخلاف مصالح عمومی و وظایف مقرر رفتار کند. در این صورت کمیسیون نظارت مراتب را با ذکر دلایل کافی به هیئت عالی نظارت اعلام می‌دارد. اگر هیئت عالی نظارت پس از رسیدگی به دلایل طرفین، انحلال را لازم بداند مجمع امور صنفی را با اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت منحل می‌کند و مراتب به کمیسیون نظارت اعلام می‌دارد.

اتحادیه‌ها موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال مجمع، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد مجمع امور صنفی معرفی کنند.

انحلال شورای اصناف کشور نیز به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیئت عالی نظارت انجام می‌گیرد.

مجامع امور صنفی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال شورای اصناف، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد شورای اصناف کشور معرفی کنند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره ماده (۱۳) به شرح ذیل اصلاح شد:

تبصره- انواع مشاغل تخصصی و فنی به شرح آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت و با هماهنگی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط و نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

- ماده ۲۱- ...

←

→

تبصره ۴- اگر تشکیل اتحادیه واحد برای تمامی شهرها یا بخش‌های هر شهرستان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان ممکن نباشد، شیوه اداره امور واحدهای صنفی آن شهرها یا بخش‌ها تابع آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به وسیله دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

در سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- ماده ۲۲- ...

سه سطر آخر تبصره (۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:

آیین‌نامه انتخابات اتحادیه‌ها توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

- ماده ۲۸- واحد صنفی تنها در موارد زیر پس از گذراندن مراحل مندرج در آیین‌نامه‌ای که به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید، به طور موقت از یک هفته تا شش ماه تعطیل می‌گردد:

در سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- تبصره ۲- هر فرد صنفی که واحد کسب وی تعطیل می‌شود می‌تواند به کمیسیون نظارت شکایت کند. نظر کمیسیون نظارت که حداکثر ظرف دو هفته اعلام خواهد شد، قطعی و لازم‌الاجراء است.

سطر آخر تبصره (۲) [ماده (۲۸)] به شرح ذیل اصلاح گردید:

«لازم‌الاجراء است. در صورت اعتراض فرد صنفی می‌تواند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه کند».

- ماده ۳۰- ...

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی این بند توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت و مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

در تبصره بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- ماده ۳۱- ...

تبصره ۱- میزان و نحوه وصول وجوه موضوع این ماده متناسب با وضعیت اتحادیه، نوع شغل و شهر، صرفاً و انحصاراً در چارچوب آیین‌نامه‌ای مجاز خواهد بود که به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر سوم و چهارم تبصره (۱)، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- از سطر چهارم و پنجم ماده (۳۶) عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- ماده ۴۳- ...

تبصره ۲- نحوه بررسی صلاحیت و برگزاری انتخابات هیئت رئیسه شورای اصناف کشور به موجب

←

→

آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر سوم تبصره (۲)، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- ماده ۴۵- وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور، در محدوده این قانون، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- ماده ۴۶- شیوه اداره مصارف و جوجه شورای اصناف کشور و بازپرداخت هزینه‌های قابل قبول ناشی از عضویت اعضاء در شورا، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- ماده ۴۷- منابع مالی شورای اصناف کشور شامل حق عضویت و کمک‌های دریافتی از مجامع امور صنفی کشور و حق ارائه خدمات فنی و آموزشی، حسب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

- ماده ۴۹- ...

تبصره- وضعیت اموال، دارایی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می‌گردد به موجب آیین‌نامه‌ای تعیین می‌شود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید

تبصره بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره- وضعیت اموال، دارایی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می‌گردد به موجب آیین‌نامه‌ای تعیین می‌شود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

- بند (ب) ماده (۴۹) حذف گردید.

- ماده ۵۳- ...

تبصره (۴) حذف گردید.

- دو سطر آخر ماده (۵۴) به شرح ذیل اصلاح گردید:

آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

←

→

- ماده ۵۵ - ...

بندهای (و) و ... حذف گردید.

- دو سطر آخر تبصره ماده (۷۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:

قانون به وسیله دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

- ماده ۷۱ - ...

تبصره ۱- تعیین صنوف مشمول این ماده و ضوابط نحوه استفاده و پلمب دستگاه توسط مراجع ذی ربط تابع آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت ظرف مدت شش ماه تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت برسد.

از انتهای تبصره، عبارت «مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت برسد.» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی خواهد رسید.» جایگزین گردید.

- ماده ۷۲ - ...

تبصره ۲- اداره امور مراجع رسیدگی بدوی و تجدیدنظر و مسئولیت تشکیل جلسه‌های رسیدگی بر عهده اداره یا سازمان بازرگانی شهرستان یا استان است. همچنین مسئولیت هماهنگی و رسیدگی به تخلفات هیئت‌ها، صدور رأی و ابلاغ آن و آموزش بازرسان و ناظران به عهده وزارت بازرگانی می‌باشد. نحوه نظارت و بازرسی و تهیه گزارش و رسیدگی، صدور رأی و اجرای آن، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و ضوابط اجرایی و مالی، به موجب آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تنظیم و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر چهارم تبصره (۲) تا آخر تبصره به شرح ذیل اصلاح گردید:

بازرسان و ناظران به عهده وزارت بازرگانی می‌باشد نحوه نظارت و بازرسی، تهیه گزارش و اجرای رأی، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و دستورالعمل اجرایی و مالی آن به موجب آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

- ماده (۷۵) حذف گردید.

- ماده ۷۶- اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی می‌توانند برای خدمات اعضای هیئت مدیره یا هیئت رئیسه خود، برحسب آیین نامه‌ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه خود پیش‌بینی و پرداخت کنند.

در سطر دوم، عبارت «وزارت بازرگانی» حذف و عبارت «دبیرخانه هیئت عالی نظارت» جایگزین گردید.

- ماده ۷۹- به منظور تقویت صنوف تولیدی و توسعه صادرات غیرنفتی کشور، به پیشنهاد کمیسیون نظارت و تصویب هیئت عالی نظارت، اتحادیه‌های صادراتی در شهرهای مرکز استان یا تهران، به صورت استانی یا کشوری، تشکیل خواهد شد. فعالیت این اتحادیه‌ها تابع آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی

←

→

نظارت خواهد رسید.

در سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

— ماده ۸۰ — ...

آیین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله وزارت بازرگانی با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت خواهد رسید.

پاراگراف بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

آیین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله دبیرخانه هیئت عالی نظارت با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

— سه سطر آخر ماده (۸۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:

به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

— ماده ۸۵ — حراج‌های فردی یا جمعی فصلی یا غیرفصلی واحدها یا افراد صنفی طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت می‌رسد. برگزاری حراج بدون رعایت ضوابط مندرج در آن آیین‌نامه، واحد صنفی را مشمول مجازات مندرج در ماده (۶۸) این قانون خواهد کرد.

در سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

— سطر دوم و سطر سوم ماده (۸۶) به شرح ذیل اصلاح گردید:

آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

— سطر دوم و سطر سوم ماده (۸۷) به شرح ذیل اصلاح گردید:

آنها، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیئت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

— عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیئت عالی نظارت» از دو سطر آخر ماده (۸۹) حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

— عبارت ذیل به انتهای ماده (۹۴) الحاق گردید:

در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه کنند.

نظر شماره ۸۲/۳۰/۶۸۱۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۶ شورای نگهبان در خصوص طرح نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۱۲ مجلس شورای اسلامی:

ایراد بند (۶) قبلی [= ایراد مذکور در بند ۱-۴۵-۶]، نسبت به ماده (۹۴) چون هیچ‌گونه تغییری نکرده، کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

←

۴۶-۱. نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه تنظیم بازار غیر متشکل پولی مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۶-۱- واگذاری تعیین ضوابط و مقررات در تبصره (۳) ماده (۱) و موارد موضوع ماده (۲) به شورای پول و اعتبار، اگر از امور تقنینی باشد، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی و چنانچه از امور مربوط به آیین نامه باشد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۴۷-۱. نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی

۱-۴۷-۱- موارد مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی از این جهت که امور مزبور از شئون هیئت وزیران بوده و این اختیارات به نهادهای غیر از هیئت وزیران تفویض شده است:

۱- شورای پول و اعتبار در بندهای (ب)، (و)، (ی) و (م) ماده (۱۲)؛^(۲)

→

ماده ۹۴- مجمع امور صنفی منحل نمی شود مگر در مواردی که در انجام وظایف محوله تسامح ورزد، یا برخلاف مصالح عمومی و وظایف مقرر رفتار کند. در این صورت کمیسیون نظارت مراتب را با ذکر دلایل کافی به هیئت عالی نظارت اعلام می دارد. اگر هیئت عالی نظارت پس از رسیدگی به دلایل طرفین، انحلال را لازم بداند مراتب را جهت تصویب به وزیر بازرگانی اعلام می دارد. اتحادیه ها موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال مجمع، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد مجمع امور صنفی معرفی کنند.

انحلال شورای اصناف کشور نیز به پیشنهاد هیئت عالی نظارت و تصویب وزیر بازرگانی خواهد بود. مجامع امور صنفی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال شورای اصناف، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد شورای اصناف کشور معرفی کنند.

در صورت اعتراض هر یک از طرفین می توانند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه کنند.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۹۰-۲.

۲. ماده ۱۲-

الف - ...

ب- نرخ سود تسهیلات بانکی برای کلیه مناطق، بخش های مختلف اقتصادی و یا اشخاص حقیقی و حقوقی در طول برنامه چهارم، در چارچوب سیاست های پولی مصوب شورای پول و اعتبار در اختیار هر بانک می باشد و اعمال اولویت توسط دولت صرفاً از طریق پرداخت یارانه نقدی و وجوه اداره شده

←

→

صورت خواهد گرفت.

ج- ...

و- ترکیب اعضای شورای پول و اعتبار به شرح ذیل اصلاح می گردد:

- وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی

- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور یا معاون وی

- دو تن از وزراء به انتخاب هیئت وزیران

- وزیر بازرگانی

- دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید ریاست جمهوری

- دادستان کل کشور یا معاون وی

- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن

- رئیس اتاق تعاون

- نمایندگان کمیسیون های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی (هر کدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس.

تبصره ۱- ضوابط اجرایی این بند شامل نحوه تشکیل جلسات و چگونگی اتخاذ تصمیمات با پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای پول و اعتبار به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره ۲- ریاست شورا بر عهده رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ز- ...

ی- به منظور اجرای سیاست های پولی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود که از ابزار اوراق مشارکت و سایر ابزارهای مشابه با تصویب شورای پول و اعتبار استفاده نماید.

ک- ...

م- شورای پول و اعتبار مکلف است در تنظیم سیاست ها و ضوابط و مقررات پولی و اعتباری جبران کاهش ارزش سپرده ها و منابع مردم را پیش بینی و ملحوظ نماید، به نحوی که بازپرداخت تسهیلات، منجر به کاهش ارزش دارایی و سرمایه سپرده گذار نشود.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام: چنانکه مستحضرید نمایندگان ششمین دوره مجلس شورای اسلامی در واپسین روزهای آن دوره، لایحه بسیار مهم برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را بدون بررسی ایرادات شورای نگهبان و یا دست کم رفع ابهامات، به آن مجمع محترم ارجاع کرده اند. این اقدام، صرف نظر از آنکه موجب سلب حق نمایندگان دوره ششم و هفتم مجلس در ارائه پیشنهاد و طی روال طبیعی قانون گذاری می شود، به نظر شورای نگهبان مغایر اصل (۱۱۲) قانون اساسی و خلاف صریح

←

→

ماده (۱۸۷) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی است. بدون تردید مجلس نمی تواند بدون بررسی ایرادات شورای نگهبان اقدام به ارجاع مصوبه به مجمع نماید. بر حسب روال طبیعی و قانونی طبق ماده (۱۸۶) آیین نامه، الزاماً مصوبه ای که «از طرف شورای نگهبان رد شده، به کمیسیون مربوطه ارسال می شود و با اعلام وقت قبلی با حضور نماینده شورای نگهبان، موارد اعتراض برای اصلاح مورد بحث قرار می گیرد.» سپس طبق ماده (۱۸۷) «پس از بررسی گزارش کمیسیون که در آن نظر شورای نگهبان ملحوظ شده است و پس از رأی گیری نسبت به آن، مصوبه مجدداً به شورای نگهبان ارسال می شود. اگر این مصوبه هنوز وافی به نظرات شورای نگهبان نباشد، مجدداً در مجلس مطرح می گردد. در صورتی که مجلس با در نظر گرفتن حفظ مصلحت نظام همچنان بر رأی خود باقی باشد، رئیس مجلس مصوبه مذکور را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می دارد.»

بنابراین، چنین بدعتی که به هر بهانه ای اصولاً ایرادات شورای نگهبان مورد رسیدگی قرار نگیرد، نقض آشکار قانون اساسی و فلسفه وجودی شورای نگهبان و نیز مجمع تشخیص مصلحت نظام است. آیا به راستی «برای حفظ مصلحت نظام» است که هیچ یک از ایرادات متعدد شورای نگهبان و پیشنهادات مصران نمایندگان برای رفع آنها مورد توجه قرار نگرفته و صرفاً برای ممانعت از حق قانون گذاری دوره بعد، مصوبه ای به اهمیت برنامه چهارم توسعه مستقیماً به مجمع ارسال گردیده است؟! به هر صورت انتظار دارد حضرت عالی نیز با ممانعت از این رویه غیرقانونی و نادرست، به اجرای دقیق قانون اساسی و دفاع از احکام شرع مقدس تأکید فرمایید. بدیهی است شورای نگهبان در صورت نیاز می تواند با تفسیر اصل مربوط، به حل نهایی موضوع کمک نماید.

نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی: «لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران» که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازده (۱۱۲) قانون اساسی طی نامه شماره ۱۵۷۷۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۵ به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال گردید، در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۳/۳۰ شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام از نظر حقوقی مورد رسیدگی قرار گرفت و مقرر شد: «لایحه برنامه چهارم توسعه بر اساس تفسیر شماره ۸۳/۳۰/۷۵۴۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۶ شورای محترم نگهبان در مورد اصل ۱۱۲ قانون اساسی، جهت طی مراحل قانونی برای رفع ابهامات و بررسی ایرادات به مجلس شورای اسلامی» ارجاع گردد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- متن زیر جایگزین بند (ب) [ماده (۱۲)] گردید:

ب- الزام بانک ها به پرداخت تسهیلات با نرخ کمتر در قالب عقود اسلامی در صورتی مجاز است که از طریق یارانه یا وجوه اداره شده توسط دولت تأمین شود.

- تبصره (۱) [بند (و) ماده (۱۲)] حذف گردید.

- متن زیر جایگزین بند (ی) [ماده (۱۲)] گردید:

به منظور اجرای سیاست های پولی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود که از

←

۲- جزء (۲) بند (الف) ماده (۳۸)؛^(۱)

۳- ماده (۶۵)؛^(۲)

→

ابزار اوراق مشارکت و سایر ابزارهای مشابه در قالب عقود اسلامی موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ با تصویب مجلس شورای اسلامی استفاده نماید.

- بند (م) [ماده (۱۲)] حذف گردید.

۱. ماده ۳۸- دولت موظف است از ابتدای برنامه چهارم در قلمروهای اقتصادی که انحصار طبیعی و یا قانونی وجود دارد و همچنین در قلمروهایی که انحصارات جدید ناشی از توسعه اقتصادی شبکه‌ای و فناوری اطلاعات و ارتباطات به وجود می‌آیند با رعایت حقوق شهروندان، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف-

۱- ...

۲- به دولت اجازه داده می‌شود بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن، بر اساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع، بازرگانی و کشاورزی تصویب می‌کند، مقررات مربوط به استانداردهای تولیدی- قیمت‌گذاری، فروش، توزیع و صادرات و واردات قند و شکر را تعیین کند.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

برای آگاهی تفصیلی نسبت به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی، رجوع کنید به پاورقی بند (۱) شماره ۱-۴۷-۱، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۳۸) به شرح ذیل اصلاح شد:

الف- دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه چهارم در قلمروهای اقتصادی که انحصار طبیعی و یا قانونی وجود دارد و همچنین در قلمروهایی که انحصارات جدید ناشی از توسعه اقتصادی شبکه‌ای و فناوری اطلاعات و ارتباطات بوجود می‌آید با رعایت حقوق شهروندان لایحه تسهیل شرایط رقابتی و ضد انحصار را به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

۲. ماده ۶۵- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است:

الف- در راستای ارتقای آگاهی‌های عمومی و دستیابی به توسعه پایدار با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط، برنامه آموزش همگانی زیست‌محیطی کشور را با تأکید بر گروه‌های اثرگذار و اولویت‌دار تدوین و از ابتدای برنامه چهارم به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست برساند. کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط، رسانه‌های دولتی و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ملزم به اجرای برنامه‌های آموزشی بدون دریافت وجه موضوع این ماده قانونی می‌باشند.

←

۴- «تصویب شورای پول و اعتبار» در ذیل ماده (۱۰۵)؛^(۱)

→

ب- نظام اطلاعات زیست محیطی کشور را در سطح منطقه‌ای، ملی و استانی تا پایان سال اول برنامه چهارم ایجاد نماید تا زمینه پایش، اطلاع‌رسانی و ارزیابی زیست‌محیطی فراهم گردد. دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفند در تدوین و اجرایی نمودن این نظام همکاری نمایند.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد. برای آگاهی تفصیلی نسبت به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی، رجوع کنید به پاورقی بند (۱) شماره ۱-۴۷-۱، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (الف) [ماده (۶۵)] به شرح زیر اصلاح شد:

الف- در راستای ارتقای آگاهی‌های عمومی و دستیابی به توسعه پایدار به منظور حفظ محیط زیست و با تأکید بر گروه‌های اثرگذار و اولویت‌دار از ابتدای برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه اجرایی مربوط را به پیشنهاد شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب هیئت وزیران برساند. کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط، رسانه‌های دولتی و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ملزم به اجرای برنامه‌های آموزشی بدون دریافت وجه موضوع این ماده قانونی می‌باشند.

۱. ماده ۱۰۵- (اصلاح شده ماده (۵۵) قانون برنامه سوم توسعه)

سه درصد (۳٪) از سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای درصد سال ۱۳۸۳ در اختیار بانک‌های کشاورزی، مسکن و صنعت و معدن (هر بانک ۱٪) قرار گیرد تا صرف اعطای تسهیلات به طرح‌های کشاورزی و دامپروری، احداث ساختمان و مسکن، تکمیل طرح‌های صنعتی و معدنی بخش غیردولتی شود که ویژگی عمده آنان اشتغالزایی باشد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده با رعایت قانون عملیات بانکی بدون ربا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

برای آگاهی تفصیلی نسبت به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی، رجوع کنید به پاورقی بند (۱) شماره ۱-۴۷-۱، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

... [در ماده (۱۰۵)] عبارت «به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد» حذف و عبارت «توسط شورای پول و اعتبار تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد»

←

۵- بند (ب) ماده (۱۴۰)؛^(۱)

۶- بند (ج) ماده (۱۴۳)؛^(۲)

→

اضافه شد.

۱. ماده ۱۴۰-

الف- ...

ب- آن دسته از تصدی‌های قابل واگذاری دستگاه‌های دولتی در امور توسعه و عمران شهر و روستاها، با تصویب شورای عالی اداری همراه با منابع مالی ذی‌ربط به شهرداری‌ها و دهرداری‌ها واگذار می‌شود. با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد. برای آگاهی تفصیلی نسبت به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی، رجوع کنید به پاورقی بند (۱) شماره ۱-۴۷-۱، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر دوم بند (ب) [ماده (۱۴۰)]، عبارت «شورای عالی اداری» حذف و عبارت «هیئت وزیران» جایگزین شد.

۲. ماده ۱۴۳- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور توسعه بخش خصوصی و تعاونی و جلب مشارکت تشکلات غیردولتی و سایر بخش‌های جامعه مدنی در اداره امور کشور و افزایش کارآمدی مدیریت دولتی در مواجهه با چالش‌ها و استفاده از فرصت‌ها و منابع ملی، اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف- ...

ج- انتخاب یکی از شهرستان‌های کشور و یک دستگاه اجرایی بدون رعایت قوانین و مقررات اداری و استخدامی و مالی مورد عمل برای اجرای کامل احکام، سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های مذکور در این فصل در آن شهر و دستگاه و استفاده از نتایج آن در اصلاح قوانین و مقررات مربوطه و تعمیم آن به سایر نقاط کشور و دستگاه‌ها.

ضوابط مربوط به این بند به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد. برای آگاهی تفصیلی نسبت به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی، رجوع کنید به پاورقی بند (۱) شماره ۱-۴۷-۱، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

←

۷- تبصره ماده (۱۵۱)؛^(۱)

۸- مفاد ماده (۱۵۷).^(۲)

→

بند (ج) [ماده (۱۴۳)] حذف گردید.

۱. ماده ۱۵۱-

موارد زیر به وظایف و اختیارات شورای عالی اداری اضافه می‌شود:

۱- اتخاذ تصمیم در مورد کارکنان مازاد دستگاه‌های اجرایی

۲- تنظیم ضوابط و مقررات برای سالم‌سازی ادارات

۳- تبیین نقش و اندازه دولت و اتخاذ ضوابط و سیاست‌های مناسب برای کوچک‌سازی دولت

۴- اصلاح نظام تصمیم‌گیری کشور، به نحوی که ضمن ارتقای کیفی و کوتاه نمودن مراحل آن، مراجع و نهادهای تصمیم‌گیرنده موازی و غیرضرور حذف شوند.

۵- اصلاح نظام مدیریت شرکت‌های دولتی

تبصره- تصمیمات شورای عالی اداری برای کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع بند (۱) ماده (۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۵ لازم‌الاجراء است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

برای آگاهی تفصیلی نسبت به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی، رجوع کنید به پاورقی بند (۱) شماره ۱-۴۷-۱، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۱۵۱) حذف گردید.

۴. ماده ۱۵۷- کلیه دستگاه‌های مذکور در ماده (۱۶۵) موظفند در راستای احکام بخش نوسازی دولت و ارتقاء اثربخشی حاکمیت، ضمن اجرای دقیق احکام مربوط و تصمیمات شورای عالی اداری و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ذی‌ربط گزارش عملکرد خود را هر شش ماه یک بار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه نمایند و این سازمان با رتبه‌بندی میزان موفقیت دستگاه‌ها نتیجه را برای هیئت وزیران و کمیسیون‌های مربوط مجلس شورای اسلامی گزارش نمایند.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۴۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

برای آگاهی تفصیلی نسبت به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۰ دبیر شورای نگهبان به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه شماره ۳۴۹۴۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی، رجوع کنید به پاورقی بند (۱) شماره ۱-۴۷-۱، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

←

۴۸-۱. نظر شماره ۸۳/۳۰/۷۵۶۵ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۶ شورای نگهبان در خصوص طرح تشکیل شورای عالی خانواده مصوب ۱۳۸۳/۳/۳ مجلس شورای اسلامی
۱-۴۸-۱ بند (الف) ماده واحده،^(۱) از این نظر که سیاست گذاری و برنامه ریزی،

→

در سطر دوم [ماده (۱۵۷)]، عبارت «مربوط و تصمیمات شورای عالی اداری و آیین نامه ها و دستورالعمل های ذی ربط» حذف و عبارت «این فصل» جایگزین شد.

۱. ماده واحده- به منظور تحقق اصل دهم (۱۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در راستای اهداف و برنامه های توسعه ای کشور، شورای عالی خانواده با وظایف ذیل:

الف- سیاست گذاری و برنامه ریزی در زمینه امور مربوط به خانواده به ویژه به منظور پیشگیری از آسیب ها و انحرافات تهدیدگر خانواده در چارچوب قوانین موضوعه

ب- بررسی و تشخیص کاستی ها و ضرورت های قانونی در ارتباط با تشکیل، حفظ و پایداری خانواده و ارائه نتایج حاصله به مراجع ذی صلاح

ج- سیاست گذاری و برنامه ریزی در زمینه امور فرهنگی، آموزشی و تبلیغی مربوط به خانواده به منظور توانمندسازی زوجین در رویارویی با مسائل فردی، اجتماعی و خانوادگی

د- ایجاد هماهنگی و نظارت بر فعالیتهای نهادهای فعال در حوزه خانواده اعم از دولتی و غیردولتی به منظور پرهیز از موازی کاری و دوگانگی فعالیت ها

و به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول وی و عضویت اشخاص زیر تشکیل می شود:

۱- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۲- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۴- وزیر آموزش و پرورش

۵- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

۶- وزیر کشور

۷- وزیر کار و امور اجتماعی

۸- رئیس سازمان تربیت بدنی

۹- رئیس سازمان بهزیستی کشور

۱۰- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

۱۱- مشاور رئیس جمهور و رئیس سازمان ملی جوانان

۱۲- مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان

۱۳- دو نفر از قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه قضائیه

۱۴- سه نفر از نهادهای غیردولتی ذی ربط و یا صاحب نظران تعلیم و تربیت که یکی از آنان زن باشد به انتخاب رئیس جمهور

۱۵- سه نفر از اعضای کمیسیون های فرهنگی، اجتماعی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر.

←

→

تبصره ۱- در غیاب وزیران و معاونین رئیس جمهور به طور استثناء معاونین ذی ربط در جلسه شرکت می کنند.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای عالی مستقر در نهاد ریاست جمهوری و هزینه های تشکیل آن از محل اعتبارات مربوط به هزینه های ضروری و پیش بینی نشده ریاست جمهوری تأمین خواهد شد.

تبصره ۳- آیین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۷/۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به منظور تحقق اصل دهم (۱۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در راستای اهداف و برنامه های توسعه ای کشور، شورای عالی خانواده با وظایف ذیل تشکیل می گردد:

الف- هماهنگی میان نهادهای قانونی مسئول در زمینه امور مربوط به خانواده به منظور تحکیم بنیان خانواده و پیشگیری از آسیب ها و انحرافات تهدیدگر آن بر اساس قوانین موجود

ب- بررسی و تشخیص کاستی ها و ضرورت های قانونی در ارتباط با تشکیل، حفظ و پایداری خانواده و ارائه نتایج حاصله به مراجع ذی صلاح

ج- پیشنهاد تدابیر لازم در زمینه امور فرهنگی، آموزشی و تبلیغی به منظور تسهیل امر ازدواج، تحکیم بنیان خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی در چهارچوب قوانین موجود

د- نظارت بر فعالیت های نهادهای مسئول در حوزه زنان و خانواده اعم از دولتی و غیردولتی با هدف ارتقاء بهره وری و دفاع از حقوق زنان در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی

ه- مصوبات شورا پس از تأیید رئیس جمهور و یا هیئت وزیران قابل اجرا خواهد بود.

ترکیب شورا:

شورای عالی خانواده به ریاست رئیس جمهور و یا یکی از معاونین وی و عضویت اشخاص ذیل تشکیل می گردد:

۱- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان ملی جوانان

۲- مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز امور زنان و خانواده

۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۴- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۵- وزیر آموزش و پرورش

۶- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

۷- وزیر کشور

←

با تدوین و تصویب آیین‌نامه تحقق می‌یابد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
 ۱-۴۸-۲- بند (د) ماده واحده،^(۱) از جهت سلب اختیار هیئت وزیران، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی و از جهت ضرورت تدوین آیین‌نامه که ملازم با تحقق وظیفه مذکور در این بند دارد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴۹-۱. نظر شماره ۱۳۸۴/۴/۲۷ مورخ ۸۴/۳۰/۱۲۷۳۸ شورای نگهبان در خصوص طرح دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی مصوب ۱۳۸۴/۴/۸ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۴۹-۱- ذیل تبصره (۱) ماده (۱) و ذیل ماده (۵)، از این جهت که اقدام وزیر مربوط را مقید به تأیید آیین‌نامه تهیه‌شده توسط راه‌آهن نموده است، سلب اختیار مقام مذکور بوده، لذا مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

→

۸- وزیر کار و امور اجتماعی

۹- رئیس سازمان تربیت بدنی

۱۰- وزیر رفاه و تأمین اجتماعی

۱۱- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

۱۲- نماینده قوه قضائیه

۱۳- سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از کمیسیون‌های فرهنگی، اجتماعی و قضایی و حقوقی به عنوان ناظر.

دبیرخانه شورا در محل نهاد ریاست جمهوری تشکیل و هزینه‌های مربوطه در سال اول از محل ردیف هزینه‌های پیش‌بینی نشده و در سال‌های بعد در بودجه سالانه نهاد ریاست جمهوری پیش‌بینی خواهد شد.

(گفتنی است هرچند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت این ماده با اصل ۱۳۸ برطرف شده است، لیکن مصوبه اصلاحی از جهتی دیگر (مغایرت با اصل ۶۰ قانون اساسی) با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. برای آگاهی از ادامه‌ی مراحل بررسی این مصوبه، به ذیل اصل ۶۰، شماره ۱-۳۵-۱، در همین مجموعه، مراجعه کنید.)

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۳۵-۱.

۲. ماده ۱- به منظور افزایش سهم حمل و نقل ریلی از طریق جذب و گسترش سرمایه‌گذاری‌های مورد نیاز و ارتقاء بهره‌وری و ارائه خدمات مطلوب به مشتریان با حفظ مالکیت دولت بر شبکه ریلی، به شرکت‌های حمل و نقل ریلی خصوصی و تعاونی و شرکت‌ها و مؤسسات معتبر در ارائه خدمات وابسته به آن اجازه داده می‌شود تا از شبکه حمل و نقل ریلی و تأسیسات و امکانات مربوطه با رعایت این قانون و مقررات و ضوابط مربوطه بهره‌برداری کنند.

تبصره ۱- شرکت حمل و نقل ریلی شخصیت حقوقی است که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی با

←

۵۰-۱. نظر شماره ۸۴/۳۰/۱۳۷۴۳ مورخ ۱۳۸۴/۸/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۷/۲۴ مجلس شورای اسلامی

۱-۵۰-۱- در خصوص شورای عالی بورس و اوراق بهادار موضوع ماده (۴) مصوبه، با عنایت به ساختار آن مندرج در ماده (۳) و نیز وظایف محوله در ماده (۴)، از آنجا که این گونه موارد بعضاً از امور تقنینی و یا اجرایی است که باید بر عهده قوه مقننه و یا قوه مجریه باشد، خلاف اصول ۶۰، ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۵۱-۱. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۱۶۷۱ مورخ ۱۳۸۶/۳/۲۶ شورای نگهبان در خصوص طرح پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور^(۲) مصوب ۱۳۸۶/۳/۶ مجلس شورای اسلامی

→

اخذ مجوز از شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران که در این قانون راه آهن نامیده می‌شود و با تأمین ناوگان (لکوموتیو و یا واگن) مورد نیاز به منظور جابه‌جایی (کالا، مسافر) تأسیس می‌گردد. آیین‌نامه تأسیس و فعالیت شرکت‌های حمل و نقل ریلی و همچنین مشخصات فنی ناوگان مجاز به سیر در شبکه، حداکثر ظرف مدت دو ماه توسط راه آهن تهیه و پس از تأیید وزیر راه و ترابری به اجرا درمی‌آید.

تبصره ۲- ...

ماده ۵- راه آهن موظف است به منظور استفاده از ظرفیت مازاد ارتباطی موجود از شبکه ارتباط اختصاصی خود نسبت به ارائه سرویس‌های ارتباطی با سیم و بی‌سیم، انتقال داده‌ها به شرکت‌های خصوصی اقدام نماید.

مقررات مربوطه، حداکثر ظرف دو ماه توسط هیئت مدیره راه آهن تهیه و پس از تأیید وزیر راه و ترابری به اجرا درمی‌آید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۷/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- دو سطر آخر تبصره (۱) ماده (۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

... ناوگان مجاز به سیر در شبکه، حداکثر ظرف مدت دو ماه به تصویب وزیر راه و ترابری می‌رسد.

- ماده (۵) به شرح زیر اصلاح گردید:

آیین‌نامه مربوطه، حداکثر ظرف دو ماه به تصویب وزیر راه و ترابری می‌رسد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۳۹.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح نحوه پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۱-۵۱-۱- ضوابط موضوع ماده (۴) چنانچه تقنین باشد مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی و چنانچه آیین‌نامه باشد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی و چنانچه از امور اجرایی باشد، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد. همچنین تبصره‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) همان اشکال فوق‌الذکر را دارد.^(۱)

۵۲-۱. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۲۵۷۳ مورخ ۱۳۸۶/۶/۲۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۵/۳۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۵۲-۱- تبصره (۱) ماده (۳) به دلیل تفویض وظیفه تدوین آیین‌نامه به شورایی که مرکب از غیر وزراء می‌باشد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

۵۳-۱. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۳۱۰۷ مورخ ۱۳۸۶/۸/۱۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی^(۳) مصوب ۱۳۸۶/۷/۲۲ مجلس شورای اسلامی

۱-۵۳-۱- تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳)، دستورالعمل اجرایی در پاراگراف دوم

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۴۷-۱.

۲. ماده ۳- وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) موظف است نسبت به فراخوان و آموزش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اقدام و کارت مهارت فنی برای آنها صادر نماید.

تبصره ۱- زمان‌بندی، شرایط و ترتیب صدور، تمدید، تعلیق و کارت مهارت فنی و نحوه شناسایی کارگران شاغل در کارگاه‌های ساختمانی موضوع این ماده و اشتغال آنها در طول دوره اعتبار کارت، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که مشترکاً توسط وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، مسکن و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی خواهد رسید.
تبصره ۲- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۶/۸/۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
در تبصره (۱) ماده (۳) سطر آخر، عبارت «شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی» به عبارت «هیئت وزیران» تغییر یابد.

۳. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی به بخش غیردولتی و لایحه مقررات تسهیل‌کننده رقابت و ضوابط مربوط به کنترل جلوگیری از شکل‌گیری انحصارات» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

ماده (۲۳)، بندهای (۷)، (۱۱)، (۱۴) و (۱۵) ماده (۴۱) و بند (۳) ماده (۵۹)، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

۱. ماده ۳- قلمرو فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:
الف- ...

ج- سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصراً در اختیار دولت است.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- بخش‌های غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیت‌های راه و راه آهن با حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، رشد و توسعه اقتصادی و عدالت اجتماعی مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) خواهد رسید.

ماده ۲۳- سازمان خصوصی‌سازی می‌تواند از خدمات بانک‌ها و شرکت‌های تأمین سرمایه و سرمایه‌گذاری جهت تعهد پذیرهنویسی یا تعهد خرید سهام استفاده نماید. این گونه مؤسسات می‌توانند سهام عرضه‌شده را در چهارچوب قرارداد پذیرهنویسی که به تأیید هیئت واگذاری خواهد رسید خریداری نمایند.

دستورالعمل اجرایی این ماده حداکثر ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون به تصویب هیئت واگذاری می‌رسد.

تبصره- به سازمان خصوصی‌سازی اجازه داده می‌شود، حق الزحمه بانک‌ها، مؤسسات اعتباری و شرکت‌های تأمین سرمایه طرف قرارداد خود، که تعهد پذیرهنویسی یا تعهد خرید سهام را به عهده می‌گیرند به صورت درصدی از ارزش کل معامله بپردازد. ضوابط پرداخت حق‌الزحمه مزبور در دستورالعمل موضوع این ماده درج خواهد شد.

ماده ۴۱- وظایف و اختیارات هیئت واگذاری به شرح زیر است:

۱- ...

۷- تصویب آیین‌نامه نحوه بیمه مجریان و دست‌اندرکاران امر واگذاری

۸- ...

۱۱- تصویب قیمت موارد واگذاری

۱۲- ...

۱۴- تصویب دستورالعمل اجرایی نحوه تنظیم قراردادهای تعهد پذیرهنویسی یا تعهد خرید سهام مؤسسات تأمین سرمایه متضمن ضوابط پرداخت حق‌الزحمه آنها

۱۵- تصویب دستورالعمل ماده (۳۱) این قانون.

ماده ۵۹- علاوه بر موارد تصریح شده در سایر مواد، این شورا وظایف و اختیارات زیر را نیز دارد:

۱- ...

۳- تدوین و ابلاغ راهنماها و دستورالعمل‌های لازم به منظور اجرای این فصل و دستورالعمل‌های

۱-۵۳-۲- ماده (۲۰) و بندهای آن،^(۱) مبنیاً بر ماده (۴۱) [مذکور در بندهای ۱-

→

داخلی شورا

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره (۲) بند (ج) با اصلاحاتی به شرح ذیل به عنوان تبصره (۲) بند (ب) منظور شد:

تبصره ۲- بخش‌های غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیت‌های راه و راه آهن مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

- در پاراگراف دوم ماده (۲۳) عبارت «هیئت واگذاری» حذف و عبارت «وزیر امور اقتصادی و دارایی» جایگزین گردید.

- ماده ۴۱- وظایف و اختیارات هیئت واگذاری به شرح زیر است:

الف- ...

ب-

۱- تصویب آیین‌نامه نحوه بیمه مجریان و دست‌اندرکاران امر واگذاری

۲- ...

۳- تصویب قیمت موارد واگذاری

۴- ...

۶- تصویب دستورالعمل اجرایی نحوه تنظیم قراردادهای تعهد پذیره‌نویسی یا تعهد خرید سهام مؤسسات تأمین سرمایه متضمن ضوابط پرداخت حق‌الزحمه آنها

۷- تصویب دستورالعمل ماده (۳۱) این قانون

- بند (۳) ماده (۵۹) عیناً تصویب شد.

نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۷۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس شورای اسلامی:

- تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳)، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

- بند (۳) ماده (۵۹)، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۷۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

- تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳) لایحه حذف گردید.

- در خصوص بند (۳) ماده (۵۹)، عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۱۱۱-۳.

- ۱-۵۳ و ۷-۵۳-۱] و تبصره‌های آن [= مذکور در بند ۱-۵۳-۵] ایراد دارد.
- ۱-۵۳-۳- ماده (۲۶)^(۱) به دلیل تفویض اختیار تدوین دستورالعمل به وزارت امور اقتصادی و دارایی مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۲) به دلیل تفویض اختیارات اجرایی مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی است. علاوه بر ایرادات مذکور، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱-۵۳-۴- تبصره (۴) ماده (۲۸)^(۳) و اگذاری اختیار تدوین آیین‌نامه به هیئت واگذاری و شورای عالی اجرایی، مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد.
- ۱-۵۳-۵- تبصره ماده (۳۱) و تبصره ماده (۴۱)، مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۴)
- ۱-۵۳-۶- ماده (۳۹)^(۵) به دلیل تفویض اختیار تصویب آیین‌نامه به شورای عالی اجرایی، مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱-۵۳-۷- بندهای (۱۲) و (۱۳) ماده (۴۱)، مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.^(۶)

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۴۸-۲.
۲. گفتنی است شورای نگهبان طی نامه شماره ۸۶/۳۰/۲۳۲۱۱ مورخ ۱۳۸۶/۸/۲۹ به مجلس شورای اسلامی بیان داشته است: ایراد اول مربوط به بند (۱۴) نامه شماره ۸۶/۳۰/۲۳۱۰۷ مورخ ۱۳۸۶/۸/۱۶ که چنین آمده: «ماده (۲۶) به دلیل تفویض اختیار تدوین دستورالعمل به وزارت امور اقتصادی و دارایی مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.» سهواً درج گردیده و نظر شورا به این شرح اصلاح می‌گردد: «ماده (۲۶) به دلیل تفویض اختیار تدوین دستورالعمل مبنی بر نحوه اخذ تعهدات و درج این شروط به وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.»
- لذا از سوی شورای نگهبان، ایراد اصل ۱۳۸ به ماده (۲۶) وارد نشده است.
۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۴۸-۳.
۴. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۴۸-۴.
۵. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۴۸-۵.
۶. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۱۱۱-۶.

۱-۵۳-۸- بند (۴) ماده (۴۳)،^(۱) تفویض اختیار تصویب به شورا، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد.

۱-۵۴. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۷۴۰ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۰ شورای نگهبان در خصوص طرح تعیین وضعیت شوراهای عالی^(۲) مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۱۶ مجلس شورای اسلامی
 ۱-۵۴-۱- با توجه به اینکه معلوم نیست آیا عبارت مصوبات مجلس شامل مصوبات مجلس شورای ملی منحلّه نیز می‌شود، ابهام دارد؛ بنابراین لازم است از این حیث عبارت روشن شود تا اظهار نظر گردد.
 ماده واحده نسبت به مصوبات پیرو ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد.^(۳)

۱-۵۵. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۸۷۴ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان

۱. ماده ۴۳- وظایف و اختیارات شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به شرح زیر است:
 ۱- ...

۴- تصویب آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، نظام‌نامه‌ها و ضوابطی که در این قانون مرجع تصویب آن این شورا است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
 بند (۴) ماده (۴۳) عیناً تصویب شد.

نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۷۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس شورای اسلامی:

بند (۴) ماده (۴۳)، اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۷۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

در خصوص بند (۴) ماده (۴۳)، عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح تعیین وضعیت، ادغام و اصلاح شوراهای عالی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۰-۱.

به تأدیبه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان^(۱) مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۲۴ مجلس شورای اسلامی

۱-۵۵- تبصره (۱) ماده (۲) [بند (ه) ماده (۱)]،^(۲) مقصود از ضوابط مذکور در این ماده چنانچه قانون‌گذاری باشد، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی و اگر آیین‌نامه باشد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۱-۵۶. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۵۰۵۱ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۱۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۶/۵/۹ کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی

۱-۵۶-۱- اطلاق بندهای (۳)، (۵) و (۶) ماده (۴)،^(۳) مغایر اصول ۶۰، ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه اصلاح قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند - مصوب ۱۳۷۳ - با اصلاحات بعدی آن» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. ماده ۱- قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوطه اقدام نمی‌نمایند - مصوب ۱۳۷۳ - با اصلاحات بعدی آن، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف - ...

ه- تبصره ماده (۲) قانون حذف و متن زیر به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) به ماده یادشده اضافه می‌گردد:

تبصره ۱- در خصوص بدهی‌هایی که به استناد تبصره (۴) ماده واحده قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳۶۱ و با تصویب هیئت مدیره سازمان به بیش از سی و شش قسط تقسیط می‌گردد، کلیه اقساطی که در دوره سه‌ساله اولیه مورد تقسیط قرار می‌گیرد به شرح بند (۵) ماده (۲) مشمول بخشودگی جرایم بوده و نسبت به باقیمانده اقساط، نحوه بخشودگی جرایم طبق ضوابطی خواهد بود که به تصویب هیئت مدیره سازمان تأمین اجتماعی خواهد رسید.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۸۷۴ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۶ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۴/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

در خصوص تبصره (۱) بند (ه) ماده (۱)، عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۱.

۱-۵۶-۲- اطلاق بندهای (۷)، (۸) و (۹) ماده (۴)،^(۱) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵۶-۳- ماده (۵)^(۲) با توجه به وظایفی که به موجب این مصوبه بر عهده شورا محول گردیده است، مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵۶-۴- تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۵)،^(۳) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵۶-۵- بندهای (۱۰)، (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) ماده (۸)،^(۴) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۲.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۳.

۳. ماده ۵- شورای عالی به ریاست رئیس جمهور و با عضویت وزراء اطلاعات، کشور، امور اقتصادی و دارایی، مسکن و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، رفاه و تأمین اجتماعی، راه و ترابری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نیرو، جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، علوم، تحقیقات و فناوری، آموزش و پرورش، شهردار تهران، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، فرمانده کل سپاه پاسداران، فرمانده کل ارتش، فرمانده نیروی مقاومت بسیج، یکی از نواب رئیس مجلس شورای اسلامی، معاون اول قوه قضائیه، رؤسای سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، رئیس جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، سرپرست کمیته امداد امام خمینی (ره)، ریاست سازمان هواشناسی کشور، رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران و رئیس سازمان که همگی دارای حق رأی می‌باشند تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- جلسات شورای عالی در غیاب رئیس جمهور به ریاست وزیر کشور (به عنوان قائم مقام) تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲- نحوه اداره، اتخاذ تصمیمات و ابلاغ مصوبات شورای عالی برابر آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای عالی می‌رسد.

تبصره ۳- دبیرخانه شورای عالی در سازمان مستقر بوده و رئیس سازمان دبیر شورای عالی می‌باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۸ کمیسیون اجتماعی مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- عبارت «شورای عالی» در انتهای تبصره (۲) ماده (۵) به «هیئت وزیران» اصلاح شد.

- تبصره (۳) ماده (۵) به شرح زیر اصلاح شد:

تبصره ۳- دبیرخانه شورای عالی در سازمان مستقر بوده و دبیر آن مطابق تبصره (۲) این ماده انتخاب خواهد شد.

۴. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۴.

قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵۶-۶- بند (الف) ماده (۹)،^(۱) مبنیاً بر اشکال مربوط به شورای عالی (ماده (۵))

ایراد دارد.

۱-۵۶-۷- تبصره (۲) بند (د) ماده (۹)،^(۲) مغایر اصول ۶۰، ۸۵ و ۱۳۸ قانون

اساسی شناخته شد.

۱-۵۶-۸- ماده (۱۰) و تبصره‌های (۱) و (۲) آن،^(۳) مبنیاً بر ایراد قبلی [= ایراد مذکور

در بند ۱-۵۶-۷] ایراد دارد.

۱-۵۶-۹- ماده (۱۴) و تبصره‌های آن و ماده (۱۵)، مبنیاً بر ایراد قبلی راجع به

شوراها [= ایراد مذکور در بند ۱-۵۶-۳] ایراد دارد.^(۴)

۱-۵۷-۵۷. نظر شماره ۸۷/۳۰/۲۷۲۹۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۲ شورای نگهبان در خصوص

لایحه اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی

در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷/۲/۸ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

۱-۵۷-۱- در ماده (۱۸)^(۵) به دلیل تفویض اختیار امور تقنینی به غیر مجلس

شورای اسلامی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و واگذاری تصویب سایر

موارد مربوط در این ماده به شورای عالی بیمه، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۱-۵۸-۵۸. نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۰۸۹ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۷ شورای نگهبان در خصوص

طرح اصلاح قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم

(۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت‌های رئیس مجلس

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۵.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۶.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۷.

۴. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۵۱-۹.

۵. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۱۲۰-۴.

شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸ و اصلاحات بعدی آن،^(۱) مصوب ۱۳۸۸/۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۵۸-۱- عموم تصمیمات مذکور در ماده واحده،^(۲) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۵۹-۱. نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۶۶۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه پیشگیری از وقوع جرم مصوب ۱۳۸۸/۲/۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۵۹-۱- در ماده (۳)،^(۳) اموری که مربوط به قوه قضائیه است باید توسط رئیس

۱. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح الحاق یک تبصره به قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت‌های رئیس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸ و اصلاحات بعدی آن» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. ماده واحده- در مواردی که رئیس مجلس شورای اسلامی بر اساس اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی آیین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها و تصمیمات هیئت وزیران را مغایر قوانین موضوعه تشخیص می‌دهد نظر وی برای دولت معتبر و لازم‌الاتباع است و دیوان عدالت اداری نسبت به این‌گونه موارد، صلاحیت رسیدگی ندارد.

از تاریخ تصویب این قانون، قوانین مغایر از جمله قانون استفساریه ماده (۲۵) قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۴ نسخ می‌شود.

تبصره- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است و شامل موارد قبلی که نظر ریاست مجلس شورای اسلامی رعایت نگردیده نیز می‌شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۸/۱/۳۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- در مواردی که رئیس مجلس شورای اسلامی مصوبات، آیین‌نامه‌ها و تصویب‌نامه‌های مقامات مذکور در اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی را مغایر با متن و روح قوانین تشخیص دهد نظر وی برای دولت معتبر و لازم‌الاتباع است و دیوان عدالت اداری نسبت به این‌گونه موارد، صلاحیت رسیدگی ندارد. تطابق تصمیمات مقامات مذکور با موارد ذکر شده با رئیس مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است و شامل موارد قبلی که نظر ریاست مجلس رعایت نگردیده نیز می‌شود. همچنین کلیه قوانین مغایر از جمله قانون استفساریه ماده (۲۵) قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۴ نسخ می‌شود.

۳. ماده ۳- وظایف شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم به شرح زیر است:

۱- تعیین راهبردها، سیاست‌ها و برنامه‌های ملی پیشگیری از وقوع جرم در چهارچوب قوانین و سیاست‌های کلی نظام

۲- تبیین نوع و محدوده وظایف هر یک از نهادها و سازمان‌ها در امر پیشگیری در چهارچوب وظایف قانونی آنها

قوه قضائیه، و وظایفی که مربوط به قوه مجریه است باید توسط رئیس قوه مجریه تصویب و اجرا شود؛ لذا این ماده از این جهت که این وظایف را به غیر رؤسای قوای مذکور واگذار نموده است، مغایر اصول ۱۵۷، ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵۹-۲- تبصره‌های یک و (۲) ماده (۳)،^(۱) مبنیاً بر اصل ماده باید اصلاح شوند.

→

- ۳- اتخاذ تدابیر راهبردی در جهت جلوگیری از اطاله دادرسی و اجراء سریع احکام کیفری
- ۴- اتخاذ تدابیر مناسب برای هماهنگی و توسعه همکاری بین دستگاه‌های مسئول در امر پیشگیری
- ۵- اتخاذ سیاست‌های لازم برای توسعه و گسترش فرهنگ پیشگیری و ایجاد زمینه‌های مناسب برای مشارکت سازمان‌های غیردولتی و مردمی در این زمینه
- ۶- ارزیابی نتایج اجراء طرح‌ها و برنامه‌های ملی پیشگیری و ارزیابی عملکرد نهادهای مسئول در این زمینه
- ۷- پیشنهاد اعتبارات لازم و اتخاذ تدابیر مناسب برای استفاده بهینه از منابع و امکانات موجود در زمینه پیشگیری از طریق دولت و قوه قضائیه.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۶/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۳) اصرار دارد.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۶۶۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۲ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

- ماده ۳- در اجرای وظایف زیر، شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم تشکیل می‌شود:
- ۳-۱- تقسیم کار ملی در چهارچوب وظایف و مأموریت‌های قوای سه‌گانه کشور و اتخاذ تدابیر مناسب برای هماهنگی و توسعه همکاری بین دستگاه‌های مسئول در امر پیشگیری
 - ۳-۲- تعیین راهبردها، سیاست‌های اجرایی و برنامه‌های ملی پیشگیری از وقوع جرم در چهارچوب قوانین و سیاست‌های کلی نظام
 - ۳-۳- بررسی و تصویب برنامه‌های کلان برای گسترش فرهنگ، ایجاد زمینه‌های مشارکت مردم و نهادهای دولتی و غیردولتی در امر پیشگیری از وقوع جرم و حمایت از آنها
 - ۳-۴- بررسی و اتخاذ تصمیم جهت شناسایی زمینه‌ها و علل وقوع جرم، کاهش آسیب‌های اجتماعی و ارزیابی نتایج اجرای طرح‌ها و برنامه‌های ملی پیشگیری، سنجش و پیگیری عملکرد نهادهای مسئول در این زمینه
 - ۳-۵- اتخاذ سیاست‌های مورد نیاز در جهت حمایت از بزه‌دیدگان و محکومان و خانواده آنان و اصلاح و جامعه‌پذیری محکومان و برخورداری آنان از زندگی شرافتمندانه.
- تبصره- شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم حداقل در هر فصل یک بار تشکیل جلسه خواهد داد.
۱. ماده ۳- ...

تبصره ۱- مصوبات این شورا در حوزه وظایف قوه قضائیه توسط رئیس قوه قضائیه و در حوزه وظایف قوه مجریه توسط رئیس جمهور ابلاغ می‌شود. این مصوبات پس از ابلاغ برای تمامی نهادها و

←

۱-۵۹-۳- ماده (۴)^(۱) مبنیاً بر ایرادهای وارده بر مواد (۲) و (۳) اشکال دارد، باید

→

سازمان‌ها در حدود وظایف قانونی آنها لازم‌الاجراء است.

تبصره ۲- دولت موظف است هر ساله بودجه مربوطه را در ردیف مستقل تحت عنوان «پیشگیری از وقوع جرم» ذیل اعتبارات دادگستری جمهوری اسلامی ایران منظور نماید تا با تصویب شورای عالی به سازمان‌ها و نهادهای اجرایی اختصاص یابد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۶/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۳) اصرار دارد.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۶۶۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۲ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

ماده ۴- مصوبات شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم صرفاً با توافق و امضای سران سه قوه در چهارچوب قوانین، لازم‌الاجراء می‌باشد.

تبصره ۱- پس از ارسال مصوبات شورای عالی برای رؤسای قوا، در صورتی که عدم تأیید و یا امضای مصوبه حداکثر طی دو ماه اعلام نشد، به منزله تأیید می‌باشد.

تبصره ۲- رئیس جمهور موظف است مصوبات شورای عالی را پس از طی مراحل قانونی، ابلاغ و برای اجراء در اختیار مسئولان بگذارد. مصوبات مربوط به نیروهای مسلح پس از اخذ موافقت فرماندهی کل قوا قابل اجراء خواهد بود.

تبصره ۳- مصوبات شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم پس از توافق و امضای سران سه قوه حداکثر ظرف مدت پانزده روز به تمام دستگاه‌ها ابلاغ می‌شود.

۱. ماده ۴- برای نظارت بر اجراء دقیق مصوبات شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم، کمک به پیشبرد راهبردها و سیاست‌ها و برنامه‌های ملی و منطقه‌ای پیشگیری، مطالعه و پژوهش در حوزه‌های راهبردی پیشگیری، با ادغام ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ستاد مبارزه با مواد مخدر و با استفاده از امکانات فعلی آنها و قوه قضائیه، سازمان پیشگیری از وقوع جرم با وظایف زیر در قوه قضائیه تشکیل می‌شود:

۱- تهیه و تدوین پیش‌نویس برنامه‌های ملی پیشگیری از جرم

۲- ساماندهی و نظارت بر اجراء برنامه‌ها و طرح‌های ملی، منطقه‌ای و محلی پیشگیری از وقوع جرم

۳- بررسی کارشناسی نتایج اجراء برنامه‌ها و طرح‌های پیشگیری از وقوع جرم و تهیه گزارش‌هایی از آنها

۴- ارائه کمک‌های فنی و مشاوره‌ای به نهادها در اجراء برنامه‌های ملی و مصوبات شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم و تلاش برای رفع موانع و مشکلات اجراء آن

۵- انجام مطالعات فنی و تخصصی در حوزه‌های مختلف پیشگیری و اعلام نتایج آن به دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط

۶- تأمین آمار و اطلاعات لازم برای شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم

۷- بررسی و پیشنهاد اعتبارات لازم برای اجراء طرح‌ها و برنامه‌های پیشگیری به شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم

←

اصلاح شود.

۱-۵۹-۴- شورای استانی در ماده (۵)،^(۱) همان ایرادهای اصل تشکیل شورای

→

۸- انجام سایر امور محوله از شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم.

تبصره ۱- رئیس سازمان پیشگیری از وقوع جرم به وسیله رئیس قوه قضائیه منصوب می شود.

تبصره ۲- وظایف قانونی ستاد مبارزه با مواد مخدر و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز بر عهده این سازمان می باشد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۶/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۴) اصرار دارد.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۶۶۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۲ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

ماده ۵- برای انجام وظایف زیر، دبیرخانه شورای عالی در قوه قضائیه تشکیل می شود:

۱-۵- پیگیری اجرای مصوبات ابلاغی شورا

۲-۵- انجام تحقیقات و پژوهش های مورد نیاز برای آسیب شناسی علل وقوع جرم و راه های پیشگیری از آن از طریق نهادهای تحقیقاتی در قوای سه گانه و مراکز پژوهشی دانشگاهی و در صورت نیاز انجام تحقیقات مذکور به صورت مستقل و تهیه و انتشار گزارش های آماری ادواری و سالانه

۳-۵- شناسایی راه های جلب مشارکت مردمی و حمایت از سازمان های مردم نهاد و نهادهای غیردولتی در امر پیشگیری از وقوع جرم در چهارچوب قوانین و مقررات و مصوبات شورا

۴-۵- دریافت آمار و اطلاعات مرتبط با وظایف شورا از دستگاه ها و نهادهای ذی ربط جهت تجزیه و تحلیل آنها و ارائه گزارش به شورا

۵-۵- تهیه و تدوین پیش نویس سیاست های اجرایی و برنامه های ملی پیشگیری از وقوع جرم و اخذ گزارش و جمع بندی نتایج اجرای طرح ها و برنامه های ملی جهت ارائه به شورا

۶-۵- انجام امور دبیرخانه ای و سایر امور محوله از سوی شورا.

ماده ۶- هر یک از قوا موظفند با استفاده از ساز و کارها و ساختارهای خود نسبت به تحقیق و مطالعه درباره علل وقوع جرم و راه های پیشگیری از آن اقدام نمایند و نسخه ای از نتایج به دست آمده را برای شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم ارسال کنند.

۱. ماده ۵- برای هماهنگی در اجراء طرح ها و برنامه های استانی پیشگیری از وقوع جرم، تشویق نوآوری های منطقه ای و تقویت ساز و کارهای محلی در این زمینه، شورای استانی پیشگیری از وقوع جرم به شرح زیر است:

۱- استاندار (ریاست شورا)

۲- رئیس کل دادگستری (نایب رئیس)

۳- دادستان شهرستان مرکز استان (دبیر شورا)

۴- رئیس شورای اسلامی استان

←

عالی و سازمان پیشگیری از وقوع جرم در مواد (۲) و (۳) را دارد.
 ۱-۵۹-۵- مواد (۶)، (۷)، (۸) و (۹) همان ایرادهای اصل تشکیل شورای عالی و سازمان پیشگیری از وقوع جرم مذکور در مواد قبلی را دارد.^(۱)

→

- ۵- فرمانده نیروی انتظامی استان
- ۶- یک نفر از نمایندگان به انتخاب مجلس به عنوان ناظر
- ۷- مدیر کل امور زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی استان
- ۸- رئیس سازمان آموزش و پرورش استان
- ۹- مدیر کل تبلیغات اسلامی استان
- ۱۰- مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان
- ۱۱- مدیر کل کار و امور اجتماعی استان
- ۱۲- مدیر کل صدا و سیما استان
- ۱۳- مدیر کل سازمان بهزیستی استان
- ۱۴- مدیر کل اداره اطلاعات استان
- ۱۵- فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی استان
- ۱۶- رئیس دانشگاه وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و در صورت تعدد به انتخاب استاندار و دو نفر از اساتید دانشگاه در رشته‌های مرتبط، به انتخاب رئیس شورای استانی.
- تبصره ۱- دبیر شورای استانی به تناسب موضوعات مطروحه در این شورا صاحب‌نظران، کارشناسان و نمایندگان دیگر نهادها و سازمان‌ها را به عنوان عضو مدعو دعوت می‌نماید.
- تبصره ۲- محل استقرار دبیرخانه استانی در دادرای مرکز استان خواهد بود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۶/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۵) اصرار دارد.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۶۶۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۲ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

... مواد پنج تا ده لایحه مذکور مرتبط با برنامه‌ها و وظایف شوراهای استانی، شهرستانی و بخشی حذف گردید.

۱. ماده ۶- وظایف شورای استانی پیشگیری از وقوع جرم به شرح زیر است:

- ۱- اجراء تصمیمات و سیاست‌های شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم در سطح استان
- ۲- تدوین برنامه‌های استانی پیشگیری از وقوع جرم
- ۳- بررسی، تصویب و ارزیابی طرح‌ها و برنامه‌های استانی و شهرستانی پیشگیری و فراهم آوردن امکانات و بسترهای لازم برای اجراء آن
- ۴- برنامه‌ریزی برای سهمیم کردن دیدگاه و نظر شهروندان و ساکنان محله‌ها در تهیه و تنظیم برنامه‌های پیشگیری

←

→

- ۵- به کارگیری و جلب مشارکت نهادهای غیردولتی و مردمی در اجراء طرح‌ها و برنامه‌های پیشگیری
- ۶- ارائه گزارش‌های منظم و ادواری از اجراء طرح‌ها و برنامه‌های استانی پیشگیری به سازمان پیشگیری از وقوع جرم
- ۷- هدایت شوراهای شهرستانی پیشگیری از وقوع جرم و نظارت بر عملکرد آنها
- ۸- پیش‌بینی بودجه و منابع لازم برای اجراء طرح‌ها و برنامه‌های استانی پیشگیری و اعلام آن به سازمان پیشگیری از وقوع جرم.
- ماده ۷- برای هماهنگی در اجراء طرح‌ها و برنامه‌های شهرستانی پیشگیری از وقوع جرم و فراهم آوردن امکانات و بسترهای لازم برای اجراء آن، شورای شهرستانی پیشگیری از وقوع جرم به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- فرماندار (ریاست شورا)
 - ۲- رئیس دادگستری (در شهرستان مرکز استان رئیس کل دادگاه‌های عمومی و انقلاب) (نایب رئیس)
 - ۳- دادستان عمومی و انقلاب (دبیر شورا)
 - ۴- رئیس شورای اسلامی شهرستان
 - ۵- فرمانده نیروی انتظامی شهرستان
 - ۶- رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان
 - ۷- رئیس اداره زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی شهرستان
 - ۸- رئیس اداره بهزیستی شهرستان
 - ۹- رئیس اداره آموزش و پرورش شهرستان
 - ۱۰- رئیس اداره کار و امور اجتماعی شهرستان
 - ۱۱- رئیس اداره اطلاعات شهرستان
 - ۱۲- فرمانده ناحیه مقاومت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شهرستان
 - ۱۳- سه نفر از متخصصان و کارشناسان در رشته‌های مرتبط به انتخاب رئیس شورای شهرستانی پیشگیری.
- ماده ۸- وظایف شورای شهرستانی پیشگیری از وقوع جرم به شرح زیر است:
- ۱- اجراء مصوبات و سیاست‌های شورای عالی و استانی پیشگیری از وقوع جرم در سطح شهرستان
 - ۲- اجراء بندهای مربوط به وظایف شورای استانی موضوع ماده (۶) این قانون در سطح شهرستان
 - ۳- پیش‌بینی بودجه و منابع لازم برای اجراء طرح‌ها و برنامه‌های شهرستانی پیشگیری و اعلام آن به شورای استانی پیشگیری از وقوع جرم.
- ماده ۹- در صورت نیاز به پیشنهاد شورای پیشگیری از وقوع جرم شهرستان و تصویب شورای پیشگیری از وقوع جرم استان، شورای پیشگیری از وقوع جرم بخش با عضویت رئیس یا نماینده آن دسته از دستگاه‌هایی که در بخش هستند و با شرح وظایف مشابه شورای پیشگیری از وقوع جرم شهرستان تشکیل خواهد شد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۶/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۶) اصرار دارد.

←

۶۰-۱. نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۸۵۳ مورخ ۱۳۸۸/۳/۱۳ شورای نگهبان در خصوص طرح زکات مصوب ۱۳۸۸/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۰-۱ در ماده (۷)^(۱) منوط کردن تصویب آیین نامه به تأیید شورا، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۶۱-۱. نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۳۰۰۰ مورخ ۱۳۸۸/۳/۲۳ شورای نگهبان در خصوص طرح ایمنی زیستی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۸/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۱-۱ واگذاری وظایف و اختیارات مقرر در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۳)^(۲) به شورای مذکور، مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

→

- مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۷) اصرار دارد.
- مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۸) اصرار دارد.
- مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۹) اصرار دارد.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۶۶۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۲ شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

مواد پنج تا ده لایحه مذکور مرتبط با برنامه ها و وظایف شوراهای استانی، شهرستانی و بخشی حذف گردید.

۱. ماده ۷- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط دبیرخانه شورا تهیه و با تأیید شورا به تصویب هیئت وزیران می رسد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۰/۵/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۷- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون توسط دبیرخانه شورا تهیه می شود و به تصویب شورای مرکزی می رسد.

نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۳۱۱۸ مورخ ۱۳۹۰/۵/۱۵ شورای نگهبان در خصوص طرح زکات مصوب ۱۳۹۰/۵/۲ مجلس شورای اسلامی:

علی رغم اصلاح به عمل آمده در ماده (۷)، اشکال سابق این شورا کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۸/۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۷- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون توسط دبیرخانه شورا تهیه می شود و پس از تأیید شورای مرکزی به تصویب هیئت وزیران می رسد.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۶۱-۱.

۱-۶۱-۲- تبصره (۲) ماده (۳)، مبنیاً بر ایراد قبلی [= ایراد مذکور در بند ۱-۶۱-۱] اشکال دارد.^(۱)

۱-۶۱-۳- در ذیل بند (ب) ماده (۷)،^(۲) تصویب موارد مذکور توسط شورای ملی ایمنی زیستی، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۶۲- نظر شماره ۸۸/۳۰/۳۷۷۵۸ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۶ شورای نگهبان در خصوص طرح تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۲-۱- عموم ماده (۲)،^(۳) از این جهت که شامل دستگاه‌هایی می‌شود که مجلس بر امور آنها نظارت ندارد؛ نظیر مجلس خبرگان، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان، هیئت‌های عمومی دیوان عالی کشور، دیوان عدالت اداری و نیز سایر دستگاه‌هایی که مطابق قانون اساسی و قوانین دیگر حق وضع مقررات دارند، مغایر اصول ۵۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۲ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۶۱-۲.

۲. ماده ۷- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که قصد واردات، صادرات و یا حمل و نقل داخلی و فرامرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته ژنتیکی موضوع این قانون را دارند، موظفند: الف- اطلاعات مورد نیاز و مستندات علمی ارزیابی مخاطرات احتمالی بر اساس مفاد پروتکل ایمنی زیستی کارتاها را به دستگاه‌های اجرایی مرتبط مندرج در ماده (۴) این قانون ارائه و مجوز لازم را دریافت نمایند.

ب- شرایط لازم از نظر بسته‌بندی و حمل و نقل و برچسب‌گذاری را رعایت نمایند. شرایط بسته‌بندی و برچسب‌گذاری و حمل و نقل داخلی و فرامرزی، توسط شورای ملی ایمنی زیستی ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون تعریف می‌شود.

ج- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۸/۵/۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا: با توجه به الحاق تبصره (۴) به ماده (۳)^{*} ایراد شورای محترم نگهبان در بند (ب) ماده (۷) نیز رفع شده است.

* تبصره ۴- مصوبات این شورا پس از تأیید رئیس جمهور جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۸۷-۱.

۱-۶۲-۲- اطلاق عبارت «تعیین موارد نسخ صریح و اعمال آنها در ...» توسط معاونت مزبور و لازم‌الاتباع بودن این امر برای مجریان و قضات، مذکور در جزء (۵)- (۱) ماده (۳)،^(۱) مغایر اصول ۵۸، ۷۳، ۸۵، ۱۳۸ و ۱۶۷ شناخته شد.

۱-۶۳-۱. نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۰۹۶۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶ و نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۰۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)،^(۲) مصوب ۱۳۸۹/۹/۱۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۳-۱- علاوه بر ایراد قبلی شورا در ماده (۹۷)،^(۳) اطلاق موکول کردن تصویب

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هشتم، شماره ۱-۱۹-۱.

۲. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۳-۱۳۸۹)» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است. ۳. ماده ۹۷-

الف- به‌منظور ارتقاء مشارکت بنگاه‌ها و افزایش سهم تشکل‌ها، شبکه‌ها، خوشه‌ها، اتحادیه شرکت‌ها (کنسرسیوم‌ها)، شرکت‌های مدیریت صادرات و شرکت‌های بزرگ صادراتی و دارای تنوع محصول، دولت مجاز است کمک‌ها، تسهیلات، مشوق‌ها و حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیم خود در حوزه صادرات غیرنفتی را از طریق این تشکل‌ها و بر اساس دستورالعملی که ظرف شش‌ماه توسط وزارت بازرگانی تهیه و پس از تأیید معاونت ابلاغ خواهد شد، اعطاء نماید.

تبصره- تشکل‌های موضوع این ماده، در مقابل اختیارات واگذارشده در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی وزارت بازرگانی و معاونت پاسخگو و مسئول جبران خسارت خواهند بود.

ب- اخذ هرگونه مالیات و عوارض از صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات در طول برنامه ممنوع است. تبصره ۱- فهرست کالاهای نفتی ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

تبصره ۲- دولت مجاز است به‌منظور صیانت از منابع کشور، عوارض ویژه‌ای برای صادرات مواد خام یا دارای ارزش افزوده پایین وضع و دریافت نماید.

تبصره ۳- میزان عوارض موضوع این ماده برحسب جدولی است که متناسب با افزایش سهم ارزش افزوده داخلی، کاهش می‌یابد. فهرست و عوارض مربوطه این کالاها و جدول مذکور به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. این عوارض حداقل سه ماه پس از وضع و اعلام عمومی قابل وصول است.

ج- صادرات کالاها و خدمات از اخذ هرگونه مجوز به استثناء استانداردهای اجباری و گواهی‌های مرسوم در تجارت بین‌الملل مورد درخواست خریداران معاف است.

تبصره- به دولت اجازه داده می‌شود با لحاظ منافع ملی تا پایان سال اول برنامه ترتیبات قانونی لازم برای اصلاح قانون مقررات صادرات و واردات شامل ارائه مشوق‌های صادراتی مندرج در این قانون و

دستورالعمل در موارد متعدد در این مصوبه به تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، در اموری که انجام آن از وظایف یا اختیارات وزیر یا هیئت وزیران باشد، منوط نمودن آن به تأیید اشخاص دیگر، مغایر اصول متعدد از جمله اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۶۳-۲- در فراز آخر ماده (۱۸۳)،^(۱) تصویب آیین‌نامه توسط شورای عالی امنیت

→

دیگر قوانین مربوطه که جنبه دائمی دارند را به‌عمل آورد.

د- دولت تدابیر و اقدام‌های مؤثر حفاظتی، جبرانی و ضد قیمت‌شکنی (ضد دامپینگ) در مواردی که کالایی با شرایط غیرمعارف و با امتیاز قابل توجه به کشور وارد می‌شود را اتخاذ و اعمال نماید.

ه- تنظیم بازار داخلی موجب ممنوعیت صدور نمی‌گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات به جز موارد زیر مجاز است:

۱- اشیاء عتیقه و میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی

۲- اقلام خاص دامی، نباتی، خاک زراعی و مرتعی و گونه‌هایی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیکی و یا حفاظت تنوع زیستی داشته باشند، به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست. تبصره- صادرات کالاهایی که دولت برای تأمین آنها یارانه مستقیم پرداخت می‌کند، تنها با پیشنهاد دستگاه مربوطه و تصویب شورای اقتصاد مجاز است. در این صورت کلیه صادرکنندگان موظفند گواهی مربوط به عودت کلیه یارانه‌های مستقیم پرداختی به کالاهای صادرشده را قبل از خروج از وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ کنند.

و- دولت موظف است ضمن ایجاد همسویی قوانین و مقررات بخش تجاری کشور با قوانین و مقررات اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله سازمان تجارت جهانی، نسبت به آماده‌سازی و توانمندسازی ارکان اقتصادی کشور برای عضویت در سازمان توسعه تجارت جهانی (WTO) اقدام قانونی نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در بند (الف) ماده (۹۷) عبارت «و بر اساس دستورالعملی که ظرف شش‌ماه توسط وزارت بازرگانی تهیه و پس از تأیید معاونت ابلاغ خواهد شد» حذف گردید.

- در تبصره بند (الف) ماده (۹۷)، کلمه «تبصره» حذف و همچنین عبارت «در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی وزارت بازرگانی و معاونت» حذف شد و عبارت «آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت بازرگانی و معاونت تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد» به آخر متن اضافه گردید.

۱. ماده ۱۸۳- وزارت اطلاعات موظف است با هدف دفاع از حاکمیت و منافع ملی و تقویت تعامل با جامعه اطلاعاتی و پیشگیری و مقابله با تهدیدات و تهاجم اطلاعاتی و امنیتی داخلی و خارجی به ویژه استکبار جهانی اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- ارتقاء کمی و کیفی زیرساخت‌های اطلاعاتی با هدف تحکیم و تقویت امنیت پایدار و فراگیر

ب- پیشگیری و مقابله با فساد و اختلال در امنیت اقتصادی، جرائم سازمان‌یافته ضدامنیتی، اقدامات تروریستی و تهدیدات نرم امنیتی در مقام ضابط دادگستری

←

ملی، مغایر اصول ۱۳۸، ۱۵۷ و ۱۷۶ قانون اساسی است.

۱-۶۳-۳- در ماده (۲۰۰ مکرر ۴)^(۱)، با توجه به اینکه تصویب موارد مذکور در این ماده برعهده «مرکز امور زنان و خانواده» گذاشته شده است و این امور بعضاً تقنینی و یا اجرایی هستند، لذا مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون [اساسی] شناخته شد.

۱-۶۴. نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۲۱۹۴ مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۴ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح قانون نفت^(۲) مصوب ۱۳۹۰/۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۴-۱- ترکیب «هیئت عالی نظارت» مذکور در ماده (۳)^(۳) با توجه به وظایفی که در این قانون برای آن برشمرده است، مغایر اصول متعدد قانون اساسی شناخته شد.

۱-۶۵. نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۲۲۲۳ مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اکل کشور، مصوب ۱۳۹۰/۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۵-۱- دستورالعمل مذکور در بندهای الحاقی (۲۳)، (۳۱)، جزء (پ) بند الحاقی (۴۰) و بند الحاقی (۷۴) از نوع ضابطه اجرایی و آیین‌نامه‌ای است و اقدام در خصوص مورد به غیر طریق مذکور در اصل ۱۳۸ قانون اساسی، مغایر اصل مذکور است.^(۴)

→

ج- ایجاد و گسترش زیرساخت‌ها و سازوکارهای لازم برای مشارکت هرچه بیشتر مردم در راستای تقویت و تحکیم امنیت پایدار کشور
آیین‌نامه این ماده حداکثر تا پایان سال اول برنامه توسط وزارت اطلاعات و با همکاری معاونت تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در پاراگراف آخر ماده (۱۸۳)، عبارت «هیئت وزیران» جایگزین عبارت «شورای عالی امنیت ملی» شد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، ۱-۱۳۹-۱۹.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح قانون نفت و گاز» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۹۱-۱.

۴. بند الحاقی ۲۳- به منظور جلب سرمایه‌گذاری خارجی، مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل ردیف ۱۱۰۰۰۴ در اختیار سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران قرار می‌گیرد تا برای حمایت و تشویق اشخاص حقوقی غیردولتی که برای ارزیابی و جذب سرمایه خارجی فعالیت می‌کنند، متناسب با سرمایه جذب‌شده به صورت جایزه جذب سرمایه خارجی پرداخت و به

←

→

هزینه قطعی منظور کند.

دستورالعمل این بند به پیشنهاد سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تهیه و ابلاغ می‌شود.

بند الحاقی ۳۱- در اجرای ماده (۳۳) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از طریق بانک‌های عامل مکلف است تسهیلات لازم را برای خرید گندم تولید داخلی به قیمت تضمینی تا سقف چهل هزار میلیارد (۴۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی بانک‌ها در اختیار کارخانجات آرد و بخش خصوصی قرار دهد.

شرکت بازرگانی دولتی موظف است به خرید گندم با تقاضای خرید از سوی کشاورزان یا گندم خریداری‌نشده توسط بخش خصوصی با تقاضای کشاورز و با قیمت تضمینی اقدام نماید و با احتساب هزینه‌های تبعی در اختیار بخش خصوصی و کارخانجات آرد قرار دهد.

دستورالعمل این بند با پیشنهاد مشترک معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، بازرگانی و امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

بند الحاقی ۴۰-

الف - ...

پ- در اجرای ماده (۱۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، از زمان تصویب عنوان هر بنگاه در فهرست بنگاه‌های قابل واگذاری توسط هیئت واگذاری، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است نسبت به تشکیل مجامع عمومی آن بنگاه‌ها مشتمل از وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس مجمع)، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، وزیر ذی‌ربط و با حضور رئیس سازمان خصوصی‌سازی، نماینده هیئت واگذاری و نماینده اتاق بازرگانی اقدام نماید. مجمع عمومی با رعایت قوانین و مقررات مربوط عهده‌دار انتخاب اعضای هیئت مدیره و بقیه وظایف مجامع عمومی است. صورت‌جلسات مجامع و هیئت مدیره شرکت‌های فوق‌الذکر خارج از ضوابط این بند فاقد اعتبار است و مرجع ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری و سایر مراجع موظفند از پذیرش و ثبت صورت‌جلسات مزبور خودداری نمایند.

مجمع عمومی شرکت‌های فوق‌الذکر موظف به انتقال سهام فروخته‌شده به خریداران اعم از نقدی، قسطی و یا رد دیون حداکثر ظرف یک ماه می‌باشند و در جایگزینی نمایندگان سهام مدیریتی و کنترل‌ی فروخته‌شده در هیئت مدیره به جای اعضای قبلی اقدام می‌نمایند.

از زمان واگذاری، شرکت‌های مصوب از پرداخت سود و مالیات علی‌الحساب سال جاری معافند و در پرداخت سود و مالیات عملکرد سال گذشته طبق مقررات عمل می‌نمایند.

سازمان خصوصی‌سازی مکلف است بر عملیات خرید و فروش دارایی‌های غیرجاری و اخذ تسهیلات بنگاه‌های واگذارشده که بخشی از سهام آنها در وثیقه دولت است، کنترل‌های لازم را اعمال نماید.

در جهت شفافیت و تجمیع اطلاعات و نظارت بر اجرای ماده (۶۱) قانون فوق‌الذکر، نهادهای عمومی غیردولتی موظفند سهام مالکیتی خود و شرکت‌های تابعه و سهام خود شرکت‌های تابعه در سایر شرکت‌ها را در مقاطع شش‌ماهه به وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان خصوصی‌سازی) اعلام

←

۱-۶۶. نظر شماره ۴۵۱۹۵/۳۰/۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۱ شورای نگهبان در خصوص طرح بهبود مستمر محیط کسب و کار^(۱) مصوب ۱۳۹۰/۹/۳۰ مجلس شورای اسلامی

→

نمایند. سازمان خصوصی سازی مکلف است در جهت اجرای حکم این بند تمهیدات لازم را اعمال و در صورت افزایش سهم نهادهای عمومی غیردولتی بیش از سقف مجاز، از واگذاری سهام جدید به این نهادها ممانعت به عمل آورد.

این بند شامل کلیه فروشهای نقدی و اقساطی و کلیه روشهای واگذاری از قبیل بورس، مزایده و مذاکره می گردد و در برگیرنده واگذاریهای قبلی نیز می شود.

استنکاف و یا تأخیر در اجرای این بند در حکم تصرف در اموال و وجوه عمومی محسوب می شود و وزیر امور اقتصادی و دارایی در این موضوع پاسخگو است.

دستورالعمل تشویق اعضاء هیئت مدیره شرکت های واگذار شده حداکثر تا تیرماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد می شود و به تصویب کمیسیون تخصصی شورای عالی نظارت بر اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) می رسد.

ت- ...

بند الحاقی ۷۴- وزارت نیرو مکلف است نسبت به تأمین برق ارزان قیمت در روستاها و شهرهایی که گازرسانی به آنها توجیه اقتصادی ندارد، اقدام نماید. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور مکلف است دستورالعمل اجرایی آن را حداکثر ظرف شش ماه با هماهنگی وزارتخانه های نفت و نیرو تهیه و ابلاغ نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در بند الحاقی (۲۳)، عبارت «آیین نامه اجرایی» جایگزین «دستورالعمل» شد و «ظرف دو ماه به تصویب هیئت وزیران می رسد» بعد از عبارت «تهیه و» اضافه می گردد.

- در بند الحاقی (۳۱)، عبارت «دستورالعمل این بند با پیشنهاد مشترک معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارتخانه های جهاد کشاورزی، بازرگانی و امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای اقتصاد می رسد.» حذف و عبارت «با رعایت ماده (۱۱۰) قانون برنامه پنجم توسعه با تأیید شورای اقتصاد نسبت» بعد از عبارت «موظف است» اضافه می شود.

- در پاراگراف آخر جزء (پ) بند الحاقی (۴۰)، کلمه «آیین نامه» جایگزین کلمه «دستورالعمل» و عبارت «وزیر امور اقتصادی و دارایی» جایگزین عبارت «کمیسیون تخصصی شورای عالی نظارت بر اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴» می شود.

- در بند الحاقی (۷۴)، عبارت «معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور مکلف است دستورالعمل اجرایی آن را حداکثر ظرف شش ماه با هماهنگی وزارتخانه های نفت و نیرو تهیه و ابلاغ نماید.» به شرح زیر اصلاح شد:

«معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور مکلف است آیین نامه این بند را حداکثر ظرف سه ماه تهیه و به تصویب وزرای نفت و نیرو برساند.»

۱. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب و کار»

←

۱-۶۶-۱- با توجه به مفاد مواد (۷)، (۹) و (۲۳)، از آنجا که دستورالعمل‌های مذکور در این مواد جنبه آیین‌نامه‌ای دارد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته

→

به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۱. ماده ۷- به منظور ساماندهی و کاهش مراجعات نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی، افزایش اعتماد متقابل میان دولت و کارآفرینان و در راستای تحقق دولت الکترونیک، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور موظف است با تشکیل «کمیته ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی» ضمن دعوت از نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط و اتاق‌ها، دستورالعمل هرگونه بازدید و مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی را ساماندهی نماید. کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف به همکاری با کمیته یادشده و اجرای تصمیمات و دستورالعمل‌های آن می‌باشند. همچنین ماده (۷۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران درباره صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی به شکل پنجره واحد، پس از پایان مدت آن قانون استمرار می‌یابد.

ماده ۹- وزارت امور خارجه موظف است ظرفیت‌های روابط خارجی و نمایندگی‌های سیاسی کشور در خارج را در خدمت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه‌گذاران در ایران و به ویژه صادرکنندگان کالاها و خدمات قرار دهد.

دستورالعمل اجرایی این ماده با همکاری اتاق‌ها و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط توسط وزارت امور خارجه تهیه می‌شود.

وزارت امور خارجه موظف است اقدامات خود در اجرای این ماده و دستوردهای آن را هر شش ماه یک‌بار به مجلس شورای اسلامی و شورای گفت‌وگو گزارش نماید.

ماده ۲۳- کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادها و قراردادهای الحاقی در انعقاد قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی برای خرید کالا یا خدمت، از فرم‌های یکنواخت استفاده نمایند و یک نسخه از این فرم‌ها را برای هر کدام از اتاق‌ها ارسال دارند.

تبصره- شورای پول و اعتبار مکلف است ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون فرم‌های یکنواختی برای هر یک از عقود اسلامی که منجر به اعطاء تسهیلات می‌شود، تهیه و دستورالعمل و شرایط اعطاء تسهیلات و شیوه‌های اخذ ضمانت‌نامه از بخش‌های خصوصی و تعاونی را متناسب با اعتبارسنجی مشتریان به صورت یکپارچه تعیین و به کلیه بانک‌ها ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در سطر پنجم ماده (۷)، عبارت «پیش‌نویس آیین‌نامه» جایگزین عبارت «دستورالعمل» و در سطر ششم عبارت «تدوین نماید و به تصویب هیئت وزیران برساند» جایگزین عبارت «ساماندهی نماید» می‌شود.

- پاراگراف دوم ماده (۹) حذف و عبارت زیر جایگزین می‌شود:

وزارت امور خارجه موظف است ظرف شش ماه با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و اتاق‌ها، آیین‌نامه اجرایی این ماده را تهیه

←

۶۷-۱. نظر شماره ۵۱۰۵۰/۳۰/۹۲ مورخ ۱۳۹۲/۲/۵ شورای نگهبان در خصوص طرح تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده در اثر حوادث غیرمترقبه^(۱) مصوب ۱۳۹۲/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۷-۱- در بند (۱) ماده واحده،^(۲) مکلف نمودن دولت و الزام آن به تشکیل «ستاد راهبری بازسازی»، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است. همچنین اطلاق ذیل این بند از این جهت که مصوبات ستاد مذکور را در صورت عدم تأیید رئیس جمهور نیز لازم الاجراء می داند، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

→

و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

- تبصره ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون فرم های یکنواختی برای هر یک از عقود اسلامی که منجر به اعطاء تسهیلات می شود، همچنین نحوه اعطاء تسهیلات و شیوه های اخذ ضمانت نامه از بخش های خصوصی و تعاونی متناسب یا اعتبارسنجی مشتریان را تهیه کند و به تصویب شورای پول و اعتبار برساند و بر حسن اجرای آن نظارت نماید.

۱. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح تسریع در روند بازسازی مناطق زلزله زده و مدیریت بحران فاجعه ملی زلزله مورخ ۱۳۹۱/۵/۲۱ در استان آذربایجان شرقی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. ماده واحده- دولت و دستگاه های اجرایی ذی ربط موظفند با استفاده از اعتبارات ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ و ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ (منابع پیش بینی شده در بند (ج) ماده (۲۱۶) و بند (ش) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران) و سایر منابع مرتبط اقدامات زیر را انجام دهند و دستگاه های اجرایی ذی ربط ملزم به اجرای آن می باشند:

۱- دولت مکلف است در موارد تخریب های گسترده ناشی از حوادث غیرمترقبه به استناد اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی فوراً ستاد راهبری بازسازی را مشابه مصوبه ۱۳۸۲/۱۰/۲۸ هیئت وزیران تشکیل دهد و اختیاراتی را به کمیسیونی مرکب از وزیران مربوط واگذار نماید.

ستاد راهبری بازسازی موضوع این بند مکلف است همانند مصوبات ستاد مذکور را در ارتباط با تأمین زیرساخت های مورد نیاز مناطق آسیب دیده و جبران خسارت های وارده به اموال و احشام مردم و مجروحان و خانواده متوفیان حوادث مذکور و ایجاد امکانات لازم برای پیشگیری از هرگونه حوادث غیرمترقبه و بحران احتمالی، حسب مورد تصویب و اعمال کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۲/۳/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در صدر بند (۱)، عبارت «دولت می تواند» جایگزین عبارت «دولت مکلف است» می شود و در انتهای این بند، عبارت «پس از تأیید رئیس جمهور» بعد از عبارت «حسب مورد تصویب و» اضافه می گردد.

۶۸-۱. نظر شماره ۵۰۹۰۶/۳۰/۹۲ مورخ ۱۳/۳/۱۳۹۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، مصوب ۱۳۹۲/۳/۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۸-۱- بند الحاقی (۶۹)^(۱) علاوه بر اینکه ماهیت بودجه‌ای ندارد، مغایر اصل

۱۳۸ قانون اساسی نیز می‌باشد.

۶۹-۱. نظر شماره ۵۲۰۹۲/۳۰/۹۲ مورخ ۵/۸/۱۳۹۲ شورای نگهبان در خصوص طرح عضویت و لغو عضویت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در برخی از شوراهای عالی، شوراهای، مجامع و سایر هیئت‌ها^(۲) مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۶۹-۱- تعیین عضو ناظر در ستاد و شورای مذکور در جزء (۹) بند (الف) و

جزء (۷) بند (ب) ماده یک،^(۳) به منزله اصلاح تصویب‌نامه هیئت‌وزیران و مغایر اصول ۵۷، ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۷۰-۱. نظر شماره ۹۳/۱۰۲/۳۸۱۱ مورخ ۱۶/۱۲/۱۳۹۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی

۱-۷۰-۱- در ماده (۱۵)^(۴) ... تصویب آیین‌نامه اجرایی بند الحاقی به این ماده از

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و دوم، شماره ۴۷-۴.

۲. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح اصلاح قوانین نحوه معرفی، انتخاب و فعالیت ناظرین و ساماندهی امور نظارتی مجلس شورای اسلامی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۹۸-۱.

۴. ماده ۱۵- به وزارتخانه‌های نفت و نیرو و سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها حسب مورد اجازه داده می‌شود تا با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) تا سقف مبالغی که با پیشنهاد وزارتخانه‌های مربوط در قوانین بودجه سنواتی درج می‌شود با استفاده از انواع روش‌های سرمایه‌گذاری از جمله بیع متقابل، ساخت، بهره‌برداری و تحویل (B.O.T) تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری، طرح و ساخت کلید در دست، ساخت، بهره‌برداری و مالکیت و سایر روش‌های مصرح در قوانین و مقررات در موارد زیر که به افزایش تولید یا ارتقای کیفیت یا صرفه‌جویی در مصرف کالا یا خدمات یا زمان یا بهبود محیط زیست می‌انجامد با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان خارجی و بخش غیردولتی داخلی، با اولویت بخش خصوصی و یا تعاونی حسب مورد قرارداد ارزی یا ریالی منعقد و یا مجوز سرمایه‌گذاری برای آنان صادر کنند.



در مواردی که سرمایه‌گذاری یا اقدامات بخش‌های خارجی و عمومی غیردولتی، خصوصی یا تعاونی داخلی به تولید یا ارتقای کیفیت یا صرفه‌جویی در کالا یا خدمات یا زمان یا بهبود کیفیت محیط زیست بیانجامد وزارتخانه‌های مذکور و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها مجازند در صورت نیاز متافع حاصله را حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) یا نرخ ارز آزاد و برای سایر موارد با نرخ قیمت‌های غیریارانه‌ای یا عقد قرارداد منعقد به آنها پرداخت کنند و در صورت تمایل، سرمایه‌گذار می‌تواند نسبت به فروش آنها در داخل یا خارج اقدام نماید.

الف- طرح‌های نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام، گاز و میعانات گازی با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی، افزایش تولید محصولات پتروشیمی، ذخیره‌سازی نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی مخازن مشترک در مخازن غیرمشترک و داخل کشور، ذخیره‌سازی گاز در فصول کم‌مصرف برای استفاده در فصول پرمصرف، تبدیل در جای نفت و گاز و میعانات گازی به محصول یا برق، تزریق گاز به میادین داخلی، رشد صادرات و عبور (ترانزیت) و سوآپ نفت خام، میعانات گازی و گاز و فرآورده‌های نفتی، جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و میعانات گازی و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی با فرآورده‌های نفتی ذی‌ربط و کلیه طرح‌هایی که به افزایش تولید یا صرفه‌جویی در مصرف نفت خام و میعانات گازی و گاز و فرآورده‌های نفتی بیانجامد.

ب- طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش‌های مختلف از جمله صنعت با اولویت صنایع انرژی‌بر و حمل و نقل عمومی و ریلی درون و برون‌شهری و ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از گاز طبیعی فشرده یا مایع با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راه‌های اصلی بین شهری، تولید و یا جایگزین کردن خودروهای کم‌مصرف و یا برقی با خودروهای پرمصرف و فرسوده و کاهش هزینه‌های حمل بار و مسافر و کاهش دموژ (خسارت تأخیر) کشتی‌ها و طرح‌های حمل و نقل ریلی، جاده‌ای، دریایی، هوایی اعم از زیرساخت‌ها و وسایل حمل و نقل، طرح‌هایی که به کاهش گازهای گلخانه‌ای منجر می‌شود، ماشین‌آلات و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی

پ- طرح‌های احداث نیروگاه با بازدهی (راندمان) بالا، افزایش تولید و بازدهی حرارتی نیروگاه‌ها که منجر به افزایش بازدهی حرارتی شود، با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاه‌های چرخه (سیکل) ترکیبی اعم از ترکیب برق و گرما (CHP) و ترکیب برق، سرما و گرما (CCHP) و مولدهای مقیاس کوچک (DG) توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تلفات انرژی در تولید، انتقال و توزیع، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف برق و انرژی، برقی کردن چاه‌های کشاورزی با اولویت استفاده از منابع انرژی‌های نو از جمله انرژی خورشیدی، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده‌های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات و عبور (ترانزیت) برق، تولید برق از تلفات گاز و سوخت کارخانجات

ت- طرح‌های احداث سد، بندر، آب و فاضلاب، طرح‌های جلوگیری از شوری و کاهش کیفیت آب، شیرین کردن آب شور و تولید آب شیرین با استفاده از روش‌های مختلف با اولویت روش‌های حرارتی بازیافتی، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف آب با کاهش تلفات آب در انتقال و توزیع، مهار و بهره‌برداری بهینه از آبهای داخلی، مشترک و مرزی و آب‌هایی که به دریا می‌ریزد و طرح‌های





جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و کلیه طرح‌هایی که به بهبود کیفیت و کاهش مصرف آب می‌انجامد، طرح‌های زهکشی اراضی کشاورزی و شیوه‌های نوین آبیاری، تضمین خرید آب یا اجازه فروش آب به سرمایه‌گذاران در کلیه موارد از جمله شرب و بهداشت، صنعت، کشاورزی و آبیاری ث- سایر طرح‌هایی که به ارتقای کیفیت یا کمیت کالاها و خدمات تولیدی یا صرفه‌جویی و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه‌های انسانی، مالی، محیط زیست و زمان منجر می‌شوند.

تبصره ۱- توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی، زمان‌بندی اجراء و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هر یک از طرح‌هایی که نیاز به تعهد دولت دارد با پیشنهاد وزارتخانه ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. شورای اقتصاد مکلف است حداکثر تا مدت یک‌ماه پس از وصول هر طرح به دبیرخانه آن، رسیدگی و تعیین تکلیف کند.

تبصره ۲- صندوق توسعه ملی و بانک‌های عامل موظفند به طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی این ماده با اولویت، تسهیلات ارزی و ریالی پرداخت نمایند.

تبصره ۳- تعهد بازپرداخت اصل و سود سرمایه‌گذاری طرح‌های موضوع این ماده در مواردی که عواید و منابع حاصل از اجرای آنها به حساب درآمد عمومی واریز می‌شود و یا به صرفه‌جویی در مصرف سوخت و کاهش هزینه‌های عمومی می‌انجامد در سقف و ترتیبی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد به عهده دولت است و وزارت نفت موظف است منابع ناشی از افزایش تولید یا صرفه‌جویی نفت خام، میعانات گازی و گاز و فرآورده‌های نفتی را از محل افزایش درآمد یا کاهش واردات حسب مورد به قیمت‌های صادراتی (برای سوخت) و در سایر موارد، به قیمت‌های غیریارانه‌ای به صورت مستقیم یا از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط طبق قرارداد به سرمایه‌گذار که به روش‌های رقابتی انتخاب گردیده پرداخت کند و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب نمایند.

تبصره ۴- بازپرداخت تعهدات دولت موضوع بند (ت) این ماده از محل درآمدهای حاصل از اجرای طرح‌ها در قوانین بودجه سنواتی صورت می‌گیرد.

تبصره ۵- در اجرای بندهای این ماده اولویت با سرمایه‌گذاری است که نفت خام، میعانات گازی و یا فرآورده‌های نفتی را برای تسویه تعهدات دولت قبول می‌کنند.

تبصره ۶- ارزش سوخت و یا انرژی صرفه‌جویی‌شده بر اساس نوع و ترکیب سوخت مصرفی در دوره یک سال قبل از انعقاد قرارداد و طبق قیمت‌های صادراتی و یا وارداتی محاسبه و منظور می‌شود.

تبصره ۷- به وزارتخانه‌های مذکور اجازه داده می‌شود در صورت نیاز آب، برق، گاز و فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای تولید یا صرفه‌جویی‌شده را از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی، خصوصی یا تعاونی حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و برای سایر موارد به قیمت‌های غیریارانه‌ای از آنان و یا سایر سرمایه‌گذاران در این زمینه خریداری یا برای ایجاد اشتغال و اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در هر استان و هر شهرستان سرمایه‌گذاری کنند. در صورت تمایل سرمایه‌گذار می‌تواند کالا یا خدمت تولید یا صرفه‌جویی‌شده را در داخل یا خارج به فروش برساند.

تبصره ۸- به منظور کاهش هزینه‌ها و تشویق به کاهش مصرف در کالاها و خدمات یارانه‌ای به وزارتخانه‌های مذکور و شرکت‌های تابعه و وابسته ذی‌ربط به آنها در این ماده اجازه داده می‌شود با



سوی شورای اقتصاد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۷۰-۲- در فراز اول تبصره (۳) ماده الحاقی (۲۴)،^(۱) از آنجا که طبق قانون اساسی تغییر و تصویب آیین‌نامه با وزیر یا هیئت وزیران است، همچنین صدور تصویب‌نامه با هیئت وزیران می‌باشد، لذا واگذاری این اختیارات به هیئت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، مغایر اصول ۱۳۴ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد. به علاوه تعیین نماینده از سوی رئیس جمهور و اظهار نظر نماینده مذکور در خصوص این‌گونه مصوبات، با توجه به نظریه تفسیری شماره ۷۹/۲۱/۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ این شورا از اصل ۱۲۷ قانون اساسی،^(۲) مغایر اصل مرقوم می‌باشد.

۱-۷۰-۳- در فراز دوم تبصره (۶) این ماده [= ماده الحاقی (۲۴)]، صدور مجوز دستورالعمل توسط هیئت مذکور چون از امور اجرایی است، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد. علاوه بر این اطلاق تعیین ضوابط و نحوه برخورد با متخلفین، از آنجا که جنبه تقنینی و در مواردی جنبه آیین‌نامه‌ای دارد، مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی است.^(۳)

→

تصویب شورای اقتصاد مصارف کمتر از حد معین، آب، برق، گاز، فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با توجه به فصل، منطقه جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان، متناسب با کاهش مصرف به حداقل قیمت و یا صفر کاهش دهد.

چگونگی اجرای این تبصره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی شامل تعیین حد معین برای مصارف مناطق جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان و مقدار و قیمت مصرف تا دوماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد و در آیین‌نامه اجرایی این ماده درج می‌گردد. آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو حسب مورد حداکثر ظرف مدت سه‌ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در فراز دوم تبصره (۸) ماده (۱۵)، عبارت «و در آیین‌نامه اجرایی این ماده درج می‌گردد» حذف می‌شود.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۱-۴-۱.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به این نظریه تفسیری و مستندات قانونی آن، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۳-۳.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل شصتم، شماره ۱-۷۹-۲.

۷۱-۱. نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۳۵۱ مورخ ۹۴/۲/۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم^(۱) مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ مجلس شورای اسلامی

۱-۷۱-۱- در تبصره (۳) ماده (۱۶۹) موضوع بند (۴۴)،^(۲) اطلاق عبارت «ترتیبات اجرایی احکام این ماده» چون شامل امور مربوط به آیین‌نامه اجرایی نیز می‌گردد، مغایر

۱. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۲. بند ۴۴- متن زیر جایگزین ماده (۱۶۹) قانون و تبصره آن می‌شود.

ماده ۱۶۹- اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این قانون که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به ثبت نام در نظام مالیاتی می‌شوند، مکلفند برای انجام معاملات خود صورت‌حساب صادر و شماره اقتصادی خود و طرف معامله را در صورت‌حساب‌ها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج و فهرست معاملات خود را به سازمان مذکور ارائه کنند.

عدم صدور صورت‌حساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای دیگران و یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود، حسب مورد مشمول جریمه‌ای معادل دو درصد (۲٪) مبلغ مورد معامله می‌شود. همچنین عدم ارائه فهرست معاملات انجام‌شده به سازمان امور مالیاتی کشور از طریق روش‌هایی که تعیین می‌شود مشمول جریمه‌ای معادل یک درصد (۱٪) معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است، می‌باشد.

تبصره ۱- در صورتی که طرف معاملات اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این ماده، اشخاص حقیقی مصرف‌کننده نهایی کالا یا خدمات و نیز اشخاص حقیقی مشمول موضوع ماده (۸۱) این قانون باشند درج شماره اقتصادی اشخاص مذکور الزامی نیست.

تبصره ۲- ...

تبصره ۳- ترتیبات اجرایی احکام این ماده و تبصره (۱) آن و تعیین مصادیق معاملات مشمول و حد آستانه (تعیین حداقل رقم گردش مالی مؤدی) به موجب دستورالعملی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و اعلام می‌شود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در تبصره (۳) ماده (۱۶۹) موضوع بند (۴۴)، عبارت «آیین‌نامه‌ای» جایگزین عبارت «دستورالعملی» می‌گردد.

نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۱۵۷۸ مورخ ۱۳۹۴/۴/۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۳/۱۷ مجلس شورای اسلامی:

در تبصره (۳) ماده (۱۶۹) موضوع بند (۴۴)، تصویب آیین‌نامه توسط سازمان امور مالیاتی، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۴/۴/۳۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در تبصره (۳) ماده (۱۶۹) موضوع بند (۴۴)، بعد از عبارت «به موجب آیین‌نامه‌ای» عبارت «خواهد بود که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد» جایگزین می‌شود.

اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد. ...

۱-۷۱-۲- در تبصره (۴) ماده (۱۶۹ مکرر) موضوع بند (۴۵)، نظر به اینکه اطلاق آن شامل مواردی که دستگاه‌ها قانوناً نیاز به اطلاعات مذکور ندارند نیز می‌شود، اشکال دارد. همچنین در تبصره (۵) این ماده، اطلاق ترتیبات اجرایی چون شامل موارد آیین‌نامه‌ای هم می‌شود، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.^(۱)

۱. بند ۴۵- متن زیر جایگزین ماده (۱۶۹ مکرر) قانون و تبصره‌های آن می‌شود:
ماده ۱۶۹ مکرر- به منظور شفافیت فعالیت‌های اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی، پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مؤدیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملاتی، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می‌شود.
وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها، مؤسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه فوق را در اختیار دارند و یا به نحوی موجبات تحصیل درآمد و دارایی برای اشخاص را فراهم می‌آورند، موظفند اطلاعات به شرح بسته‌های ذیل را در اختیار سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند.

الف- اطلاعات هویتی

۱- اطلاعات هویت و مکانی اشخاص حقیقی و حقوقی
۲- مجوزهای فعالیت اقتصادی و همچنین مجوزهای مربوط به انجام معاملات تجاری و عقد قراردادهای
ب- اطلاعات معاملاتی اشخاص:

- ۱- معاملات خرید و فروش (دارایی‌ها، کالاها و خدمات)
- ۲- تجارت خارجی (واردات و صادرات کالاها و خدمات)
- ۳- قراردادهای مربوط به انجام معاملات و فعالیت‌های تجاری
- ۴- قراردادهای مربوط به انجام عملیات پیمانکاری و هرگونه خدمات
- ۵- اطلاعات مربوط به خرید و فروش ارز و سکه طلا
- ۶- اطلاعات انواع بیمه‌های صادره و خسارت‌های پرداختی
- ۷- بارنامه و صورت وضعیت حمل و نقل بار و مسافر
- پ- اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه‌ای اشخاص:
- ۱- جمع گردش سالانه (دوره مالی) نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بهادار
- ۲- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حساب‌های بانکی
- ۳- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده‌ها و سود آنها
- ۴- تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت‌ها و نظایر آن
- ت- اطلاعات دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل و انتقال آنها
- ث- سایر اطلاعات فعالیت‌های اقتصادی که با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت

۱-۷۱-۳- در تبصره (۲) ماده (۲۱۹) موضوع بند (۵۷)،^(۱) با توجه به اینکه واگذاری و انجام تکالیف ماهیت آیین نامه ای دارد، انجام آن با دستور العمل، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.

۱-۷۲. نظر شماره ۹۴/۱۰۲/۲۲۵۶ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۴ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۴/۵/۴ مجلس شورای اسلامی

→

وزیران به موارد مزبور اضافه خواهد شد.

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- دستگاه های اجرایی مجازند با تصویب هیئت وزیران و حفظ طبقه بندی مربوط، از اطلاعات موجود در پایگاه اطلاعات موضوع این ماده استفاده کنند.

تبصره ۵- ترتیب اجرای احکام این ماده و نحوه دسترسی برخط، تعیین حد آستانه (تعیین حداقل رقم اطلاعات)، دریافت و ارسال اطلاعات و مهلت آن با حفظ محرمانه بودن آن از اشخاص مذکور به موجب دستورالعملی است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه می شود و به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی و دادگستری می رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره (۴) ماده (۱۶۹ مکرر) موضوع بند (۴۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۴- دستگاه های اجرایی که مطابق قانون نیاز به این اطلاعات دارند، مجازند با تصویب هیئت وزیران و حفظ طبقه بندی مربوط، از اطلاعات موجود در پایگاه اطلاعات موضوع این ماده در حد نیاز استفاده کنند.

- در تبصره (۵) ماده (۱۶۹ مکرر) موضوع بند (۴۵)، عبارت «آیین نامه ای» جایگزین عبارت «دستورالعملی» می گردد.

۱. بند ۵۷- تبصره ماده (۲۱۹) قانون حذف و سه تبصره به شرح زیر به آن الحاق می شود:

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور مجاز است به منظور تسهیل در انجام امور مالیاتی مؤدیان، قسمتی از فعالیت های خود به استثنای تشخیص و تعیین مأخذ مالیات، دادرسی مالیاتی و عملیات اجرایی وصول مالیات را به بخش غیردولتی واگذار کند. نحوه واگذاری و انجام دادن تکالیف طبق دستورالعملی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می شود و ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در تبصره (۲) ماده (۲۱۹) موضوع بند (۵۷)، عبارت «آیین نامه اجرایی» جایگزین عبارت «دستورالعملی» می گردد.

۱-۷۲-۱- در ماده (۱۳) موضوع اصلاح ماده (۷۶)،^(۱) منوط نمودن تصویب آیین‌نامه در مواردی که مربوط به امور اجرایی است به تأیید رئیس قوه قضائیه، مغایر اصول ۵۷ و ۱۳۸ قانون اساسی است و آنچه که مربوط به امور قضایی است به تصویب هیئت وزیران، مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۷۳-۱. نظر شماره ۵۱۷۲/۱۰۲/۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۳ شورای نگهبان در خصوص طرح سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی عالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۰ مجلس شورای اسلامی

۱-۷۳-۱- همان‌گونه که در نظریه شماره ۵۱۵۶۴/۹۲/۳۰ مورخ ۱۳۹۲/۵/۳۰^(۲) این شورا آمده است «انجام کلیه وظایف و اختیارات مقرر در این قانون باید با رعایت سیاست‌های کلی نظام و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی باشد» و الا اطلاق ماده (۲)،^(۳) مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی است. همچنین در این ماده، عبارت «تصویب مقررات» ابهام دارد؛ باید روشن شود، چنانچه شامل تصویب آیین‌نامه و بخشنامه توسط غیر وزیر هم شود، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد. علاوه بر این با توجه به وظایفی که در این مصوبه برای شورای مزبور در نظر گرفته شده است، وجود اعضاء غیردولتی در ترکیب آن، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی است.

۱-۷۳-۲- ماده (۳)^(۴) مبنیاً بر ایرادات ماده (۲) اشکال دارد.

۷۴-۱. نظر شماره ۵۸۱۴/۱۰۲/۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بیمه اجباری خسارات واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه^(۵) مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۷ مجلس شورای اسلامی

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۱۰۷-۱.
۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به این نظر و مستندات قانونی آن، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۹۶-۱.
۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۱۰۸-۱.
۴. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۱۰۸-۲.
۵. گفتنی است این لایحه ابتدا با عنوان «لایحه بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در

۱-۷۴-۱- در تبصره (۲) ماده (۲۶)،^(۱) در خصوص تعیین میزان باز یافت از مسبب حادثه در صورتی که قانونی وجود دارد صراحتاً مشخص گردد و الا مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است. همچنین سایر امور مذکور از مواردی است که باید به صورت آیین نامه تصویب شود؛ لذا تصویب آن در قالب دستورالعمل، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی می باشد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۳-۱. نظریه مشورتی شماره ۱۹۴۹ مورخ ۱۳۶۳/۷/۲۵ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس جمهور نسبت به مطابقت یا مغایرت شورای اقتصاد (مقرر در قانون برنامه و بودجه ۱۳۵۱) با قانون اساسی

شماره: ۱۳۵۰-۱/م

تاریخ: ۱۳۶۳/۵/۲۲

شورای محترم نگهبان

به موجب ماده (۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۵۱/۱۲/۵، شورایی به نام شورای اقتصاد مرکب از چند وزیر، رئیس بانک مرکزی و به ریاست نخست وزیر تشکیل گردیده است.

هدف شورا عبارت از: هدایت و هماهنگ کردن امور اقتصادی کشور است. وظایف آن شامل: بررسی و مطالعه، تعیین هدف و خط مشی، اتخاذ تصمیم و تصویب اصول، سیاست ها و ضوابط می باشد، که با امور اجرایی کشور ارتباط و درگیری مستقیم دارد.

اصول ۱۳۴ و ۱۳۷ و ۱۳۸ قانون اساسی، نخست وزیر، هیئت وزیران و هر یک از وزرا را ارکان تصمیم گیری در مقام اجرای قوانین شناخته است و در قبال آن

→

مجلس تغییر کرده است.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل هشتاد و پنجم، شماره ۱-۱۶۰-۴.

شکل‌گیری مسئولیت‌ها بدین ترتیب است که:

اولاً: نخست‌وزیر در برابر مجلس مسئول اقدامات هیئت وزیران است؛ ثانیاً: هر یک از وزیران مسئول وظایف خاص خویش در مقابل مجلس است و ثالثاً: هر یک از وزیران در اموری که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مسئول اعمال دیگران است. نظر به اینکه اولاً: چگونگی وظایف و مسئولیت‌ها در قانون اساسی، صراحتاً مندرج است؛ ثانیاً: سازگاری شورای اقتصاد، از نظر وظایف و مسئولیت‌ها، با اصول قانون اساسی محل تأمل و تردید می‌باشد و ثالثاً: شورای مزبور عملاً جریان بسیاری از امور اجرایی را با شکل خاص خود در اختیار دارد، به خاطر اجمال قضیه، امکان انحراف از اصول قانون اساسی و در نتیجه عدم تعرض مسئولیت‌ها وجود خواهد داشت. خواهشمند است، آن شورای محترم درباره هدف، ترکیب و وظایف شورای اقتصاد و از لحاظ مطابقت با اصول قانون اساسی اعلام نظر فرمایند.

سید علی خامنه‌ای

رئیس جمهور

شماره: ۱۹۴۹

تاریخ: ۱۳۶۳/۷/۲۵

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای خامنه‌ای

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۱۳۵۰-۱/م مورخ ۱۳۶۳/۵/۲۲، نظر کلی و مشورتی شورای

نگهبان به شرح زیر اعلام می‌شود:

«تشکیل شوراهای تصمیم‌گیرنده در رابطه با امور اجرایی با عضویت افراد

خارج از هیئت وزرا با قانون اساسی مغایرت دارد.»

بدیهی است این نظر، تفسیراً معتبر نیست ولی چنانچه مجلس شورای اسلامی

قانونی را به این شکل تصویب نماید، امکان رد آن در شورای نگهبان وجود دارد.

دیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۲-۳. نظریه تفسیری شماره ۲۱۰۱ مورخ ۱۳۷۱/۶/۱۵ شورای نگهبان در پاسخ به

استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به محدوده صلاحیت رئیس مجلس در انطباق مصوبات دولت با «قانون»

شماره: ۴۱۹ هـ ب

تاریخ: ۱۳۷۰/۸/۱۳

شورای محترم نگهبان

قطع نظر از یادآوری این نکته مهم که مقید تلقی کردن لفظ «قوانین» مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی به قوانین عادی، حداقل نیازمند قوت استدلالی درخور و متناسب با ساقط ساختن لفظی از اطلاق آن است اصولاً آنچه مسلم است واضعان قانون اساسی با لحاظ اهمیت مصوبات دولت و آثار فراوان مترتب بر این مصوبات، با وضع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی به مقام آن بوده‌اند که مصوبات دولت مورد بررسی و اعلام نظر مرجعی صالح قرار گیرد تا چنانچه برخی از این مصوبات با مطلق قانون اعم از قانون اساسی و یا قانون عادی مغایرت داشته باشد از اجرای آنها خودداری شود و حال اگر غرض از قوانین مذکور در اصل مزبور را به قوانین عادی محصور سازیم بی‌تردید نقض غرض محقق است؛ زیرا با وصف آنکه لزوم تطابق مصوبات دولت با قانون اساسی ارزش و اهمیت به مراتب بیشتری از لزوم تطابق این مصوبات با قوانین عادی دارد مع‌ذلک با عنایت به عدم پیش‌بینی مقام یا مرجعی برای تمییز و تشخیص تطابق یا عدم تطابق مصوبات دولت با قانون اساسی (به استثناء موارد مذکور در اصل هشتاد و پنجم) چنانچه مصوبه یا مصوباتی متضمن نقض بعضی اصول قانون اساسی باشد این قبیل مصوبه یا مصوبات بدون آنکه در هیچ مرجع صالحی مورد بررسی و اعلام نظر قرار گیرد خود به خود مجری خواهند بود.

علی‌هذا اگرچه نظر اینجانب به شرحی است که فوقاً به اختصار ذکر شد مع‌ذلک با توجه به نظر متفاوتی که از سوی برخی مقامات اجرایی ابراز شده، تفسیر اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی در خصوص موضوع مطروحه مورد تقاضا است.

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

شماره: ۱۳۴۴۵

تاریخ: ۱۳۷۱/۵/۲۰

حضور مستطاب آیت الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

پیرو نامه شماره ۴۱۹/ه ب مورخ ۱۳۷۰/۸/۱۳ ریاست محترم وقت مجلس شورای اسلامی در خصوص استفسار از اصل (۱۳۸) قانون اساسی، خواهشمند است با عنایت به اصل (۹۸) قانون اساسی نظر آن شورای محترم را در خصوص موارد زیر مرحمت فرمایند.

۱- آیا لفظ «قوانین» مندرج در قسمت اخیر اصل (۱۳۸) قانون اساسی قابل تسرّی به قانون اساسی نیز بوده و بالتّیجه ریاست محترم مجلس شورای اسلامی مسئولیت تطبیق مصوبات دولت با قانون اساسی را نیز خواهند داشت یا به دلالت قسمت اخیر اصل (۸۵) قانون اساسی ناظر به قوانین عادی است؟

خصوصاً با توجه به اینکه مصوبات دولت باید در چهارچوب قوانین عادی تنظیم گردد و علی القاعده در صورت تطبیق آنها با مصوبات مجلس شورای اسلامی قهراً و تبعاً مغایر با قانون اساسی نخواهند بود.

عنایت دارند در مصوبات مجمع تشخیص مصلحت مانند قانون کار تصویب برخی آیین نامه ها به هیئت دولت واگذار شده و به لحاظ اینکه در اصل قانون، به لحاظ مصلحت یا ضرورت، قانون اساسی به طور کامل مراعات نشده مصوبات هیئت وزیران نیز به تبع احکام قانون نمی تواند به طور کامل با قانون اساسی منطبق باشد و ایراد به مصوبات دولت در این موارد نقض غرض خواهد شد.

به علاوه همین اشکال به ترتیب دیگر در قوانینی که قبل از قانون اساسی وضع شده امکان پذیر است. طبیعی است در این موارد که ایراد به عدم تطبیق قانون عادی با قانون اساسی برگشت دارد ترتیب و مرجع رسیدگی متفاوت می گردد و از طرفی عدم التزام مقامات و مراجع اجرایی به احکام قوانین عادی قبل از اصلاح و یا لغو آنها مشکلات پیچیده به دنبال دارد.

۲- آیا اصل (۸۵) قانون اساسی که تصویب اساسنامه را توسط دولت موکول به اخذ مجوز از مجلس شورای اسلامی نموده قابل تسری به اصلاح تصویب نامه‌های هیئت وزیران نیز می‌باشد؟ و به عبارت دیگر آیا هیئت وزیران برای اصلاح مصوبات خود که متضمن اساسنامه است و قبلاً مجوز آن را از مجلس گرفته باید مجدداً از مجلس اجازه بگیرد؟

سید عطاءالله مهاجرانی
معاون حقوقی و امور مجلس
رئیس جمهور

شماره: ۲۱۰۱
تاریخ: ۱۳۷۱/۶/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
عطف به نامه شماره ۴۱۹ هـ.ب مورخ ۱۳۷۰/۸/۱۳ در خصوص تفسیر اصل (۱۳۸) قانون اساسی، موضوع در جلسه شورای نگهبان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر تفسیری شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:
«کلمه «قوانین» مذکور در ذیل اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، شامل قانون اساسی نمی‌شود.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

رونوشت: معاون محترم حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور عطف به نامه شماره ۱۳۴۴۵ مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰

۳-۳. نظریه تفسیری شماره ۵۴۶۲ مورخ ۱۳۷۲/۸/۵ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به امکان واگذاری مسئولیت هیئت وزیران به معاونت‌های رئیس جمهور و چگونگی نظارت رئیس مجلس بر مصوبات آنها

شماره: ۲/هـ/ب

تاریخ: ۱۳۷۲/۷/۲۸

شورای محترم نگهبان

با عنایت به اینکه اولاً به موجب اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی هیئت وزیران می‌تواند برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید و نه به یکی از معاونت‌های ریاست جمهوری و ثانیاً نظر به اینکه رفع اختلافات موضوع اصل یکصد و سی و چهارم قانون اساسی به صراحت این اصل با پیشنهاد رئیس جمهور به عهده هیئت وزیران محول شده است، لذا تصویب‌نامه شماره ۳۵۶۰۰/ت-۲۰۷ هـ - ۱۳۷۲/۷/۵^(۱) که نظر معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری را در زمینه رفع اختلافات مورد نظر کافی تلقی کرده است، مغایر دو اصل فوق‌الاشعار می‌باشد. ضمناً یادآوری این نکته را نیز لازم می‌داند که هیئت وزیران در محدوده اعمال یکصد و سی و چهارم قانون اساسی با ارسال این قبیل مصوبات نزد اینجانب این امکان آن را فراهم می‌ساخت که قطع نظر از بررسی مسئله مورد اختلاف یا تداخل در وظایف قانونی و ارزیابی امر نیاز به تفسیر یا تغییر قانون که از جمله مصوبات اصل مزبور می‌باشد، چنانچه احتمالاً تصمیم متخذ به قانون مغایرت می‌داشت ضمن استدلال و ذکر مستند یا مستندات قانونی، اینجانب مراتب مغایرت مصوبه را اعلام نمایم تا نسبت به الغاء آن قسمت از مصوبه که مغایر با قانون تشخیص شده اقدام قانونی به عمل آید؛ در حالی که تفویض اختیار یا مسئولیت قانونی موضوع اصل یکصد و سی و چهارم قانون اساسی به معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری علاوه بر اینکه امری آن چنان مهم و اساسی که واضعان

۱.

شماره: ۳۵۶۰۰/ت-۲۰۷ هـ

تاریخ: ۱۳۷۲/۷/۵

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۶/۷ به استناد اصل یکصد و سی و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

در مواردی که اختلاف نظر دستگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات، منجر به استعمال از معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری می‌شود، نظر معاونت یاد شده در صورتی که موضوع اختلاف نیاز به تفسیر و یا تغییر قانون نداشته باشد، برای کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط لازم‌الاتباع است.

قانون اساسی آن را در صلاحیت هیئت وزیران و آن هم به پیشنهاد ریاست جمهوری قرار داده‌اند به یک نفر محول شده است، اصولاً چون اتخاذ تصمیم معاونت مزبور در قالب تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی قرار نمی‌گیرد، لذا با عدم ارسال این قبیل تصمیمات نزد اینجانب عملاً انجام رسالت قانونی رئیس مجلس شورای اسلامی نیز متعسر و شاید هم غیرممکن خواهد شد. علی‌هذا با عنایت به تفسیری که طی شماره ۲۱۰۱- ۱۳۷۲/۲/۱۵ آن شورای محترم^(۱) از اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی به عمل آمده است، ضمن ارسال تصویری از تصویب‌نامه شماره ۳۵۶۰۰/ت ۲۰۷ هـ- ۱۳۷۲/۷/۵ هیئت وزیران، چگونگی امر جهت نوعی چاره‌جویی در این قبیل موارد و اعلام مراتب به اینجانب به آگاهی می‌رسد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۴۶۲

تاریخ: ۱۳۷۲/۸/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲/هـ/ب مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۸، موضوع در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۸/۵ شورای نگهبان مطرح شد و نظر تفسیری شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«از اصل ۱۳۴ قانون اساسی استفاده می‌شود که در هر یک از موارد اختلاف، هیئت وزیران مرجع اتخاذ تصمیم است و لاغیر، مگر در واگذاری تصویب برخی از امور مربوط به وظایف دولت به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر (به موجب اصل ۱۳۸ قانون اساسی).»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به این نظریه تفسیری و مستندات قانونی آن، رجوع کنید به شماره ۳-۲، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

[گفتنی است تاریخ نامه فوق، در متن نامه رئیس مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان، به اشتباه ۱۳۷۲/۲/۱۵ درج شده که تاریخ ۱۳۷۱/۶/۱۵ صحیح می‌باشد.]

۳-۴. نظریه تفسیری شماره ۷۶/۲۱/۱۱۴۴ مورخ ۱۳/۵/۱۳۷۶ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار معاون اول رئیس جمهور نسبت به وضعیت تصدی امور توسط مقامات دولتی در فاصله میان انتخابات ریاست جمهوری تا انتخاب مقامات دولتی جدید

شماره: ۶۱۸۳۳/۲۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۱۱

شورای محترم نگهبان

با ابلاغ سلام، نظر به اینکه از زمان پایان یافتن دوره ریاست جمهوری تا معرفی وزرا به مجلس و اخذ رأی اعتماد، با توجه به سابقه، فاصله چند هفته‌ای وجود دارد و در این مدت، چگونگی تصدی امور وزارتخانه‌ها و اعتبار تصمیمات هیئت وزیران و مقاماتی که به نمایندگی از ریاست جمهوری مسئولیت یافته‌اند محل سؤال است، لطفاً نظر تفسیری آن شورا را نسبت به اصول قانون اساسی در موارد زیر اعلام فرمایند:

۱- آیا وزرا از زمان اختتام دوره ریاست جمهوری تا رأی اعتماد به وزرای جدید کماکان بر مسئولیت خود باقی می‌مانند؟

۲- در صورتی که وزرای موجود در فاصله مزبور بر مسئولیت باقی باشند، تشکیل و تصمیم‌گیری هیئت وزیران تحت نظر ریاست جمهوری جدید میسر است یا خیر؟

۳- معاونان رئیس جمهور که به استناد اصل ۱۲۶ قانون اساسی برای اداره امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی منصوب شده‌اند، بعد از پایان دوره ریاست جمهوری می‌توانند به کار ادامه دهند یا نیاز به حکم جدید دارند؟

۴- کلیه تصمیمات نمایندگان ویژه رئیس جمهور که به استناد اصل ۱۲۷ قانون اساسی انتخاب شده‌اند در این مدت نافذ است یا صرفاً تصمیماتی که در حکم تصمیم هیئت وزیران باشد اعتبار خواهد داشت؟

۵- آیا تشکیل کمیسیون‌های متشکل از وزرای موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی در فاصله زمانی مزبور مجاز است و تصمیمات ایشان با تأیید ریاست جمهوری جدید، لازم‌الاجراء است یا خیر؟

معاون اول رئیس جمهور

حسن حبیبی

شماره: ۷۶/۲۱/۱۱۴۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۱۳

معاون اول محترم رئیس جمهور

با سلام، نامه شماره ۶۱۸۳۳/۲۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۱ در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۳ شورای نگهبان مطرح و نظر تفسیری شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«۱- وزرا از زمان اختتام دوره ریاست جمهوری تا رأی اعتماد به وزرای جدید کماکان بر مسئولیت خود باقی می‌مانند.

۲- وزرای موجود در فاصله مزبور بر مسئولیت باقی هستند و تشکیل و تصمیم‌گیری هیئت وزیران تحت نظر ریاست جمهوری جدید میسر است.

۳- معاونان رئیس جمهور به عنوان معاون به کار خود ادامه می‌دهند، لکن در آن قسمت که مربوط به اداره امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی است، اداره کار منوط به نوعی موافقت رئیس جمهور می‌باشد.

۴- کلیه تصمیمات نمایندگان ویژه رئیس جمهور که به استناد اصل ۱۲۷ قانون اساسی انتخاب شده‌اند، در این مدت نافذ نمی‌باشد.

۵- در بند (۵) با تأیید ریاست جمهوری جدید، تصمیمات مذکور، لازم‌الاجراء

است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۳-۵. نظریه تفسیری شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۲ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس جمهور نسبت به امکان ارجاع تصویب آیین‌نامه به کمیسیون‌های داخلی مجلس

شماره: ۱۴۴۹۰-۷۷/م

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۲/۱۸

حضرت آیت‌الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

با سلام

طبق ماده (۱۸) قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب شهریورماه

۱۳۷۴ مجلس شورای اسلامی مقرر شده است آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور توسط هیئت عالی‌گزينش و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی برسد.

در اجرای ماده مزبور آیین‌نامه فوق‌الذکر در مردادماه ۱۳۷۷ به تصویب جلسه مشترک کمیسیون‌های یادشده مجلس رسیده و ظاهراً بدون ملاحظه شورای نگهبان و اظهار نظر درباره آن، طی نامه شماره ۲۳۶۷ مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۱^(۱) در اجرای اصل ۱۲۳ قانون اساسی با امضای رئیس مجلس شورای اسلامی برای رئیس جمهور فرستاده شده است و اینجانب نیز به حکم قانون، طی نامه شماره ۴۳۵۸۴ مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۱^(۲) دستور اجرای آن را داده‌ام.

ولی مسئله‌ای که در اینجا مطرح است و خواستم نظر شورای محترم نگهبان را

۱.

شماره: ۲۳۶۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۶/۳۱

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

آیین‌نامه اجرایی مذکور در ماده (۱۸) قانون گزينش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ و قانون تسری قانون گزينش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی مصوب ۱۳۷۵/۲/۹ که در جلسه مشترک مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۵ کمیسیون آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

۲.

شماره: ۴۳۵۸۴

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۱۱

نهاد ریاست جمهوری

آیین‌نامه اجرای قانون گزينش کشور که در تاریخ ۱۳۷۷/۵/۲۵ به تصویب کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی رسیده و طی نامه شماره ۲۳۶۷-ق مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۱ واصل گردیده به پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

سید محمد خاتمی

رئیس جمهور

بدانم این است که مصوبه کمیسیون مشترک یا جلسه مشترک کمیسیون‌ها چه وضعیتی دارد؟ آیا طبع قانون و مصوبه مجلس را دارد یا طبع آیین‌نامه اجرایی از نوع آیین‌نامه‌های دولتی؟

طبق اصل ۹۴ قانون اساسی کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود تا از لحاظ مغایرت یا عدم مغایرت آنها با قانون اساسی و موازین شرع مورد بررسی قرار گیرد. در مواردی هم که طبق اصل ۸۵ قانون اساسی تصویب برخی از قوانین به صورت آزمایشی یا تصویب اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت به طور دائم به کمیسیون‌ها تفویض می‌شود باید مصوبه کمیسیون به شورای نگهبان ارسال شود. بنابراین اگر ارجاع تصویب آیین‌نامه اجرایی به کمیسیون داخلی مجلس علی‌رغم اسم آن، طبع و خاصیت مصوبه قانونی را داشته و از نوع اول باشد می‌بایست به شورای نگهبان ارسال گردد که چنین چیزی صورت نگرفته است؛ ولی اگر کمیسیون‌های داخلی از سوی مجلس مأموریت پیدا کردند که آیین‌نامه اجرایی قانونی را تهیه کنند، به نحوی که طبق اصل ۱۳۸ ممکن است هیئت دولت یا یکی از وزرا چنین مأموریتی پیدا نمایند، در این صورت اولاً این سؤال مطرح است که آیا غیر از دولت و وزیر مربوط و یا کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر مذکور در اصل ۱۳۸، حق وضع آیین‌نامه به معنای خاص آن را دارند و مجلس می‌تواند حق وضع و تصویب آیین‌نامه را با داشتن طبع آیین‌نامه اجرایی با همان ماهیت و آثاری که آیین‌نامه دولتی دارد به غیر از هیئت وزیران و یا یکی از وزرا و یا کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید؟ ثانیاً اگر چنین امری مجاز باشد، چه مرجعی صلاحیت کنترل و بررسی آیین‌نامه مزبور را از لحاظ عدم مغایرت با قوانین و موازین شرع دارد؟ ذیل اصل ۱۳۸ مقرر می‌دارد که تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی باید به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد، که اگر آنها را برخلاف قوانین دید، جهت تجدید نظر به هیئت وزیران بفرستند. اصل ۱۷۰ قانون اساسی نیز قضات دادگاه‌ها را از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی که مخالف قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است منع کرده و ابطال آنها را با دیوان عدالت اداری دانسته است. اصل ۱۷۴ نیز مرجع رسیدگی به شکایات مردم از آیین‌نامه‌های دولتی را دیوان عدالت اداری دانسته است. حال آیا آیین‌نامه‌های اجرایی مصوب کمیسیون‌های داخلی مجلس می‌تواند مورد کنترل و ممیزی رئیس مجلس

یا دیوان عدالت اداری قرار گیرند؟ یا در صورت مخالف بودن با موازین شرع و قانون، قضات از عمل کردن به آنها خودداری نمایند؟ با وجود اینکه در هر سه مورد، آیین نامه دولتی مورد تصریح قرار گرفته و اطلاق آیین نامه دولتی به مصوبه کمیسیون مجلس صحیح به نظر نمی رسد. اگر همان گونه که در شق اول بیان شد برای این نوع مصوبات کمیسیون ها نتوان خاصیت مصوبه قانونی قائل شد، به شورای نگهبان هم فرستاده نخواهد شد، همان طور که عملاً چنین شده است و نتیجتاً هیچ کنترلی در زمینه انطباق یا عدم انطباق آنها با موازین شرع و قانون اساسی و قوانین عادی وجود ندارد.

چنانچه صلاح می دانید شورای محترم نگهبان، موضوع را بررسی نموده و استنباط و تفسیر خود را از اصول قانون اساسی مربوطه در خصوص سه مسئله زیر اعلام فرماید:

۱- آیا ارجاع وضع و تصویب آیین نامه اجرایی قانون به کمیسیون یا کمیسیون های داخلی مجلس صحیح است؟

۲- در صورت صحت، آیا این نوع مصوبات کمیسیون ها مانند سایر مصوبات مجلس باید به شورای نگهبان فرستاده شود یا خیر؟ و در صورت عدم لزوم ارسال به شورای نگهبان، آیا رئیس مجلس شورای اسلامی یا دیوان عدالت اداری می توانند آنها را مورد بررسی قرار دهند یا خیر؟

۳- آیا این گونه مصوبات کمیسیون ها مشمول عنوان مصوبات مجلس موضوع اصل ۱۲۳ قانون اساسی می باشند و رئیس جمهور طبق اصل مزبور موظف است آنها را امضاء و برای اجراء در اختیار مسئولان قرار دهد، با اینکه مورد رسیدگی و اظهار نظر شورای نگهبان قرار نگرفته است؟

سید محمد خاتمی

رئیس جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۷۸/۲۱/۴۵۱۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۲۵

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

با سلام

عطف به نامه شماره ۱۴۴۹۰-۷۷/م مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۱۸، موضوع در جلسه مورخ

۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد و نظر تفسیری شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ارجاع تصویب آیین‌نامه به کمیسیون یا کمیسیون‌های مجلس، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۳-۶. نظریه تفسیری شماره ۷۹/۲۱/۷۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به حدود اختیارات نمایندگان ویژه رئیس جمهور (موضوع اصل ۱۲۷ قانون اساسی) و امکان وضع آیین‌نامه، تصویب‌نامه و اساسنامه توسط نمایندگان ویژه رئیس جمهور

شماره: ۲۷۵۸/هـ/ب

تاریخ: ۱۳۷۹/۵/۴

دبیر محترم شورای نگهبان

مقدمتاً یادآوری این نکته را لازم می‌داند که تا قبل از نظریه شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۶ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰ آن شورای محترم،^(۱) اولاً مصوبات ناظر به تعیین نماینده یا نمایندگان ویژه و به تبع آن، تصمیمات نماینده یا نمایندگان مزبور، حاوی امور اجرایی و غیر آن می‌بود؛ ثانیاً این مصوبات و تصمیمات حاوی امور اجرایی و غیر آن، کلاً برای رئیس مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شد و ثالثاً کلیه مصوبات و تصمیمات مزبور از طرف رئیس مجلس شورای اسلامی مورد بررسی و اعلام نظر نهایی قرار می‌گرفت.

و اما در دفاع حقوقی و قانونی از شیوه فوق‌الذکر که پس از بازنگری قانون اساسی قریب به یازده سال مستمراً مورد استفاده مراجع قانونی ذی‌ربط قرار گرفته است، نظر آن شورای محترم را به استدلالات ذیل که با استفاده از الفاظ و عبارات اصل ۱۲۷ قانون اساسی و صورت مشروح مذاکرات شورای محترم بازنگری قانون اساسی در خصوص اصل مزبور، به‌عمل آمده و کلاً مبین شمول این اصل به امور اجرایی و غیر

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۱-۳-۱.

آن به نظر می‌رسد، جلب می‌نماید.

۱- در مجموع الفاظ و عبارات مذکور در اصل ۱۲۷ نه فقط هیچ لفظ و عبارتی مشاهده نمی‌شود که صریحاً مبین حصر این اصل به امور اجرایی باشد، بلکه هیچ لفظ و عبارتی وجود ندارد که تلویحاً نیز مفید حصر مزبور باشد.

۲- هیچ‌یک از دو عبارت «موارد خاص» و «اختیارات مشخص» مذکور در اصل ۱۲۷ که عمده‌ترین نقش را در تشخیص دامنه شمول اصل مزبور به امور اجرایی یا غیر آن ایفا می‌کنند، مقید به امور اجرایی نبوده، همچنان‌که اطلاق دو عبارت دیگر مذکور در این اصل یعنی عبارت «تصمیمات نماینده یا نمایندگان ویژه» و عبارت «در حکم تصمیمات رئیس جمهور و هیئت وزیران» نه فقط شامل امور اجرایی و غیر آن می‌شوند، بلکه ذکر کلمه «تصمیمات» در هر دو عبارت، پیش و بیش از آنکه به امور اجرایی دلالت کند به غیر این امور دلالت دارد.

۳- صورت مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی نیز ضمن آنکه مبین اهمیت فوق‌العاده انتخاب نماینده یا نمایندگان ویژه و وسعت دایره اختیار فراوان آنان در رفع مشکلات و معضلات پیچیده و سطوح بالای مملکتی است، نه فقط به هیچ وجه محدود و محصور به امور اجرایی نیست که نوعاً مستلزم ایفای نقش نمایندگی در رهگذر صدور دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، تصمیم‌نامه‌ها و از این قبیل است که اغلب به بیش از امور اجرایی تسری دارد. اینک برای ذکر نمونه بعضی از مذاکرات مزبور را ذیلاً به آگاهی می‌رساند:

الف: «ما فکر می‌کنیم دولت این اختیار را داشته باشد که گاهی در حدود اختیارات خودش نه فراتر از آن به بخشی از اختیارات خودش که مشخص می‌شود، تعیین می‌شود، حدودش در دولت تصویب می‌شود، به افرادی یا فردی یک اختیاراتی بدهد که اینها بروند کار بکنند و مسائل را حل کنند.» (دو سطر آخر صفحه ۱۱۳۲ و سطر اول صفحه ۱۱۳۳ مجلد دوم صورت مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی) به‌طوری که ملاحظه می‌شود اولاً واگذاری بخشی از اختیارات دولت به طور مطلق، مطرح است و نه مقید؛ ثانیاً حدود اختیارات اعطایی باز هم به طور مطلق از طرف دولت تعیین می‌شود و ثالثاً مسائلی که نوعاً ناظر به اختیارات هیئت دولت است حداقل اغلب مستلزم وضع مقررات و ضوابطی بیش از محدوده امور اجرایی است.

ب: «... حداقل در ذهن من این است که وزیری را که شما تعیین فرمودید در قانون اساسی که وزیر مسئول وظایف خاص خویش است، بر اساس همان اصل اگر رئیس جمهور و هیئت وزیران آمدند برای یک منطقه‌ای مثل کردستان گفتند ما یک نفر را می‌خواهیم بفرستیم تا مالاختیار که مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی آنجا را همه تحت نظرش باشند، نمی‌تواند این کار را بکند. برای اینکه وزیر کشور می‌گوید من مسائل امنیتی را نمی‌خواهم واگذار کنم؛ قانون اساسی شما محدودش کرده است. بنابراین همین جا پیش‌بینی کنید یعنی در خود قانون اساسی باید راه حل بدهید که اگر فردا شورایی آمد تصمیمی گرفت، وزیری نباید بگوید نخیر، وظایف خاص من مربوط به خودم هست، نمی‌خواهم وظایفم را واگذار به شخصی دیگر بکنم ...» (پاراگراف دوم صفحه ۱۱۳۶ مجلد دوم صورت مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی) به‌طوری که ملاحظه می‌شود استنباط شورای محترم بازنگری از اصل ۱۲۷ قانون اساسی اولاً شامل اختیارات تام؛ ثانیاً شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی و ثالثاً مقتضی واگذاری مطلق بعضی از وظایف خاص یک یا چند وزیر بوده است. بنابراین ایفاء مسئولیتی این چنین مهم که نوعاً بدون وضع ضوابط و مقررات لازم الاتباع امکان‌پذیر نیست، شمول مدلول اصل ۱۲۷ قانون اساسی به امور اجرایی و غیر آن را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد.

ج: «... یکی از اختیاراتی که او می‌تواند داشته باشد اختیار هماهنگی است و خوب ما در دستگاه‌های مختلف فرض بکنیم در یک موردی که مسائل امنیتی خوب اوایل انقلاب بود در بعضی استان‌ها دیدیم که خوب وزارت آموزش و پرورش یک نوعی می‌رود یعنی برخوردش با معلم‌ها، فرضاً استاندار که مسئول امنیت آن مناطق بود می‌گفت که این تصفیه باید انجام صورت بگیرد، برخوردها با ضد انقلاب باید صورت بگیرد. خوب یک مشکلی در این رابطه داشتیم. قسمت اقتصادی به یک نوعی، قسمت‌های انتظامی به نوعی دیگر، هماهنگ کردن تمام این دستگاه‌ها کار مشکلی در آنجا بود ...» (اواخر صفحه ۱۱۴۲ مجلد سوم صورت مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی و نیمه اول سطر اول صفحه ۱۱۴۳ همین مجلد)

به‌طوری که ملاحظه می‌شود اولاً موضوع نمایندگی نوعاً رفع مشکلات و معضلات پیچیده مملکتی است؛ ثانیاً رفع مشکلات و معضلات مزبور، نوعاً مستلزم ایجاد

هماهنگی بین تعدادی از مقامات مسئول محلی است و ثالثاً رفع این قبیل مشکلات و معضلات و یا ایجاد این گونه هماهنگی ها مقتضی برخی امور اجرایی و وضع پاره‌ای ضوابط و مقررات به صورت دستورالعمل، بخشنامه، تصمیم‌نامه و از این قبیل است.

بنا به مراتب مذکور، به نظر می‌رسد شیوه قبلی هیئت وزیران، نماینده یا نمایندگان ویژه و رئیس مجلس شورای اسلامی که به تبع استدلالات فوق‌الذکر و صورت مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی اتخاذ شده بود، حداقل فاقد قوت استدلال نبوده و از وجاهت حقوقی و قانونی بی‌بهره نباشد. و اما اینکه که شورای محترم نگهبان به موجب نظریه اخیر خود، تبصره (۳) طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصل ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی را از جهت الزام به ارسال تصمیمات مذکور در اصل (۱۲۷) برای رئیس مجلس شورای اسلامی خلاف قانون اساسی می‌داند این اشکال پدید آمده است که سوی شورای محترم نگهبان به اجرایی بودن موارد و اختیارات موضوع اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی دلالت دارد، لکن با التفات به اینکه قبل از تفسیر اصل مزبور و روشن شدن این نکته که شورای محترم نگهبان به لحاظ تفسیری نیز عقیده بر محدود و محصور بودن اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی به امور اجرایی دارد یا نه، خواهشمند است برای روشن شدن تکلیف قانونی مراجع ذی‌ربط مقرر فرمایید با عنایت به اصل نود و هشتم قانون اساسی نسبت به تفسیر اصل مورد نظر اقدام و از نتیجه اینجانب و سایر مراجع ذی‌ربط مزبور را آگاه فرمایند.

ضمناً برای استحضار بیشتر از نحوه استنباط و عمل هیئت وزیران و نماینده یا نمایندگان ویژه، فهرست برخی از تصویب‌نامه‌های ناظر به تعیین نماینده یا نمایندگان ویژه به انضمام تصویب‌نامه‌های مزبور و نیز فهرست برخی از تصمیم‌نامه‌های این نماینده یا نمایندگان به انضمام تصمیم‌نامه‌های مزبور را که فهرست نخست مبین اعطای اختیاری بیش از موارد اجرایی به نماینده یا نمایندگان ویژه و فهرست اخیر نیز مبین اتخاذ تصمیماتی زائد بر امور اجرایی از سوی این نماینده یا نمایندگان است، به پیوست ارسال می‌دارد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۹/۲۱/۷۳۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۵/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۷/۵۸/هـ/ب مورخ ۷۹/۵/۴، موضوع در جلسه مورخ بیست و چهارم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه شورای نگهبان مطرح شد. نظر به اینکه اصول ۸۵ و ۱۳۸ مراجع وضع تصویب نامه و آیین نامه و اساسنامه را تعیین کرده است و این امور غیر از تصمیم است و نظر به اینکه اصل ۱۲۷ صراحتاً به تصمیمات رئیس جمهور و هیئت وزیران اشاره کرده است، نظر تفسیری شورا به شرح ذیل اعلام می گردد:

«محدوده اصل ۱۲۷ شامل تصویب نامه ها و آیین نامه ها و اساسنامه ها نمی شود و منحصرأ شامل تصمیمات خواهد بود.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۷-۳. نظریه تفسیری شماره ۱۶۰/۳۰/۸۳/م مورخ ۱۳۸۳/۸/۲ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به محدوده صلاحیت دولت و رئیس مجلس شورای اسلامی در اصل ۱۳۸ قانون اساسی

شماره: ۷۲۹۳/هـ-ب

تاریخ: ۱۳۸۳/۷/۱۵

حضرت آیت الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

با سلام

ضمن ارسال رونوشتی از نقطه نظرات هیئت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین که مورد تأیید اینجانب نیز می باشد نظر حضرت عالی را به نکات ذیل جلب و نظر تفسیری آن شورای محترم در خصوص اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی مورد تقاضا است:

۱- محدوده صلاحیت و مسئولیت دولت و رئیس مجلس شورای اسلامی در

اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی

الف: اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی در آغاز با بیان این عبارت «علاوه

بر مواردی که هیئت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود، هیئت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها بپردازد»، اولاً این نکته را روشن می‌سازد که هیئت وزیران صلاحیت نامحدودی برای وضع تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها نداشته؛ ثانیاً معلوم می‌کند صلاحیت این هیئت در وضع تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها محدود به موارد چهارگانه مذکور در این اصل، یعنی وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه برای ۱- اجرای قوانین ۲- انجام وظایف اداری ۳- تأمین اجرای قوانین و ۴- تنظیم سازمان‌های اداری است و سپس در پاراگراف آخر اصل مزبور با این عبارت «تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجراء به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را برخلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیئت وزیران بفرستد»، در واقع اراده واضعان قانون اساسی در لزوم تطابق مصوبات دولت با قوانین را اعلام می‌دارد.

ب: اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی در آغاز با بیان قسمتی از پاراگراف سوم اصل مزبور با این عبارت «تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل» که مفید وضع تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌هایی در چهارچوب موارد چهارگانه مذکور در پاراگراف اول اصل مذکور است، در واقع صلاحیت امر بررسی و اعلام نظر ماهوی رئیس مجلس را محدود به مصوباتی می‌داند که در چهارچوب موارد چهارگانه به تصویب رسیده است و سپس با تصریح به عبارت «تا در صورتی که آنها را برخلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیئت وزیران بفرستد» به مسئولیت رئیس مجلس در بررسی و اعلام مغایرت یا عدم مغایرت مصوبات دولت با قوانین اشاره دارد.

نتایج مترتب بر مندرجات جزءهای (الف) و (ب) این بند:

لزوم قانونی وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه در چهارچوب موارد چهارگانه مذکور در پاراگراف اول اصل یکصد و سی و هشتم از طرف هیئت وزیران و نیز مقید و محدود بودن صلاحیت بررسی و اعلام نظر ماهوی رئیس مجلس بر اینکه وضع تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های مطروحه نزد وی در چهارچوب موارد چهارگانه مزبور صورت گرفته باشد و یا به بیانی دیگر همان‌طوری که صلاحیت دولت در وضع

تصویب‌نامه یا آیین‌نامه محدود و مقید به چهار مورد مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی است و نه خارج از این موارد، صلاحیت رئیس مجلس در ورود ماهوی به مصوبه مطروحه نیز محدود و مقید است به اینکه مصوبه مزبور ناظر به یک یا چند و یا تمام موارد چهارگانه مذکور در این اصل باشد و نه خارج از آن.

۲- محدوده صلاحیت و مسئولیت کمیسیون‌های دولت و رئیس مجلس شورای

اسلامی در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی

الف: واضعان قانون اساسی به شرح پاراگراف دوم اصل یکصد و سی و هشتم با این بیان «دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر و اگذار نماید. مصوبات این کمیسیون‌ها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجراء است»، ضمن تعیین محدوده صلاحیت دولت به واگذاری تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود به کمیسیون‌ها و تعیین محدوده صلاحیت این کمیسیون‌ها به آنچه دولت به هر کمیسینی واگذار نموده است، در واقع هم محدوده مسئولیت یا اختیار دولت و هم محدوده مسئولیت یا اختیار کمیسیون‌های مذکور در این اصل را مشخص نموده‌اند.

ب: با تحقق مدلول پاراگراف اول اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی به شرح فوق که مبین اعمال نظر واضعان قانون اساسی چه از طرف دولت و چه از طرف کمیسیون‌های دولت است، صلاحیت رئیس مجلس شورای اسلامی در ورود ماهوی وی نسبت به چنین مصوباتی نیز تحقق یافته و سپس با توجه به پاراگراف دوم اصل فوق‌الذکر با این عبارت «تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجراء به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را برخلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیئت وزیران بفرستد»، صلاحیت رئیس مجلس شورای اسلامی در بررسی و اعلام نظر ماهوی نسبت به مصوبات کمیسیون‌های دولت استقرار می‌یابد.

نتایج مترتب بر جزءهای (الف) و (ب) این بند:

لزوم قانونی واگذاری برخی از امور مربوط به وظایف دولت به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر از طرف هیئت وزیران و لزوم قانونی وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه از طرف این کمیسیون‌ها، اولاً در چهارچوب موارد مذکور در اصل یکصد و سی و

هشتم و ثانیاً در محدوده آنچه هیئت وزیران به آنها واگذار نموده است و نیز مقید بودن صلاحیت رئیس مجلس شورای اسلامی در بررسی و اعلام نظر ماهوی نسبت به مصوبات کمیسیون‌های دولت در آغاز، به اعمال نظر واضعان قانون اساسی در اصل فوق‌الذکر از طرف دولت در واگذاری برخی از امور مربوط به وظایف خود به کمیسیون متشکل از چند وزیر و سپس به لزوم رعایت این کمیسیون‌ها در وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه، چه در خصوص موارد چهارگانه مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی و چه در محدوده آنچه هیئت وزیران به کمیسیون‌های مزبور واگذار نموده است؛ یا به بیانی روشن‌تر اولاً صلاحیت دولت در واگذاری وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه به کمیسیون‌ها محدود و مقید است به برخی از امور مربوط به وظایف خود در چهارچوب موارد چهارگانه در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی؛ ثانیاً صلاحیت کمیسیون‌های مزبور در وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه نیز محدود و مقید است به اعمال نظر واضعان قانون اساسی در اصل مذکور از یک‌سو و رعایت اموری که هیئت وزیران به این کمیسیون‌ها واگذار نموده است از سوی دیگر و ثالثاً صلاحیت رئیس مجلس شورای اسلامی در بررسی و اعلام نظر ماهوی نسبت به مصوبات کمیسیون‌های دولت دائر مدار آن است که دولت در واگذاری برخی امور به کمیسیون‌ها در وضع مصوبات، نظر واضعان قانون اساسی در اصل یکصد و سی و هشتم را اعمال و کمیسیون‌ها نیز ضمن اعمال این نظر در چهارچوب امور محوله از طرف دولت به آنها عمل کرده باشند.

۳- عصاره و چکیده بندهای سه‌گانه قبل

الف: نه هیئت وزیران صلاحیت وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه‌ای را دارد که خارج از موارد چهارگانه مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی به تصویب رسیده است و نه رئیس مجلس شورای اسلامی، صلاحیت بررسی و اعلام نظر ماهوی نسبت به چنین مصوباتی را دارد.

ب: نه کمیسیون‌های دولت صلاحیت وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه‌ای را دارند که خارج از امور واگذار شده به آنها از طرف هیئت وزیران و یا خارج از موارد چهارگانه مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی است و نه رئیس مجلس شورای اسلامی صلاحیت بررسی و اعلام نظر ماهوی نسبت به این قبیل مصوبات را دارد.

۴- تجزیه و تحلیل حقوقی و قانونی رسالت رئیس مجلس شورای اسلامی در انطباق

یا عدم انطباق مصوبات دولت و کمیسیون‌های دولت با اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی

نظر به اینکه از رهگذر طرح این سؤال مقدّر و پاسخگویی به آن که آیا رئیس مجلس شورای اسلامی اساساً مجاز به بررسی ابتدایی تطابق یا عدم تطابق مصوبات هیئت وزیران و کمیسیون‌های دولت با اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی می‌باشد یا نه، قضیه وضوح بیشتری خواهد یافت؛ لذا ذیلاً با پاسخگویی به این سؤال مقدّر، به تجزیه و تحلیل حقوقی و قانونی رسالت رئیس مجلس شورای اسلامی در این خصوص می‌پردازد.

با اذعان به اینکه واضعان قانون اساسی در اصل مذکور به تصریح، چنین رسالت یا مسئولیتی را به رئیس مجلس شورای اسلامی محول ننموده‌اند، مع‌ذلک عقیده دارد با عنایت به ارزش و اهمیت بسیار مهم و بنیانی قانون اساسی و اولویت آن نسبت به سایر قوانین و نیز با التفات به ضرورت اجرا و اعمال آنچه واضعان این قانون تبیین و اراده کرده‌اند از یک‌سو و لزوم اهتمام فراوان به جلوگیری از هر اقدام و عمل مخالف نظر واضعان قانون مزبور و به اعتباری بیش از همه اهتمام تام و تمام به جلوگیری از اجراء مصوبات مغایر با اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، چه از نظر بسیار مهم و نوعاً سرنوشت‌ساز بودن بسیاری از این مصوبات و چه از نظر قوت اجرایی یافتن مصوبات مزبور به محض ابلاغ، از سوی دیگر به نظر بسیار بعید می‌نماید که واضعان قانون اساسی با نادیده‌انگاشتن قاعده تلازم فی‌مابین مسئولیت و اختیار در مقام سلب اختیار رئیس مجلس شورای اسلامی از امری آن‌چنان مهم و اساسی یعنی تطابق یا عدم تطابق مصوبات دولت و کمیسیون‌های دولت با اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی بوده و در نتیجه اجازه داده باشند که وی با چشم بستن به هر آنچه واضعان قانون اساسی در این اصل تبیین یا اراده کرده‌اند فی‌المثل مصوباتی را که حسب مورد خارج از محدوده صلاحیت یا مسئولیت هیئت وزیران یا کمیسیون‌های دولت وضع شده است ماهیتاً مورد بررسی و اعلام نظر قرار داده و در نتیجه به لحاظ عدم مغایرت آنها با قوانین موضوعه که در درجه نازل‌تری از قانون اساسی قرار دارند از رهگذر صحّه‌گذاردن یا مهر تأیید زدن به چنین مصوباتی قوّت و قدرت تداوم اجرا نیز ببخشد.

بنا به مراتب مذکور چنین نظر می‌رسد که لازم است رئیس مجلس شورای اسلامی در نخستین اقدام، خود حسب مورد تصویب‌نامه مطروحه را از جهت مطابقت یا عدم مطابقت با نظر واضعان قانون در اصل یکصد و سی و هشتم مورد ارزیابی قرار داده و از این رهگذر دریابد که در خصوص اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی حسب مورد دولت یا کمیسیون مربوط، نظر واضعان قانون اساسی این اصل را رعایت کرده‌اند یا نه و بدیهی است چنانچه رئیس مجلس شورای اسلامی در ارزیابی ابتدایی خود به شرح فوق، به این نتیجه دست یافت که تصویب‌نامه مطروحه نزد وی بدون اعمال آنچه واضعان قانون اساسی تبیین یا اراده کرده‌اند به تصویب رسیده است در این صورت با منتفی بودن امر بررسی و اعلام مغایرت یا عدم مغایرت مصوبه مطروحه با قوانین ناگزیر است به لحاظ مغایرت تصویب‌نامه مزبور با آنچه واضعان قانون اساسی تبیین یا اراده کرده‌اند از ورود ماهوی به متن تصویب‌نامه مورد نظر خودداری نماید.

۵- ارزیابی نتایج به دست آمده از استدلال‌های سابق‌الذکر در رابطه با نظر

تفسیری شورای محترم نگهبان

نظر به اینکه محتمل است گفته شود نظر تفسیری شماره ۲۱۰۱ مورخ ۱۳۷۱/۶/۱۶^(۱) شورای محترم نگهبان قانوناً مانع از آن است که رئیس مجلس شورای اسلامی بتواند از رهگذر ارزیابی مصوبات موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی و تشخیص عدم مطابقت مصوبات مذکور با نظر واضعان قانون اساسی، این قبیل مصوبات را مغایر قانون اساسی دانسته و در نتیجه از بررسی ماهوی مصوبات مطروحه خودداری کند، لذا در پاسخ به این احتمال گفته می‌شود همان‌گونه که حتی با اندک دقت به نظر تفسیری مزبور با بیان «کلمه قوانین مذکور در اصل ۱۳۸ قانون اساسی، شامل قانون اساسی نمی‌شود» به دست می‌آید شورای محترم نگهبان اساساً فارغ از صلاحیت شکلی یا مسئولیت ابتدایی رئیس مجلس شورای اسلامی در ارزیابی مصوبات دولت از جهت تطابق یا عدم تطابق آنها با آنچه واضعان قانون اساسی تبیین یا اراده کرده‌اند در واقع با این فرض که اولاً مصوبات مطروحه وفق نظر واضعان قانون

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به این نظریه تفسیری و مستندات قانونی آن، رجوع کنید به شماره ۳-۲، ذیل همین اصل (= اصل یکصد و سی و هشتم).

اساسی به تصویب رسیده و ثانیاً رئیس مجلس شورای اسلامی نیز از رهگذر دقت در سوابق امر به همین نتیجه دست یافته است، در مقام بیان این معنی بوده است که با تحقق نظر واضعان قانون اساسی، رئیس مجلس شورای اسلامی در رسیدگی ماهوی چنین مصوباتی نمی‌تواند با استناد به دیگر اصول قانون اساسی مصوبات دولت را مغایر با قانون بداند. بنا به مراتب مذکور به نظر می‌رسد نظر تفسیری فوق‌الاشعار اصولاً منصرف از مواردی است که رئیس مجلس شورای اسلامی به لحاظ عدم مطابقت مصوبات دولت با نظر واضعان قانون اساسی از رسیدگی ماهوی نسبت به این قبیل مصوبات خودداری می‌کند. شاهد و مؤید این نظر آن است که در مواردی که رئیس مجلس شورای اسلامی پس از نظریه تفسیری مزبور با خودداری از اعلام نظر نسبت به مصوباتی که مغایر شرع یا قانون اساسی تشخیص و آنها را برای اظهار نظر به شورای محترم نگهبان ارسال داشته است نه فقط خرده یا ایرادی به این امر گرفته نشده، بلکه در هر دو مورد، این شورا اظهار نظر نیز نموده است.

نظر به اینکه با عنایت به مراتب سابق‌الذکر، اتخاذ تصمیم یا اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص تصویب‌نامه شماره ۲۰/۵۳۱/س/ت/۳۱۲ ک مورخ ۱۳۸۳/۵/۱۱^(۱) و مصوبات مشابه نیازمند جلب نظر تفسیری آن شورای محترم است، لذا

۱.

شماره: ۲۰/۵۳۱/س/ت/۳۱۲ ک
تاریخ: ۱۳۸۳/۵/۱۱

باسمه تعالی

وزارت امور خارجه- وزارت راه و ترابری- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات- وزارت نفت- وزارت اطلاعات

وزرای عضو کمیسیون سیاسی، امنیتی و روابط خارجی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۴/۶ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۲۰۲۰/ت/۲۳۲۷۴-هـ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۷ تصویب نمودند:

۱- با توجه به شفافیت اطلاعات موجود و بررسی‌های انجام‌شده، دلیلی برای ارتباطات صهیونیستی شرکت‌های ترک طرف قرارداد اپراتور دوم تلفن همراه و فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) وجود ندارد.

۲- در چارچوب الزام موجود برای استفاده از سرمایه شرکت‌های خارجی در پیشبرد پروژه‌های یادشده، کلیه مراحل قانونی برای نهایی شدن قراردادهای مربوط به نحو مطلوب طی شده و لغو آنها می‌تواند اعتبار بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران را مخدوش سازد.



۳- بر اساس نظر تخصصی دستگاه‌های ذی‌ربط، مجموعه ملاحظات امنیتی موجود در قراردادهای منعقدۀ با شرکت‌های «تاو» و «ترک‌سل» لحاظ گردد تا زمینه‌ای برای بروز نگرانی‌های امنیتی و تسلط طرف خارجی در این حوزه وجود نداشته باشد.

۴- قبل از سفر نخست‌وزیر ترکیه به ایران، انتظارات متقابل روشن شده و بر اساس مجموعه ملاحظات دو طرف در زمینه نهایی شدن قراردادها، تلاش لازم برای کسب مجوز ترانزیت گاز به اروپا، در دیدار پیش رو فراهم شود.

۵- در مراحل اجرایی پروژه‌ها، تلاش لازم برای حداکثر استفاده از خدمات مشورتی و مدیریتی اطراف خارجی و به‌کارگیری بیشتر نیروهای داخلی، به ویژه در حوزه‌هایی که حضور علنی ضرورت دارد، مبذول گردد.

۶- با توجه به ارائه گزارش کمیسیون سیاسی- دفاعی هیئت دولت در خصوص حوادث فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) در جلسه مورخ ۸۳/۴/۳ هیئت وزیران و ارجاع بررسی آن در کمیسیون ویژه، مجوزهای ارائه‌شده در گزارش مکتوب کمیسیون، به شرح زیر مورد تأیید قرار گرفته و بر اجرای آن تأکید می‌گردد.

الف- استفاده از روش BOT برای تکمیل ساخت فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) امری قانونی است که دولت و مجلس آن را تأیید کرده‌اند.

ب- واگذاری خدمات فرودگاهی فاز (۱) و همچنین فازهای بعدی (در آینده) به شرکت خارجی «تاو»، با توجه به شرایط پیشنهادی به نفع دولت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد و اگر نگرانی‌های امنیتی در برخی از موارد وجود دارد، موضوع در دبیرخانه شورای امنیت کشور ظرف (۱۰) روز مطرح و راه حل لازم برای آنها اتخاذ شود. بعد از آن، شرکت ترکیه‌ای «تاو» می‌تواند فعالیت خود را آغاز نماید.

ج- مسئولیت به پرواز درآوردن هواپیمای جنگی «اسکرامبل» و تبعات ناشی از آن بر عهده رئیس ستاد کل نیروهای مسلح می‌باشد.

د- مسئولیت اقدامات انجام‌شده در جریان فرود هواپیمای اول مستقیماً متوجه سلسله مراتب فرماندهی سپاه فرودگاه می‌باشد.

ه- جهت اثبات مخالفت و مقاومت وزارت راه و ترابری در مقابل اقدام پدافند هوایی مبنی بر بسته بودن فرودگاه از لحاظ امنیتی، کارگروهی مرکب از کارشناسان ذی‌ربط تشکیل تا با بررسی مدارک و مستندات هر دو طرف صحت و سقم دقیق آن را مشخص نمایند.

۷- ضمن تأیید کلیات توافق انجام‌شده در خصوص قرارداد احداث خط لوله انتقال و صادرات گاز به ارمنستان، با برگزاری نشستی با حضور وزرای امور اقتصادی و دارایی (ریاست کمیسیون مشترک)، نفت و نیرو و معاون آسیا-اقیانوسیه وزارت امور خارجه در مورد تفصیل محورهای ترانزیت برق و پوشش بیمه دولتی تصمیم‌گیری شود. صرفاً در صورت وجود هرگونه اختلاف نظر، مراتب در جلسه‌ای در حضور معاون اول رئیس جمهور، مورد بررسی قرار گرفته و تصمیم نهایی به مرحله اجرا گذاشته شود.

۸- این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۳/۵/۷ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمدرضا عارف

معاون اول رئیس جمهور

چنانچه استدلال‌های به عمل آمده در خصوص منصرف بودن نظر تفسیری شماره ۲۱۰۱ مورخ ۱۳۷۱/۶/۱۵ از اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی مورد تأیید قرار گیرد، خواهشمند است نظر تفسیری شورای محترم نگهبان در این خصوص را اخذ و به اینجانب ابلاغ فرمایید و لکن در غیر این صورت جلب نظر تفسیری آن شورای محترم که متضمن تعیین تکلیف رئیس مجلس شورای اسلامی در موارد ذیل باشد مورد تقاضا است:

الف: هیئت وزیران مستنداً به اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، لکن خارج از موارد چهارگانه مذکور در این اصل، یعنی وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه برای ۱- اجرای قوانین ۲- انجام وظایف اداری ۳- تأمین اجرای قوانین ۴- تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب‌نامه یا آیین‌نامه اقدام کرده باشد.

ب: هیئت وزیران ضمن استناد به اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، امر یا اموری را به کمیسیون مربوط محول نموده باشد که خارج از محدوده موارد چهارگانه مذکور در اصل مزبور است.

ج: کمیسیون مربوط با وصف استناد به اصل یکصد و سی و هشتم، خارج از چهارچوب امور محوله از طرف دولت به آن و یا زائد از موارد چهارگانه مذکور در اصل فوق‌الذکر، تصویب‌نامه یا آیین‌نامه‌ای وضع نموده باشد.

غلامعلی حداد عادل

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۳/۳۰/۱۶۰ م

تاریخ: ۱۳۸۳/۸/۲

جناب آقای دکتر حداد عادل

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰/۸۳۰۹۰۲ هـ س ۱۳۸۳/۷/۱۸^(۱) بدین وسیله نظریه



پیرو شماره ۷۲۹۳ هـ- ب مورخ ۱۳۸۳/۷/۱۵ ضمن پیوست نمودن تصویری از تصویب‌نامه شماره ۶۱۶- ۲۰۱- س/ت ۳۳۷ ک مورخ ۱۳۸۳/۶/۱^{*} و اتفاق نظر هیئت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین و تکرار درخواست نظر تفسیری شورای محترم نگهبان به شرح نامه فوق‌الذکر، با عنایت به اینکه از یک سو رئیس مجلس شورای اسلامی خصوصاً با توجه به نظر تفسیری شماره ۲۱۰۱ مورخ ۱۳۷۱۶/۱۵ شورای محترم نگهبان صلاحیت تطابق مصوبات هیئت وزیران و کمیسیون‌های مربوط با موازین شرع و قانون اساسی را نداشته و از سوی دیگر چنانچه تصویب‌نامه با قسمتی از تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران یا کمیسیون‌های دولت، خلاف موازین شرع یا قانون اساسی وضع شده باشد محتمل است در ورود ماهوی رئیس مجلس شورای اسلامی به چنین مصوباتی با وصف مغایرت احتمالی با موازین شرع و قانون اساسی مع‌ذلک مغایرتی با قوانین موضوعه نداشته و در نتیجه با اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی به تصریح اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی به اجراء مصوباتی از این قبیل تداوم بخشیده شود؛ لذا خواهشمند است نسبت به جلب نظر تفسیری آن شورای محترم در این خصوص و اعلام آن به اینجانب بذل توجه فرمایید. لازم به یادآوری است که در دوره‌های سوم، چهارم، پنجم و اوایل دوره ششم این‌گونه مصوبات جهت اعلام نظر به شورای محترم نگهبان ارسال و در صورتی‌که مصوبات مزبور مغایر موازین شرع یا قانون اساسی تشخیص می‌شد، نظر مزبور برای هیئت وزیران فرستاده شده و نسبت به اصلاح آن اقدام می‌شد.

رئیس مجلس شورای اسلامی

غلامعلی حداد عادل

* تصویب‌نامه شماره ۶۱۶- ۲۰۱- س/ت ۳۳۷ ک مورخ ۱۳۸۳/۶/۱ کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

باسمه تعالی

وزارت اطلاعات- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات- وزارت امور خارجه

وزرای عضو کمیسیون ویژه سیاسی، امنیتی و روابط خارجی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۵/۳ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۲۰۰۲۰/ت/۲۳۲۷۳ هـ- مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۷ تصویب نمودند:

۱- گزارش دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی در خصوص ملاحظات امنیتی قرارداد اپراتور دوم تلفن همراه با ترکیه، صرف نظر از تعارض آن با مباحث اصولی مطروحه و مصوبات نشست‌های قبلی کمیسیون ویژه سیاسی، امنیتی و روابط خارجی، با واقعیت مباحث جلسه کمیته اقتصادی آن نیز مغایرت داشته و خصوصاً در آن بدون ذکر ابعاد مثبت، صرفاً به ابعاد منفی پرداخته شده است.

۲- مسایل فنی ملحوظ در پروژه یادشده در حوزه مسئولیت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار داشته و خارج از حوزه دخالت کمیسیون و سایر دستگاه‌های غیرمستول می‌باشد.

۳- دغدغه امنیتی ملحوظ در قرارداد مذکور، از دغدغه‌های متعارف در این‌گونه پروژه‌ها بوده و ابعاد ویژه ندارد. این دغدغه‌ها، بر اساس ملاحظات متعارف در سیستم ارتباطات همراه، باید از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مورد توجه قرار گرفته و از سوی مجریان پروژه‌ها تأمین گردد.

۴- دلیل و مدرک روشنی در ارتباط با اسرائیلی و صهیونیستی بودن طرف قرارداد وجود ندارد.



تفسیری شورای نگهبان از اصل ۱۳۸ قانون اساسی به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«همان‌طور که مصوبات دولت، خارج از موارد چهارگانه مذکور در اصل ۱۳۸ قانون اساسی، بر خلاف قانون اساسی و خارج از حدود و اختیارات دولت است، رسیدگی به این‌گونه مصوبات هم خارج از اختیارات ریاست مجلس است.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۳-۸. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۰۹۷۶ مورخ ۱۳۸۶/۱/۳۰ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به امکان به‌کارگیری عناوینی به جز تصویب‌نامه برای تصمیمات هیئت وزیران و نیز مسئولیت رئیس مجلس در کنترل این تصمیمات

شماره: ۱۰/۱۴۶۶۴۵/د

تاریخ: ۱۳۸۵/۹/۲۲

حضرت آیت‌الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

نظر به اینکه بعضاً هیئت وزیران تحت عناوینی نظیر «موافقت نموده»، «مقرر نمود» و... تصمیماتی اتخاذ می‌کند و این‌گونه تصمیمات به اعتبار آنکه فاقد عنوان تصویب‌نامه است مشمول قسمت اخیر اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی تلقی نشده و در نتیجه از ارسال آن برای بررسی و اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی خودداری می‌شود، خواهشمند است نظر تفسیری آن شورای محترم را به سؤالات زیر اعلام نمایید:

۱- آیا اتخاذ عناوینی غیر از عنوان تصویب‌نامه برای تصمیمات هیئت وزیران،

→

۵- قائم‌مقام رئیس بازرسی ویژه رئیس جمهور، معاون آسیا و اقیانوسیه وزارت امور خارجه، معاون خارجی وزارت اطلاعات و معاون زیربنایی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در جلسه‌ای با بررسی گزارش دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، پاسخ‌های مکتوب واصله نسبت به آن و مذاکرات نشست، گزارش مشروح و مستدلی را تهیه و پس از امضای وزرای مربوط برای استحضار و تأیید رئیس جمهور آماده نمایند.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمدرضا عارف

معاون اول رئیس جمهور

رافع تکلیف قانونی مذکور در قسمت اخیر اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی برای هیئت وزیران و نیز رافع مسئولیت قانونی رئیس مجلس شورای اسلامی می باشد یا نه؟

۲- در صورت مرتفع نبودن تکلیف و مسئولیت فوق، آیا عطف به ماسبق نیز می شود یا خیر؟

به پیوست نمونه هایی از تصمیمات فوق الذکر ارسال می شود.^(۱) دوام توفیقات

۱. پیوست (۱):

شماره: ۳۵۷۸۰/۶۹۸۶۱

تاریخ: ۱۳۸۵/۶/۱۴

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور- نهاد ریاست جمهوری
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۶/۱۱ که در مرکز استان آذربایجان غربی تشکیل گردید موافقت نمود:

۱- مبلغ سیصد و سی و دو میلیارد (۳۳۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال در سال جاری برای احداث، تکمیل، تجهیز و یا توسعه پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای استان آذربایجان غربی از محل اعتبارات پیش بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور با عنوان «اعتبارات توسعه استان» اختصاص می یابد. طرح ها و پروژه های مربوط براساس اولویت های اعلام شده در استان و بدون الزام به رعایت آیین نامه اجرایی ماده (۷۹) قانون برنامه چهارم توسعه با هماهنگی استانداری یاد شده و سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، انتخاب و پس از تأیید شورای برنامه ریزی و توسعه استان اجراء خواهد شد.

۲- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است به ابلاغ صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص اعتبارات موضوع بند (۶) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور و پروژه های تملک دارایی ملی استان آذربایجان غربی که در سال ۱۳۸۵ به بهره برداری می رسند اقدام نماید.

۳- هیئت امنای حساب ذخیره ارزی موظف است حداقل مبلغ ششصد میلیون (۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت طرح های دارای توجیه فنی و اقتصادی (غیردولتی) با اولویت طرح های بخش صنعت و معدن و کشاورزی در استان در چارچوب ضوابط حاکم بر حساب ذخیره ارزی و پس از تأیید بانک عامل به عنوان شرط لازم با تأیید استانداری آذربایجان غربی اختصاص دهد.

۴- دستگاه های اجرایی ملی مکلفند برابر مقررات نسبت به عملیاتی کردن پروژه های مورد توافق با استانداری آذربایجان غربی مطابق پیوست این تصمیم نامه که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، اقدام و گزارش مربوط را هر دو ماه یکبار به معاونت اجرایی رئیس جمهور ارائه نمایند.

پرویز داوودی

معاون اول رئیس جمهور

* پیوست (۲):



شماره: ۳۵۱۳۸ - ۱۳۶۹/۰۴/۲۵ - ۳۸۷

تاریخ: ۱۳۶۹/۴/۱۷

سازمان امور اداری و استخدامی کشور
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۹/۴/۱۷ موافقت نمود:
کلیه دستگاه‌ها و ادارات دولتی روز پنجشنبه ۱۳۶۹/۴/۲۱ تعطیل و این روز به عنوان مرخصی استحقاقی کارکنان دولت محسوب گردد.

حسن حبیبی
معاون اول رئیس جمهور

* پیوست (۳):

شماره: ۲۸۵۸۲ - ۱۳۷۳/۱۰/۱۲ - ۲۶۶

تاریخ: ۱۳۷۳/۹/۳۰

بودجه - بورس اوراق بهادار
سازمان برنامه و بودجه
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۹/۳۰ بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید شماره ۵۱۰۵ - ۱۰۲/۴۱۰۹/۴ مورخ ۱۳۷۳/۹/۲۰ سازمان برنامه و بودجه، در اجرای مصوبه شماره ۲۷۸۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۹/۶ هیئت وزیران موافقت نمود:
۱- مبلغ بیست و یک میلیارد و یکصد میلیون (۲۱/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار مصوبه شماره ۲۷۸۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۹/۶ هیئت وزیران به منظور جبران خسارات مناطق سانحه‌دیده به شرح جدول پیوست در اختیار استان‌ها قرار می‌گیرد تا با تصویب ستاد حوادث غیرمترقبه استان برای پروژه‌های شاخص توزیع پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه استان برابر مقررات مربوطه هزینه شود.
۲- مبلغ دومیلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار مصوبه یادشده به منظور نصب پل‌های پیش‌ساخته و مرمت راه‌های آسیب‌دیده در اختیار وزارت راه و ترابری قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه برابر مقررات مربوطه هزینه شود.

حسن حبیبی
معاون اول رئیس جمهور

* پیوست (۴):

شماره: ۲۷۰۷۴ ت/۲۰۴۳۱ ه- ۱۳۷۸/۵/۲۵ - ۳۶۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۲۰

سازمان برنامه و بودجه
سازمان‌های دولتی - سازمان‌های مستقل
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۰ مقرر نمود:



اعضای محترم شورای نگهبان را از خداوند متعال خواستارم.

غلامعلی حداد عادل

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۶/۳۰/۲۰۹۷۶

تاریخ: ۱۳۸۶/۱/۳۰

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

نامه شماره ۱۰/۱۴۶۶۴۵/د مورخ ۱۳۸۵/۹/۲۲ مبنی بر تقاضای اظهار نظر تفسیری درباره «قسمت اخیر اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی» در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۹ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و شورای نگهبان به نظر تفسیری نرسید.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۳-۹. نظریه تفسیری شماره ۹۰/۳۰/۴۳۴۵۸ مورخ ۱۳۹۰/۶/۲ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس جمهور نسبت به امکان وضع آیین نامه قانونی توسط رئیس قوه

→

کلیه دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی مکلفند مجموعه اقدامات و برنامه‌های دستگاه متبوع خود را برای پیشگیری از مشکلات رایانه‌ها در سال ۲۰۰۰ تا پایان شهریورماه سال جاری به سازمان برنامه و بودجه (شورای عالی داده‌ورزی) منعکس نمایند.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

* پیوست (۵)

شماره: ۱۸۷۳۹/ت ۲۳۲۱۳ هـ - ۱۳۷۹/۵/۱۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۵/۵

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۵/۵ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۲۵۱۷۷/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۷۹/۵/۵ وزارتخانه‌های نیرو و بازرگانی مقرر نمود:

تمامی مواد، لوازم، تجهیزات، ماشین‌آلات و اجزای آنها که به تشخیص وزارت نیرو برای ساخت نیروگاه و پست‌های مربوط به کشور وارد می‌شود برابر فهرستی که توسط وزرای نیرو و صنایع با معادن و فلزات حسب مورد اعلام می‌شود، مشمول سود بازرگانی به میزان سه درصد (۳٪) ارزش آنها خواهد بود.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

قضائیه برای دستگاه‌های اجرایی خارج از این قوه

شماره: ۱۰۹۰۲۹

تاریخ: ۱۳۹۰/۵/۲۹

حضرت آیت‌الله جنتی (دام ظلّه العالی)

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

با احترام، بازگشت به نامه شماره ۹۰/۳۰/۴۳۰۴۶ مورخ ۹۰/۵/۵ قائم مقام محترم دبیر آن شورا^(۱) و پیرو نامه شماره ۸۰۲۹-۹۰/۳ مورخ ۱۳۹۰/۳/۱۸ معاونت حقوقی ریاست جمهوری^(۲) و ۹۰/۱۴۳۳۰ مورخ ۱۳۹۰/۵/۳ اینجانب^(۱) در خصوص استعلام

۱.

شماره: ۹۰/۳۰/۴۳۰۴۶

تاریخ: ۱۳۹۰/۵/۵

سرکار خانم فاطمه بداعی

معاون محترم حقوقی رئیس جمهور

با سلام و تحیت

عطف به نامه شماره ۱۴۳۳۰-۹۰/۳ مورخ ۱۳۹۰/۵/۳؛ وفق ماده (۱۸) آیین‌نامه داخلی این شورا، تفسیر اصول قانون اساسی با ارجاع مقام معظم رهبری و یا با درخواست رئیس جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی و رئیس قوه قضائیه و یا یکی از اعضای شورای نگهبان صورت می‌پذیرد. مراتب بدین وسیله به استحضار می‌رسد.

محمدرضا علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

۲.

شماره: ۸۰۲۹-۹۰/۳

تاریخ: ۱۳۹۰/۳/۱۸

حضرت آیت‌الله جنتی - دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

با احترام، به استحضار می‌رساند بند (۱۰۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور که در لایحه دولت نبوده است مقرر نموده: «۱۰۷- به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود از طریق بانک‌های دولتی نسبت به تأمین و پرداخت مبلغ شش هزار و دویست میلیارد (۶/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل پس‌اندازهای قرض‌الحسنه با در نظر گرفتن دوره تنفس دوساله جهت اشتغال مددجویان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور اقدام کند.

الف- بنیاد تعاون و حرفه‌آموزی و صنایع زندانیان کشور مکلف است با تسهیلات این بند نسبت به



ایجاد شهرک‌ها و مجتمع‌های صنعتی، کشاورزی، دامداری برای مددجویان در کل کشور و اشتغال ده هزار نفر به صورت دائم در شهرک‌ها و مجتمع‌های فوق‌الذکر و در راستای ایجاد بیست و یک هزار و چهارصد نفر شغل موقت (داخل زندان‌ها) اقدام و گزارش پیشرفت کار را هر سه ماه یک‌بار به رئیس قوه قضائیه و کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ب- وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، بازرگانی و نیرو مکتفند در جهت ایجاد شهرک‌ها و مجتمع‌های فوق‌الذکر نسبت به واگذاری زمین و انتقال سند آن به قیمت تمام‌شده و همچنین اعمال معافیت‌ها، عوارض و سود بازرگانی به بنیاد مذکور اقدام نمایند.

پ- آیین‌نامه اجرایی این بند توسط بنیاد تعاون تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد. از سوی دیگر مطابق اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی: «اصل یکصد و سی و هشتم- علاوه بر مواردی که هیئت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود، هیئت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیئت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد، ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیون‌ها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجراء است. تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیئت وزیران بفرستد.»

در اینکه ایجاد اشتغال برای مددجویان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی شایسته تقدیر است تردیدی وجود ندارد، لیکن روشن است که این امر باید از مسیر اجرای صحیح قانون اساسی صورت گیرد. اصولاً باید نیاز بنیاد تعاون و حرفه‌آموزی و صنایع زندانیان قبلاً و در زمان تدوین بودجه از طریق مقتضی به دولت منعکس می‌گردید تا در زمان مناسب آن پیش‌بینی و در صورت ضرورت در لایحه بودجه نیز به نحو مطلوب و قابل اجرا لحاظ گردد. یکی از برنامه‌های دولت در سال ۱۳۹۰ ایجاد دو میلیون و پانصد هزار شغل جدید است و اشتغال موضوع بند (۱۰۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ نیز در این قالب قابل اجرا می‌باشد.

این در حالی است که بند (۱۰۷) مذکور بدون بررسی کارشناسی در زمان تنظیم لایحه و بررسی همه‌جانبه راهکارهای اجرایی و حقوقی آن در دولت، به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. برخی نکات قابل تأمل در مورد بند یادشده به شرح زیر است:

۱- موضوع بند (۱۰۷)، اعطای تسهیلات کشاورزی و دامداری و اجرای برنامه‌های اشتغال‌زایی با ایجاد تکلیف برای وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، بازرگانی و نیرو می‌باشد. با وجود اینکه تردیدی در «ماهیت اجرایی» این امر و مربوط به قوه مجریه بودن آن وجود ندارد، در بند (۱۰۷) مذکور تصویب آیین‌نامه اجرایی آن به عهده رئیس قوه قضائیه گذاشته شده است که این امر از جمله با اصول (۵۷)، (۶۰)، (۱۱۳)، (۱۳۸) قانون اساسی ناسازگار به نظر می‌رسد.

۲- علاوه بر این در جزء (پ) بند (۱۰۷) مذکور پیشنهاد متن آیین‌نامه اجرایی به جای آنکه به عهده دستگاه‌های مربوط گذارده شود به بنیاد تعاون و حرفه‌آموزی و صنایع زندانیان که یک مؤسسه



→

غیردولتی (موضوع ماده ۵۸۴ قانون تجارت) است، محول شده است و این امر نیز با اصول متعدد قانون اساسی در خصوص وظایف قوه مجریه مطابقت ندارد.

۳- از نظر ماهوی نیز این بند در تعارض با قوانین دائمی قرار دارد و به نظامات مختلف در امور اجرایی کشور خدشه وارد می‌کند. به عنوان مثال:

۱-۳- در تبصره (۲) ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹ که هنوز یک سال از تصویب آن نگذشته است به صراحت انتقال اراضی به اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع اعلام شده است، در حالی که بند (۱۰۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ وزارتخانه‌های مربوطه را مکلف به انتقال اراضی به بخش غیردولتی نموده است.

۲-۳- اعمال معافیت‌ها، عوارض و سود بازرگانی نیز تابع مقررات خاص است و مکلف نمودن چهار وزارتخانه به اعمال آنها خلاف قوانین دائمی مربوط و قانون برنامه پنجم توسعه کشور است. ضمن اینکه پذیرش این نوع معافیت‌ها که محدوده آن معلوم نیست و ردیفی برای آن در بودجه پیش‌بینی نشده، آن هم با آیین‌نامه‌ای که متقاضی بخش غیردولتی پیشنهاد و به تصویب مقامی غیر از قوه مجریه می‌رساند، موجب اشکال در نظام مالی دولت و عدم تحقق درآمدهای پیش‌بینی شده و در تعارض با قوانین دائمی است و با اصول (۵۲) و (۵۳) قانون اساسی نیز مطابقت ندارد.

- اکنون سؤال این است که آیا با توجه به اصل (۱۳۸) قانون اساسی، جزء (پ) بند (۱۰۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ در خصوص تصویب آیین‌نامه توسط رئیس قوه قضائیه مانع تصویب آیین‌نامه اجرایی توسط دولت در اجرای اصل (۱۳۸) قانون اساسی و به منظور تأمین اجرای قانون و هماهنگی دستگاه‌های اجرایی می‌باشد؟

- آیا آیین‌نامه‌ای که به تصویب ریاست محترم قوه قضائیه خواهد رسید، می‌تواند متضمن دستورات و اوامر و نواهی در امور اجرایی مربوط به قوه مجریه به ویژه در زمینه اموال دولتی و اعتبارات مصوب دستگاه‌های اجرایی و نحوه توزیع وظایف اجرایی باشد؟
خواهشمند است نظریه تفسیری شورای نگهبان در خصوص اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی با توجه به ملاحظات فوق اعلام گردد.

فاطمه بداغی

۱.

شماره: ۱۴۳۳۰-۹/م

تاریخ: ۱۳۹۰/۵/۳

حضرت آیت‌الله جنتی (دام ظلّه العالی)- دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

با احترام، پیرو نامه شماره ۸۰۲۹-۹۰/م مورخ ۱۳۹۰/۳/۱۸ در خصوص استعلام از اصل (۱۳۸) قانون اساسی مبنی بر اینکه:

اولاً با توجه به اینکه طبق این اصل، تنظیم آیین‌نامه‌های اجرایی توسط هیئت وزیران و یا هر یک از وزیران و یا کمیسیون‌های وزراء صورت می‌پذیرد (و همچنین با عنایت به اصل ۵۷ و اصول ۱۵۶، ۱۵۷ و ۱۵۸ قانون اساسی)، آیا آیین‌نامه‌ای مصوب رئیس قوه قضائیه می‌تواند متضمن تکلیفی برای دستگاه‌های اجرایی از جمله اوامر و نواهی در امور اجرایی یا نحوه توزیع وظایف اجرایی و اعتبارات

←

از اصل ۱۳۸ قانون اساسی مبنی بر اینکه:

اولاً با توجه به اینکه طبق این اصل، تنظیم آیین‌نامه‌های اجرایی توسط هیئت وزیران یا هر یک از وزیران و یا کمیسیون‌های وزراء صورت می‌پذیرد (و همچنین با عنایت به اصل ۵۷ و اصول ۱۵۶، ۱۵۷ و ۱۵۸ قانون اساسی)، آیا آیین‌نامه‌های مصوب رئیس قوه قضاییه می‌تواند متضمن تکلیفی برای دستگاه‌های اجرایی از جمله اوامر، نواهی در امور اجرایی یا نحوه توزیع وظایف اجرایی و اعتبارات مصوب دستگاهی باشد؟

ثانیاً در مواردی که به موجب قانون عادی تصویب آیین‌نامه اجرایی به مرجعی غیر از هیئت وزیران سپرده شده است، آیا دولت می‌تواند به استناد اصل (۱۳۸) قانون اساسی در همان موضوع و به منظور هماهنگی دستگاه‌های اجرایی در انجام وظایف اداری و یا تأمین اجرای همان قانون آیین‌نامه یا تصویب‌نامه وضع نماید؟ خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایید که موضوع در جلسه شورای محترم نگهبان مطرح گردیده و نظریه تفسیری آن شورای محترم در خصوص اصل یکصد و سی و هشتم اعلام گردد.

محمود احمدی‌نژاد

شماره: ۹۰/۳۰/۴۳۴۵۸

تاریخ: ۱۳۹۰/۶/۲

جناب آقای دکتر محمود احمدی‌نژاد

رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

→

مصوب دستگاهی باشد؟

ثانیاً در مواردی که به موجب قانون عادی، تصویب آیین‌نامه اجرایی به مرجعی غیر از هیئت وزیران سپرده شده است، آیا دولت می‌تواند به استناد اصل (۱۳۸) قانون اساسی در همان موضوع و با منظور هماهنگی دستگاه‌های اجرایی در انجام وظایف اداری و یا تأمین اجرای همان قانون آیین‌نامه یا تصویب‌نامه وضع نماید؟

خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایید که موضوع در جلسه شورای محترم نگهبان مطرح گردیده و پاسخ آن شورا ابلاغ گردد.

تسریع در پاسخ مزید امتنان است.

فاطمه بداعی

با سلام و تحیت

عطف به نامه شماره ۱۰۹۰۲۹ مورخ ۱۳۹۰/۵/۲۹ مبنی بر اظهار نظر تفسیری در خصوص اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، موضوع در شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بدیهی است رئیس قوه قضائیه نمی‌تواند برای دستگاه‌های خارج از این قوه آیین‌نامه وضع نماید، اما می‌تواند در حدود اختیارات مذکور در قانون اساسی، آیین‌نامه تصویب کند. در این صورت آیین‌نامه مصوب ایشان برای همه دستگاه‌ها لازم‌الاتباع است.»

قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان

محمد رضا علیزاده

۱۰-۳. نظریه تفسیری شماره ۷۳۲/۳۰/۹۱/م مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۰ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رهبر معظم انقلاب اسلامی نسبت به حیطه صلاحیت و اختیارات رئیس مجلس شورای اسلامی، مقرر در اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی

شماره: ۶۰۸۲-۱/م

تاریخ: ۱۳۹۱/۳/۳

حضرت آیت‌الله جنتی دامت برکاته

دبیر محترم شورای نگهبان

نامه شماره ۱۶۶ مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ رئیس محترم هیئت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه* در ارتباط با موضوع ارجاعی اختیارات رئیس مجلس شورای اسلامی در اجرای ذیل اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی و نتیجه حاصله به استحضار مقام معظم رهبری مدظله‌العالی رسید، مرقوم فرمودند:

«آیت‌الله جناب آقای جنتی دبیر محترم شورای نگهبان دامت برکاته

طبق نظر صائب هیئت عالی حل اختلاف، شایسته است آن شورای محترم نظر تفسیری خود را در مورد اصول ذی‌ربط قانون اساسی در این مسئله، اعلام نماید. والسلام علیکم ورحمت‌الله ۱۳۹۱/۳/۲»

ضمن ارسال تصویر دست‌خط مبارک معظم‌له و سوابق مربوط، مراتب برای اقدام مقتضی و اعلام نتیجه، ایفاد می‌گردد.

دفتر مقام معظم رهبری

محمدی گلپایگانی

* نامه رئیس هیئت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه گانه به مقام معظم رهبری به شرح زیر است:

شماره: ۱۶۶

تاریخ: ۱۳۹۱/۳/۲

رهبر معظم انقلاب اسلامی

حضرت آیت الله خامنه ای مدظله العالی

موضوع ارجاعی اختیارات رئیس مجلس شورای اسلامی در اجرای ذیل اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی (نامه شماره ۱۱۷۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۲/۵ رئیس جمهور محترم منضم به نامه شماره ۱/۲۰۴۸۲ مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۲) در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۳ هیئت عالی مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه حاصله به شرح ذیل اعلام می گردد:

«الغاء اثر مصوبات دولت توسط رئیس محترم مجلس شورای اسلامی مبتنی بر قوانین مصوب مجلس است. رئیس جمهور محترم نیز در نامه ارجاعی، پیش بینی چنین اختیاری در قانون عادی را موجب توسعه اختیارات رئیس مجلس در اصول یاد شده و تضییق اختیارات دولت دانسته اند. از آنجا که عمده اختلافات و ناهماهنگی ها در این زمینه به اختلاف برداشت از اصول یاد شده مربوط می شود و با توجه به تأکید بند نخست راهبردهای ابلاغ شده اجرای بند (۷) اصل (۱۱۰) بر استفاده از راه هایی مانند تفسیر قانون اساسی برای حل اختلاف و تنظیم روابط قوا، تفسیر شورای نگهبان از اصول (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی در این مورد که آیا اصول مذکور، اختیار الغاء اثر مصوبات دولت را به رئیس مجلس اعطا می کند یا خیر، راه گشا خواهد بود.

چنانچه اعلام نظر هیئت عالی در خصوص برداشت از اصول فوق نیز مورد نظر رهبر معظم انقلاب اسلامی باشد، متعاقباً اعلام نظر خواهد شد.»

به همراه این نامه، گزارش تفصیلی دبیرخانه هیئت عالی تقدیم می گردد.

رئیس هیئت عالی حل اختلاف

و تنظیم روابط قوای سه گانه

سید محمود هاشمی شاهرودی

شماره: ۹۱/۳۰/۷۳۲/م

تاریخ: ۱۳۹۱/۳/۲۰

جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای محمدی گلپایگانی (دامت برکاته)

رئیس محترم دفتر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

با سلام و تحیت

عطف به نامه شماره ۶۰۸۲-۱/م مورخ ۱۳۹۱/۳/۳ مبنی بر اظهار نظر تفسیری در خصوص اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، موضوع در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۱۰ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«هیئت وزیران پس از اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی، مکلف به تجدیدنظر و اصلاح مصوبه خویش است؛ در غیر این صورت پس از گذشت مهلت مقرر قانونی، مصوبه مورد ایراد ملغی الاثر خواهد شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۴-۱. نظر شماره ۱۷۰۱ مورخ ۱۳۶۰/۱/۲۰ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام نخست‌وزیر نسبت به مطابقت مصوبه هیئت وزیران در خصوص ترتیب استخدام و میزان حقوق و ترفیعات شاغلان در پلیس قضایی با قانون اساسی

شماره: ۷۵۶۶۰

تاریخ: ۱۳۵۹/۱۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

با ارسال یک نسخه از تصویب‌نامه شماره ۷۲۶۳۸ مورخ ۵۹/۱۱/۳۰ هیئت وزیران در خصوص آیین‌نامه طرز انتخاب و استخدام پلیس قضایی و فتوکپی نامه شماره ۲۶۰/ت مورخ ۱۳۵۹/۱۲/۱۰ ریاست جمهوری^(۱) به اطلاع می‌رساند که به موجب

قسمت اخیر تبصره (۱) ماده (۱) لایحه قانونی تشکیل پلیس قضایی مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۵ شورای انقلاب مقرر گردید:

«ترتیب استخدام و میزان حقوق و ترفیعات به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که وزارت دادگستری تهیه خواهد کرد و به تصویب هیئت وزیران یا شورای انقلاب می‌رساند.»

بنابراین هیئت وزیران نظر به عدم تعیین وزیر دادگستری و با توجه به اصل ۱۵۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که به موجب آن شورای عالی قضایی بالاترین مقام قوه قضاییه است و به استناد اختیار ناشی از تبصره مذکور، اقدام به تصویب طرح پیشنهادی شورای عالی قضایی به شرح تصویب‌نامه فوق‌الذکر نموده است. اینک نظر به اینکه هم لایحه قانونی مزبور و هم تصویب‌نامه هیئت وزیران که مبتنی



شماره: ۲۶۰/ت

تاریخ: ۱۳۵۹/۱۲/۱۰

آقای محمدعلی رجائی

نخست‌وزیر

در مورد تصویب‌نامه مورخ ۱۳۵۹/۱۱/۲۵ که بنابر پیشنهاد شورای عالی قضایی و به استناد تبصره یک ماده یک لایحه قانونی تشکیل پلیس قضایی مصوب ۱۳۵۹/۴/۵ شورای انقلاب صادر گردیده است، اشعار می‌دارد:

اولاً در تبصره مزبور تصریح شده است که آیین‌نامه را وزارت دادگستری تهیه خواهد کرد (نه شورای عالی قضایی). در اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز فقط به وزیر یا هیئت وزیران اجازه تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین داده شده است و شورای عالی قضایی چنین وظیفه و اختیاری را به عهده ندارد.

ثانیاً در تبصره مزبور اجازه تعیین میزان حقوق در آیین‌نامه داده شده است، در صورتی که به موجب اصل ۵۳ قانون اساسی (...) و همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می‌گیرد؛ بنابراین تعیین میزان حقوق مستخدمین دولت و تصویب اعتبار آن از خصائص مجلس شورای اسلامی است (و یا شورای انقلاب بوده است) و شورای انقلاب مجاز نبوده اختیار قانون‌گذاری را به هیئت دولت بدهد، خاصه که در تاریخ تصویب لایحه قانونی فوق، قانون اساسی تصویب و در حال اجرا بوده و تصویب‌نامه فوق، مدت هشت ماه بعد از شروع به کار مجلس شورا صادر شده است. اقتضاء دارد شورای نگهبان در این خصوص اظهار نظر نمایند.

رئیس جمهور

ابوالحسن بنی‌صدر

بر این لایحه قانونی بوده است مورد ایراد ریاست جمهوری قرار گرفته، لذا خواهشمند است نظر آن شورا را در این خصوص اعلام نمایند تا اقدام لازم به عمل آید.

نخست وزیر

محمدعلی رجائی

شماره: ۱۷۰۱

تاریخ: ۱۳۶۰/۱/۲۰

جناب آقای رجائی

نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۷۵۶۶۰ مورخ ۱۳۵۹/۱۲/۲۴، موضوع در جلسه رسمی شورای نگهبان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

«به نظر اکثریت اعضای شورا، تصویب نامه مورد سؤال با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت دارد و با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایر شناخته نشد.»

دبیر شورای نگهبان

لطف الله صافی

۴-۲. نظر شماره ۴۲۳۷ مورخ ۱۳۶۰/۱۱/۸ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام نماینده مردم تهران نسبت به مسئولیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در تصمیم گیری راجع به امور اقتصادی، از جمله نسبت به تصمیمات اتخاذ شده در ستاد بسیج اقتصادی

تاریخ: ۱۳۶۰/۱۱/۶

محضر مبارک آیات عظام و حقوقدانان پر ارج، اعضاء محترم شورای نگهبان

انقلاب اسلامی ایران

با تقدیم و ادای تحیت و سلام، احتراماً معروض می دارد: عطف به مرقومه شماره ۴۱۳۷ مورخ ۱۳۶۰/۱۰/۱۰ و اطلاع اینکه الی اکنون هیچ گونه اقدامی از ناحیه دفتر ریاست جمهوری مبذول نگردیده، توجه آقایان را نسبت به مسئله ای که ذیلاً مطرح خواهد شد جلب و مستدعی است در صورتی که اینجانب در برداشت آن دچار انحراف و اشتباه ذهنی باشم با نظرات شورا آشنا و رفع ابهام گردد.

ستاد بسیج اقتصادی بر حسب یک تصویب نامه هیئت وزیران به طور موقت و در زمان جنگ، رتق و فتق و تصمیم گیری درباره امور اقتصادی به ویژه مواد اساسی و اولیه را عهده دار شده و هرگونه تصمیم را به اجراء می گذارد. آیا با در نظر گرفتن اینکه حقوق پس از فوت یک فرد و تأدیه آن به خانم وارث به مجلس ارجاع می شود که رد یا تصویب شود چگونه این نوع تصمیمات که با سرنوشت چهل میلیون جمعیت از ابعاد مختلف بستگی دارد بدون اینکه در مجلس مطرح شود و شورای نگهبان نظارت نماید عمل گردیده و می گردد؛ در حالی که طرح هایی که در مجلس شورای اسلامی از زیر نظر دویست نفر نمایندگان که غالب آنها فقیه و عالم می باشند می گذرد باز دچار نواقصی است که با دستورات شرع مقدس اسلام مطابقت ندارد و به همین دلیل رد می شود.

مستدعی است از مجموعه نظرات شورای محترم به طور خلاصه این جانب را مستحضر فرمایید. مزید تشکر و امتنان خواهد بود. توفیق همگان را در راه پیشبرد مبانی انقلاب اسلامی ایران از خداوند متعال خواستارم.

با تقدیم احترام- سعید امانی

نماینده تهران

شماره: ۴۲۳۷

تاریخ: ۱۳۶۰/۱۱/۸

برادر جناب حاج سعید آقا امانی

نماینده مجلس شورای اسلامی

نامه مورخ ۱۳۶۰/۱۱/۶ جناب عالی در شورای نگهبان مطرح شد. در پاسخ اشعار

می شود:

«جناب عالی نماینده مجلس شورای اسلامی هستید و شرعاً و به موجب سوگندی که یاد کرده اید موظفید در مقام نمایندگی مجلس طبق اصل ۸۸ قانون اساسی هرگونه توضیح و سؤالی را که لازم بدانید از وزیر مسئول بنمایید و طبق اصل ۸۴ قانون اساسی در برابر تمام ملت مسئولید و حق دارید در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نمایید و طبق اصل ۸۶ قانون اساسی در مقام

ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر و رأی کاملاً آزاد می‌باشید. بنابراین می‌توانید رابطه تصویب‌نامه هیئت وزیران را با اصل ۱۳۶^(۱) قانون اساسی از هیئت دولت سؤال نمایید. بدیهی است اگر خارج از حدود این اصل باشد قانونی نیست و عمل به آن تخلف از قانون می‌باشد.»

والسلام
دبیر شورای نگهبان
لطف‌الله صافی

۳-۴. نظر شماره ۵۸۰۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۶ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به نحوه تصمیم‌گیری و ملاک تصویب در کمیسیون‌های موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

شماره: ۶۹۵/ب/ه
تاریخ: ۱۳۷۲/۱۱/۳

دبیر محترم شورای نگهبان
عطف به نامه شماره ۵۶۸۶-۱۳۷۲/۱۰/۱۶^(۲) قطع نظر از اینکه تبصره (۱) اصلاحی

۱. به نظر می‌رسد در اینجا منظور، «اصل ۱۳۸» بوده است که در متن نظر شورا، به اشتباه «اصل ۱۳۶» درج شده است.

۲.

شماره: ۵۶۸۶
تاریخ: ۱۳۷۲/۱۰/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
نامه شماره ۶۸۴/ب- ه مورخ ۷۲/۹/۲۸* در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:
«مستفاد از مصوبه هیئت دولت این است که غیر وزرا حق رأی ندارند و لذا محذور مذکور در نامه فوق پیش نمی‌آید لکن از این لحاظ که غیر وزرا را نیز عضو کمیسیون مذکور دانسته است، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی است.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

* نامه شماره ۶۸۴/ب- ه مورخ ۱۳۷۲/۹/۲۸ رئیس مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان:

موضوع تصویب نامه شماره ۴۲۵۱۸/ت/۲۴۴-هـ/۱۸/۱۳۷۲ هیئت وزیران،^(۱) با بیان این

→

شماره: ۶۸۴/ب- هـ

تاریخ: ۱۳۷۲/۹/۲۸

شورای محترم نگهبان

پیرو شماره ۲/هـ ب مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۸ و ضمن ارسال تصویرهایی از دو فقره تصویب نامه های شماره ۲۱۱۵/ت/۲۱۱ هـ مورخ ۱۳۷۲/۷/۸ و شماره ۴۲۵۱۸/ت/۲۴۴ هـ مورخ ۱۳۷۲/۸/۱۸ به طوری که ملاحظه می فرمایید هیئت وزیران با اصلاح تبصره (۱) تصویب نامه قبلی خود به گونه ای اتخاذ تصمیم نموده اند که اگر فی المثل ده یا نه نفر از وزرا عضو شورا یا کمیسیون در یکی از جلسات شرکت داشتند و پنج یا چهار نفر از اعضای غیر وزیر شورا یا کمیسیون مزبور نیز در جلسه شرکت داشته باشند، بالتبقیه در فرض آنکه شش یا پنج نفر از وزرا با امری موافقت نداشته باشند لکن پنج یا چهار نفر اعضای غیر وزیر در معیت چهار نفر از وزرا با امر مزبور موافقت داشته باشند چنین مصوبه ای مستنداً به تصویب نامه شماره ۴۲۵۱۸/ت/۲۴۴ هـ مورخ ۱۳۷۲/۸/۱۸ اعتبار و قوت اجرایی خواهد داشت؛ در حالی که با عنایت به حضور ده یا نه نفر از وزرا بر حسب مورد موافقت شش نفر یا پنج نفر آنان ضرورت دارد. علی هذا چون به نظر می رسد تبصره یک اصلاحی با منظور اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی که لزوم اکثریت آرای وزرای عضو هر یک از کمیسیون های متشکله با امر مطروحه در کمیسیون می باشد در تضاد و بالتبقیه مغایر با قانون اساسی است؛ لذا مراتب جهت نوعی چاره جویی از طرف آن شورای محترم اعلام گردید. دستور فرمایید از نتیجه تصمیم متخذ اینجانب را مطلع سازند.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱.

شماره: ۴۲۵۱۸/ت/۲۴۴ هـ

تاریخ: ۱۳۷۲/۸/۱۸

ریاست جمهوری - دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۸/۱۲ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

تصویب نامه شماره ۲۱۱۵/ت/۲۱۱ هـ مورخ ۱۳۷۲/۷/۸ به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- تبصره (۱) به شرح زیر تغییر می یابد:

ملاک تصویب در شورای (کمیسیون) فوق، در موارد تفویضی، موافقت حداقل چهار نفر از وزرای حاضر در جلسه است.

۲- عبارت «شورای مناطق آزاد» به عبارت «شورای عالی مناطق آزاد» اصلاح می شود.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت با توجه به اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای اطلاع مقام محترم ریاست مجلس شورای اسلامی ارسال می گردد.

عبارت «ملاک تصویب در شورای (کمیسیون) فوق، در موارد تفویضی، موافقت حداقل چهار نفر از وزرای حاضر در جلسه است»، مفید حضور اعضای وزیر و غیر وزیر کمیسیون یا شورا در جلسات و حق رأی جملگی شرکت کنندگان در جلسه اعم از وزیر و غیر وزیر می باشد، اصولاً در فرض آنکه عبارت مزبور را مفید این معنی ندانیم در این صورت نیز با عنایت به اینکه وزرای عضو کمیسیون ده نفر می باشند، لذا کافی دانستن موافقت حداقل چهار نفر از وزراء در مواردی که ده یا نه وزیر در جلسه شرکت داشته باشند نه خالی از محذور است و نه از وجاهت لازم برخوردار. بدیهی است اگر هیئت وزیران بر اساس نظریه آن شورای محترم نسبت به اصلاح تصویب نامه شماره ۲۱۱۱۵/ت/۲۱۱۱-۱۳۷۲/۷/۸^(۱) اقدام و سپس تبصره (۱) موضوع تصویب نامه شماره ۴۲۵۱۸/ت/۲۴۴-۱۳۷۲/۸/۱۸ را حذف نماید، هم اشکال

۱.

شماره: ۲۱۱۱۵/ت/۲۱۱ هـ

تاریخ: ۱۳۷۲/۷/۸

ریاست جمهوری- دبیرخانه شورای مناطق آزاد تجاری، صنعتی
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۶/۳۱ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

وظایف و اختیارات هیئت وزیران مذکور در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران (به استثنای تبصره (۲) ماده (۱) قانون مزبور) - مصوب ۱۳۷۲- به وزرای شورایی (کمیسیونی) به ریاست رئیس جمهور و متشکل از وزرای امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور، کار و امور اجتماعی، صنایع، صنایع سنگین، معادن و فلزات، راه و ترابری، نفت، نیرو و رئیس سازمان برنامه و بودجه، معاون اقتصادی ریاست جمهوری، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیر شورای مناطق آزاد تجاری صنعتی تفویض می شود.

تبصره ۱- ملاک تصویب در شورای (کمیسیون) فوق، موافقت اکثریت وزرای عضو می باشد و مصوبات مزبور در صورت تأیید رئیس جمهور با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه داخلی هیئت دولت قابل صدور خواهد بود.

تبصره ۲- شورای (کمیسیون) مناطق آزاد تجاری- صنعتی دارای دبیرخانه ای خواهد بود که زیر نظر دبیر شورای مزبور اداره می شود.

تبصره ۳- دبیر شورای مناطق آزاد تجاری- صنعتی با حکم رئیس جمهور منصوب می گردد.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت با توجه به اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای اطلاع مقام محترم ریاست مجلس شورای اسلامی ارسال می گردد.

مخالفت تصویب‌نامه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی و هم اشکال کفایت موافقت حداقل چهار نفر از وزراء در مواردی که نه یا ده وزیر در جلسه شرکت داشته باشند مرتفع خواهد شد. علی‌هذا خواهشمند است نظر آن شورای محترم را جهت تعیین تکلیف و اعلام مراتب به دولت ابلاغ فرمایید.

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اکبر ناطق نوری

شماره: ۵۸۰۲

تاریخ: ۱۳۷۲/۱۱/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

نامه شماره ۶۹۵/ب/ه مورخ ۷۲/۱۱/۳، در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«در نظریه قبلی، عضویت غیر وزراء در کمیسیون مذکور خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

صحت تبصره (۱) اصلاحی قبلی بر این فرض بود که اعضاء حاضر (۶) نفر از وزراء باشند، لکن چنانچه تعداد حاضرین از (۶) نفر تجاوز نماید بدیهی است نظر اکثریت اعضاء حاضر معتبر می‌باشد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴-۴. نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۹۶۶ مورخ ۱۳۷۵/۸/۲ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به حدود صلاحیت مقررات‌گذاری هیئت وزیران در آیین‌نامه «قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران»

شماره: ۹۷۰هـ- ب

تاریخ: ۱۳۷۴/۶/۶

شورای محترم نگهبان

نظر به اطلاق کلمه «ضوابط» مذکور در ماده (۲۲) «قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران» و نیز با التفات به وجود و حاکمیت قوانین در زمینه ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی کشتی‌ها و شناورها و

هواپیماها، آیا با عنایت به اصل هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی هیئت وزیران با استفاده از اطلاق کلمه «ضوابط» فوق‌الذکر مجاز به وضع مقرراتی مغایر با قوانین مربوط به ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی و کشتی‌ها و شناورها و هواپیماها می‌باشد یا خیر؟

خواهشمند است نظر آن شورای محترم را به اینجانب اعلام فرمایید.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۵/۲۱/۰۹۶۶

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

نامه شماره ۹۷۰/هـ/ب مورخ ۷۴/۶/۶ در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۸/۲ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«چون موضوع سؤال مربوط به ماده (۲۲) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد، لذا موضوع مربوط به قانون عادی و در صلاحیت مجلس محترم شورای اسلامی است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴-۵. نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۸۰۰ مورخ ۱۳۷۸/۳/۲۶ شورای نگهبان در خصوص پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به ارجاع تصویب آیین‌نامه به کمیسیون یا کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۱۱۵-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۱۸

حضرت آیت‌الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

همان‌گونه که مستحضرد، به موجب ماده (۱۸) قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب شهریورماه ۱۳۷۴ مجلس شورای اسلامی، مقرر گردیده که

آیین‌نامه اجرایی آن به تصویب کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس برسد که به همین نحو عمل شده است و آیین‌نامه مزبور پس از تصویب کمیسیون مشترک توسط اینجانب به ریاست محترم جمهوری جهت اجراء ابلاغ گردیده است.

از سوی دیگر اخیراً در استعلامی که از ناحیه ریاست محترم جمهوری در خصوص موضوع از شورای محترم نگهبان به عمل آمده، شورای محترم، ارجاع تصویب آیین‌نامه را به کمیسیون یا کمیسیون‌های مجلس برخلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی دانسته است.

اینک خواهشمند است با توجه به اینکه شورای محترم نگهبان در هنگام بررسی قانون گزینش معلمان که متضمن ماده (۱۸) آن به شرح فوق‌الاشعار بوده است، آن را مغایر با قانون اساسی تشخیص نداده است و روال قانونی آن و تصویب و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی وفق ماده (۱۸) طی شده است، آیا نظریه اخیر شورای محترم نگهبان عطف به ماسبق نیز می‌گردد یا اینکه اعتبار آیین‌نامه مورد بحث به قوّت خود باقی خواهد بود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۸/۲۱/۴۸۰۰

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام

نامه شماره ۳۱۱۵- ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ شما در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۳/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«چون ماده (۱۸) قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش از نظر شورای نگهبان گذشته و مغایر با شرع یا قانون اساسی تشخیص داده نشده است، فلذا ماده مذکور قانونیت دارد و قابل اجراء می‌باشد. بالتبع اعتبار آیین‌نامه‌ای که بر مبنای ماده مذکور به تصویب رسیده، به قوّت خود باقی است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴-۶. نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۲۵۴ مورخ ۱۳۸۰/۷/۵ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به انطباق یا عدم انطباق یکی از مصوبات نمایندگان ویژه رئیس جمهور با نظریه تفسیری شورای نگهبان از اصل ۱۲۷ قانون اساسی

شماره: ۳۲۸۹/ب

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۲

دبیر محترم شورای نگهبان

با عنایت به اظهار نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۶ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰^(۱) و نظریه تفسیری شماره ۷۹/۲۱/۷۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰^(۲) نظر آن شورای محترم در انطباق یا عدم انطباق مندرجات تصویب نامه شماره ۸۸۰۰/ت/۲۲۹۰۶ مورخ ۱۳۷۹/۳/۷^(۳) را دایر بر اینکه مندرجات تصویب نامه مزبور قابل انطباق با نظریه و تفسیر شورای محترم

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۱-۳-۱.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به این نظریه تفسیری و مستندات قانونی آن، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۳-۳-۳.

۳.

شماره: ۸۸۰۰/ت/۲۲۹۰۶ هـ

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۷

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت بازرگانی

تصمیم نمایندگان ویژه رئیس جمهور در ستاد پشتیبانی برنامه تنظیم بازار که بر اساس اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به استناد تصویب نامه شماره ۶/۶۴۵۴۵/ت/۱۸۵۸۳ هـ مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۵، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۷ ستاد یادشده، به عنوان تصمیم هیئت وزیران اتخاذ شده است، به شرح زیر جهت اجرا ابلاغ می گردد:

در اجرای ماده (۷) آیین نامه اجرایی سازمان بازرسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالا و خدمات - موضوع تصویب نامه شماره ۴۰۷۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۸/۲ - بودجه سازمان بازرسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالا و خدمات در سال ۱۳۷۹ به مبلغ چهل میلیارد و هفتصد و شصت و دو میلیون و ششصد و پنجاه هزار (۴۰.۷۶۲.۶۵۰.۰۰۰) ریال به شرح ذیل تعیین می شود:

۱- مبلغ بیست میلیارد (۲۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل حساب های شماره (۱۵۰) و (۱۸۲) متمرکز خزانه توسط خزانه داری کل پرداخت خواهد شد.

۲- مبلغ بیست میلیارد و هفتصد و شصت و دو میلیون و ششصد و پنجاه هزار (۲۰.۷۶۲.۶۵۰.۰۰۰) ریال توسط سازمان برنامه و بودجه از محل بودجه عمومی کشور پرداخت خواهد شد.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

نگهبان یا فراتر از امور اجرایی است به اینجانب اعلام فرمایید.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۰/۲۱/۲۲۵۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
با سلام

عطف به نامه شماره ۳۲۸۹هـ/ب مورخ ۸۰/۳/۱۲،

«صرف نظر از اینکه امور مهمه‌ای از قبیل تعیین بودجه، موضوع نامه شماره ۸۸۰۰ت/۲۲۹۰۶هـ مورخ ۱۳۷۹/۳/۷، خارج از شمول محدوده اصل ۱۲۷ می‌باشد، تشخیص موضوع و تعیین مصداق و تطبیق آن با اصل مذکور و تفسیر به عمل آمده، به عهده خود جناب عالی است، نیازی به اظهار نظر شورای نگهبان ندارد.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۴-۷. نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۱۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲ شورای نگهبان در پاسخ به استعلام رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به تکلیف قانونی نمایندگان ویژه رئیس جمهور به ارسال تصمیمات خود نزد رئیس مجلس

شماره: ۳۹۲۸هـ/ب

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۸

دبیر محترم شورای نگهبان

با ارسال تصویر نامه شماره ۴۳۰۴۷ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۰ معاونت محترم حقوقی و امور مجلس^(۱) متضمن متن تبصره الحاقی ماده (۲۹) به آیین‌نامه داخلی هیئت دولت و

۱.

شماره: ۴۳۰۴۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۲۰

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کروی
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

نیز عطف به نظریه شماره ۸۰/۲۱/۲۲۵۴ مورخ ۱۳۸۰/۷/۵ آن شورای محترم،^(۱) به طوری که ملاحظه می‌فرمایید از یک‌سو دولت در مجموع قانوناً ضرورتی به ارسال تصمیمات نماینده یا نمایندگان ویژه نزد رئیس مجلس شورای اسلامی ندیده و برای حصول اطمینان بر اینکه نماینده یا نمایندگان ویژه، محدودیت خود به امور اجرایی را

→

عطف به مرقومه شماره ۳۵۹۴/ب مورخ ۱۳۸۰/۸/۶ راجع به «ارسال کلیه تصمیم‌نامه‌های نمایندگان ویژه برای ریاست مجلس شورای اسلامی» اعلام می‌دارد:

۱- همان‌گونه که مسبوق هستید ارسال کلیه تصمیمات نمایندگان ویژه در تبصره (۳) الحاقی به قانون اجرای اصول (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۴ مجلس شورای اسلامی منظور شده بود که شورای محترم نگهبان صراحتاً در نظریه شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۶ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰ اعلام نمودند: نظریه شورای نگهبان در مورد الزام به ارسال تصمیمات نمایندگان ویژه برای ریاست مجلس: «در تبصره (۳) با استظهار اینکه اصل (۱۲۷) مربوط به امور اجرایی است، الزام به ارسال تصمیمات مذکور در اصل (۱۲۷) قانون اساسی به رئیس مجلس، خلاف قانون اساسی شناخته شد.»

۲- نظریه شماره ۷۹/۲۱/۷۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ شورای محترم نگهبان و مرقومه شماره ۸۰/۲۱/۲۲۵۴ مورخ ۱۳۸۰/۷/۵ دبیر محترم شورای نگهبان نیز صراحتی به ارسال کلیه تصمیمات نمایندگان ویژه جهت انطباق با اصول (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی ندارد.

۳- تصمیم‌نامه شماره ۸۸۰۰/ت/۲۲۹۰۶ مورخ ۱۳۷۹/۳/۷ نمایندگان ویژه قبل از نظر تفسیری شماره ۷۹/۲۱/۷۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ شورای محترم نگهبان (در خصوص حدود اختیارات نمایندگان ویژه) صادر شده است.

۴- شورای محترم نگهبان در نظریه تفسیری شماره ۲۱۰۱ مورخ ۱۳۷۱/۶/۱۵ در پاسخ به استفسار ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در مورد مسئولیت تطبیق مصوبات دولت با قانون اساسی صراحتاً اعلام داشته‌اند: نظریه تفسیری شورای نگهبان: «کلمه «قوانین» مذکور در ذیل اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی شامل قانون اساسی نمی‌شود؛ در نتیجه تطبیق مصوبات دولت با قانون اساسی از جمله اصل (۱۲۷) خارج از مسئولیت‌هایی است که ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در اصول (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی عهده‌دار است.

۵- هیئت وزیران بعد از وصول نظریه شماره ۷۹/۲۱/۷۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ شورای محترم نگهبان در خصوص محدوده اختیارات نمایندگان ویژه صراحتاً طی تصویب‌نامه شماره ۲۲۲۷۰/ت/۲۵۰۱۷ مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۳ با الحاق تبصره‌ای به ماده (۲۹) آیین‌نامه داخلی هیئت دولت مقرر نمودند: «تبصره الحاقی ماده ۲۹- تفویض اختیار دولت، موضوع اصل (۱۲۷) قانون اساسی به نماینده یا نمایندگان ویژه رئیس جمهور محدود به امور اجرایی است.»

سید محمدعلی ابطحی

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۳-۴.

رعایت کنند، تبصره‌ای با تصریح به این معنی به آیین‌نامه داخلی خود اضافه نمود و از سوی دیگر، نظریه فوق‌الذکر نه یک نظریه تفسیری و نه مصرح در تکلیف قانونی نماینده یا نمایندگان ویژه به ارسال تصمیمات خود نزد رئیس مجلس است. بنابراین چاره‌جویی قضیه در آن است که چنانچه مدلول نامه معاونت محترم حقوقی و امور مجلس رئیس جمهوری و تبصره الحاقی ماده (۲۹) آیین‌نامه داخلی دولت از نظر شورای محترم نگهبان کافی به مقصود تلقی و در نتیجه قانوناً ضرورتی به ارسال این قبیل تصمیمات نزد رئیس مجلس شورای اسلامی نباشد، مراتب را ابلاغ و در غیر این صورت نسبت به اخذ نظر تفسیری آن شورای محترم که مصرح در تکلیف قانونی نماینده یا نمایندگان ویژه به ارسال تصمیمات خود نزد رئیس مجلس شورای اسلامی و تکلیف رئیس مجلس به بررسی این قبیل تصمیمات، انطباق آنها با قوانین و اقدامات قانونی متعاقب آن باشد، اقدام فرماید.

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

شماره: ۸۱/۳۰/۲۱۲۴

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام

عطف به نامه شماره ۴۲۷۱ ه/ب مورخ ۱۳۸۱/۸/۴^(۱) با توجه به نظر تفسیری

۱.

شماره: ۸۱/۳۰/۲۱۲۴

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۴

دبیر محترم شورای نگهبان

پیرو نامه شماره ۴۰۹۲ ه/ب مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۷* با التفات به اینکه تعیین تکلیف تصمیمات نماینده یا نمایندگان ویژه که نوعاً از اهمیت خاصی برخوردار است موکول به اعلام نظر آن شورای محترم می باشد، خواهشمند است با عنایت به مندرجات نامه شماره ۳۹۲۸ ه/ب مورخ ۱۳۸۱/۲/۸ از نتیجه اقدام انجام شده، اینجانب را مطلع فرمایند.

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

* نامه شماره ۴۰۹۲ ه/ب مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۷ رئیس مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان:

شماره ۷۹/۲۱/۷۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰^(۱) و اظهار نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۶ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰^(۲) تبصره الحاقی ماده (۲۹) آیین نامه داخلی هیئت دولت در جلسه شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

«اصل ۱۲۷ مربوط به امور اجرایی است و شامل تصویب نامه ها و آیین نامه ها و اساسنامه ها نمی شود و منحصرأ شامل تصمیمات خواهد بود. بنابراین تبصره الحاقی ماده (۲۹) که مقرر نموده است تفویض اختیار دولت، موضوع اصل ۱۲۷ قانون اساسی به نماینده یا نمایندگان ویژه رئیس جمهور محدود به امور^(۳) اجرایی است وافی به مقصود است، لکن تصویب نامه هیئت وزیران که طی آن نماینده یا نمایندگانی با اختیارات مشخص تعیین می نماید از مصادیق تصویب نامه ذیل اصل ۱۳۸ قانون اساسی می باشد و لازم است این تصویب نامه ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بداند با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیئت وزیران بفرستد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی



شماره: ۴۰۹۲/هـ.ب

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۲۷

دبیر محترم شورای نگهبان

پیرو نامه شماره ۳۹۲۸/هـ.ب مورخ ۱۳۸۱/۲/۸، خواهشمند است از نتیجه اقدام انجام شده، اینجانب را مطلع فرمایید.

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به این نظریه تفسیری و مستندات قانونی آن، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۳-۳.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل یکصد و بیست و هفتم، شماره ۱-۳-۱.

۳. گفتنی است که واژه «امور» در نامه مربوط به این نظر شورای نگهبان، از قلم افتاده بود که شورای نگهبان طی نامه شماره ۸۴/۳۰/۱۳۵۴۵ مورخ ۱۳۸۴/۷/۲۵، این موضوع را به مجلس شورای اسلامی متذکر شده است.

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال وقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
را ایا تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)



آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قمری،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir